BEN TÜRKİYE'DEYKEN

Okyanus Ötesinden Gelen Misafirler

Hazırlayan

SITKI ÖZCAN

“BEN TÜRKİYE’DEYKEN”

Sıtkı Özcan

“BEN TÜRKİYE’DEYKEN”

Sıtkı Özcan

"BEN TÜRKİYE'DEYKEN"

Editör
Seyit N. ERKAL

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN
978-605-5510-03-9

Yayın Numarası
266

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No: 7
Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Ekim 2010

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Kaynak Yayınları
Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No: 1
34696 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78
www.kaynakyayinlari.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz Yerine
Türkiye'ye Teşekkür / *M. Fethullah Gülen* 7
Giriş 11
Türk Lokumu / *Patrick O'Connell* 15
Hocaefendim / *Wendi See* 21
Ezber Bozan Bir Hareket / *Dr. Isabelle Kinnard* 27
Ezanın Çağrısı / *Rev. Rick Howard* 31
Harika Bir Davet / *Erik Weingardt* 37
Değişen Türkiye / *Amira Rosenberg* 43
Türkiye'nin Nakışı / *Linda Kirchner* 51
Muazzam İstanbul / *Dr. Louis J. Cantori* 55
Türk Yemekleri, Türk Dostlar ve Türkiye'de
Özgürlük / *Brent Jones* 59
On Gün / *Robert Carlson* 67
Benim Türk Lokumum / *Romanus Maduabuchi* 69
Türkiye'yi Yeniden Keşfetmek / *İbrahim Arafat* 73
Olağanüstü İnsanlar / *Roy Meachum* 77
Şimdi Sıra Kalplerde / *Trudy Conway* 79
İnsani Boyut / *Russ O'Connell* 83
Sessiz İhtişam / *Sally Ann Baynard* 89
Kutsal Yolculuk / *Yvette Moy* 91
Teşekkürler Türkiye / *Charlotte Daniel* 95
Masal Ülke, Türkiye / *Dixon Bartlett* 97
Nimetin Şükrü / *Jeanne Clarkson* 99
Bir Teşekkür / *Chad C. Causey* 103

Modern Türkiye / *Andy Keiser* 105
Çarpıcı Bir Tecrübe / *Sheryll Siddiqui* 107
Unutulmaz Bir Macera / *Tariq Shafi* 109
Harika Bir Hafta / *Márta ve Géza Nemeth* 113
Silinmeyecek İzler / *Marcia* 117
Unutulmaz Bir Hatıra / *Joe Martinez* 119

ÖNSÖZ YERİNE

TÜRKİYE'YE TEŞEKKÜR

M. Fethullah Gülen

Hayatlarını Allah rızasını kazanmaya adamış, varlıklarını O'nu sevip O'nun tarafından sevilme idealine bağlamış çok bahtiyar arkadaşlarım, sevgili kardeşlerim ve azize hemşirelerim;

Gönlüm dâussıla ateşi ile yanıp dururken, bedenim onlarca hastalıkla mücadele ederken, zihnim eğitim faaliyetlerini, diyalog gayretlerini bitirme hesabına hazırlanan onca komployu boşa çıkarma mülahazalarıyla meşgulken ve aynı din, dil, ülke ve ülkü etrafında birleştiğimiz dostların "gönüllüler hareketi"ne beklenilen ölçüde vefa göstermemeleri yaralı kalbimi derinden derine sızlatırken, hâsılı, şu iradî sürgün yerinde ızdıraplarla kıvrım kıvrım kıvranırken, siz bir kere daha fakirin imdadına koştunuz; özellikle buradan, Batı'nın batısından gidip de evlerinize misafir olan "müstakbel hizmet erleri"ne, bugün sizi yeni tanısalar da yarın davanıza omuz vermeye aday olan insanlara evlerinizin kapılarıyla beraber gönüllerinizi de açtınız; açtınız ve onlara "Meğer insanlık buymuş!" dedirttiniz. Size misafir gönderdiğimiz dostlarımıza vatanımızın kokusunu çaldınız ve gönüllerine Anadolu insanına karşı tarifsiz bir sevgi aşıladınız. Hiçbir dünyevî, hatta belki uhrevî beklentiye bile girmeden, sadece Hakk'ın rızası ve necip milletimizin i'tilâsı için ortaya koyduğunuz değerli faaliyetler arasına, günümüzün alperenlerinin rehberlik yaptığı ve ellerinden tutup güzel yurdumuza taşıdığı "yeni dostlarımız"a eşsiz bir misafirperverlik ortaya koymayı

da ekleyerek şu diyar-ı gurbette içime inşirah saldınız. Halisâne gayretlerinizi takdir etmek haddim olmamakla beraber, en azından şükranlarımı dile getirmeyi bir borç bildim; sizinle kısacık hasbihal mahiyetinde yazdığım şu risaleciği bir teşekkürname olarak kabul buyurmanızı dilerim.

Ey günümüzün Ebu Bekirleri, Ömerleri mübarek arkadaşlarım, bugünün Alileri, Mus'abları civanmert kardeşlerim, şimdilerin Sümeyraları, Sümeyyeleri mualla hemşirelerim...

Siz binlercenin gönül verdiği bir davaya dilbeste oldunuz. Gönüllerinizdeki iman ışığıyla etrafınızı aydınlattınız ve önce kendi memleketinizde evler, yurtlar, okullar açıp ak alınlı delikanlılar, iffet abidesi genç kızlar ve elleri öpülesi muhacirler yetiştirdiniz. Sonra, himmetlerle, kermeslerle, ardı arkası kesilmeyen değişik kampanyalarla hizmetlere destek verdiniz, yapılması beklenen her işin bir ucundan tuttunuz; karaya oturan gemiyi yeniden açık sularla buluşturmak için bütün cehd ü gayretinizi ortaya koydunuz. Akabinde, canınız-ciğeriniz Ahmetleri, Mehmetleri, gülünüz-çiçeğiniz Zeynepleri, Sevdeleri adını bile bilmediğiniz ülkelere, en ücra diyarlara gencecik öğretmenler, ay yüzlü muhacirler olarak gönderdiniz. Onunla da yetinmediniz; koca koca okulları uçaklara, tırlara, gemilere yükleyip Allah'a ısmarladınız ve en olmaz yerlerde dahi eğitim yuvaları kurdunuz. Siz süper güçlere nazaran küçük ve fakir bir ülkenin fertleriydiniz; fakat, destansı cömertliğinizle bütün dünyanın imdadına yetiştiniz; ecdadınızın hiç uğrayamadığı yerlere dahi sevgi kervanları tertip ettiniz, çöllerde ve buzullarda bile iman ocakları tüttürmek için koştunuz ve maddeten küçük görünen himmetlerinizi Allah'a itimadınızla büyütüp bütün dünyaya yettiniz. Şimdilerde ise, hicrete uğurladığınız yavrularınız sayesinde İslam'la tanışan, o gencecik muhacirlerinizin gayretleriyle yüce mefkurenizi tanıyan ve ışık süvarilerinizi yetiştiren rûhânî atmosferi yerinde görmek üzere ülkemize misafir olan insanları ağırlıyor, misafirperverliğin en güzel örneklerini sergiliyor ve

onları sizinle tanıştıran kardeşlerimize "İşte biz bu Anadolu kahramanlarının meyveleriyiz!" deme bahtiyarlığını lutfederek, yüzlerini/yüzümüzü ak ediyorsunuz.

Evet, dualarla yolcu ettiğiniz ve sonra da hep desteklediğiniz ışık süvarileri, hakikî derinlik ve ruh güçlerini öne çıkararak, tıpkı yağmur yüklü bulutlar gibi, sevinç olup, neş'e olup, ümit olup, sevgi olup şakır şakır her yana boşalarak muhabbete, hoşgörüye susamış kupkuru gönülleri cennet bahçelerine çevirme humması yaşıyorlar. Yaşıyor ve sizden aldıkları cesaretle, bir baştan bir başa bütün yeryüzüne sevgi tohumları saçıyor, muhabbet fideleri dikiyor; dünyayı yeni bir bahara ve kutlu bir doğuma hazırlıyorlar. Zaten siz de buna şahitsiniz. Daha birkaç hafta önce, Türkçe Olimpiyatı münasebetiyle güzel vatanımıza misafir olan, sizin dilinizi konuşan, sizin gibi duyup sizin gibi duygulanan, sizin gibi "Memleketim" şarkıları söyleyen ve "Önden Giden Atlılar"ın gülleri olduklarını her halleriyle belli eden o çiçeklerin ve dünyanın dört bir yanında kızaran diğer güllerin, renklerini sizden ve sizin yetiştirdiğiniz ay yüzlülerden aldıklarını açıkça gördünüz.. kim bilir, o çiçekleri seyrederken ne kadar sevindiniz ve ne kadar sevinç gözyaşları göktünüz.

Bir şükür ifadesi olarak söylemeliyim ki; benim, mübarek bir nesil ve o neslin yetişmesine dayelik yapan sizler gibi dostlar dışında hiçbir sevdam olmadı. Fazileti, hep size dostlukta ve aranızda bir fert olmakta aradım.. ve en sıkıntılı dönemlerimde kardeşlerimin vefâ, sadâkat, hizmet, tesânüd, kardeşlik ve kulluk şuurlarını görüp teselli oldum. Hâlâ, bir sürgün ve mahpus edâsıyla bulunduğum bu diyarda, sizler gibi vefîy ve sadık arkadaşlarımın, kardeşlerimin ve hemşirelerimin tertemiz ve samimi duyguları, halis ve beklentisiz hizmetleri Yusuf'un gömleğinin kokusu gibi gözlerime nur, irademe fer oluyor.

Şu son birkaç aydır, buradan bin bir tereddütle ayrılıp ne ile karşılaşacaklarını bilememenin endişesiyle Türkiye'ye giden ama orada kendilerini hiç beklemedikleri bir sevgi atmosferinde

bulan, sizin insanlığınızı, fedakârlığınızı, civanmertliğinizi ve misafirperverliğinizi görüp geri dönünce hem bize hem de ailelerine ve dostlarına "Meğer insanlığın son adası Türkiye imiş; orada insanlar değil adeta melekler gördük." diyen ve yüzlerce kitapla anlatamayacağımız hakikatleri sizin tertemiz yüzlerinizde, sımsıcak yuvalarınızın çehresinde okuyarak bir anda uzun mesafeler kateden Amerikalı, Çinli, Japon insanlar görünce ve onların Türkiye ile, Anadolu insanı ile alakalı intibalarını dinleyince yaşlı kalbim bir kere daha ümit ve inşirahla doldu.

Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum; sadece, tek bir cevabî mektup yazma değil, elimden gelse her birinize ayrı ayrı destan yazar, rızâ-yı ilahîye bağladığınız hizmetlerinize takdirler sunardım. Hatta, şartlar elverse, o Cennet otağı evlerinize misafir olur ve sıcacık çaylarınızı yudumlardım. Şimdilik buna gücüm yetmese de, –şayet bu fakire söz düşerse– o beklentisiz hizmetlerinize ötede şahitlik edecek ve Cenab-ı Allah'tan komşuluğunuzu dileyeceğim.

Bu mülahazalarla sözlerimi noktalarken, hepinize en kalbî teşekkür ve hürmetlerimi arz eder, sizlere, ailelerinizin mübarek fertlerine ve sevdiklerinize selamlarımı sunar, sağlık ve afiyet üzere daha uzun yıllar hayırlı hizmetlere muvaffak olmanızı dilerim.

Müstecâp dualarınızda sizin gibi dostlarla mülakât ve musahabeye müştak fakiri de yâd etmeniz istirhamıyla...

M. Fethullah Gülen

GİRİŞ

Türk entelektüelinin yüzünü Batı'ya çevirdiği 20. yüzyıl başlarında, hayallerin pusulası Avrupa'yı gösteriyordu. Aydınlık Batı'nın rüyalarını kuran elit azınlık için, Batı'nın o masal kokan sokaklarını arşınlayabilenler talihli, Avrupa'ya ayak basamadan köhne İstanbul'un eski, içi geçmiş mahallelerinde ölüp gidenler bahtsızdı. Batı'nın aydınlık yüzü başka idi onlara göre.. Şansı en açık olanlar ise Osmanlı Devleti tarafından eğitim almak üzere çeşitli Avrupa ülkelerine gönderilen gençlerdi. Gidecek, Avrupa'nın bilimini, teknolojisini en ince ayrıntısına kadar öğrenip, kendi ülkelerindeki muazzam kalkınmayı başlatacaklardı. Olmadı.. Olamadı.. Binlerce yıllık tarihe sahip köklü bir milletin kaderi, Batı'ya gönderilen eğitimli sınıfın eliyle, Paris sokaklarında, Fransız meyhanelerinde meze yapıldı. Ne bilim, ne sanat ne de teknoloji ithal edilebildi ileri ve gelişmiş Avrupa ülkelerinden. Gidenlerle İstanbul'a gelen sadece Batı'ya duyulan tutarsız hayranlık, eziklik ve aşağılık duygusu oldu. 'Bu millet adam olmaz mirim'lerle 'Avrupa'ya yetişmemiz için en az elli sene var azizim'lerle geçti onlarca sene.. Aradan yıllar geçtikten sonra bile dillerden düşmeyen bir cümle ile de bu aristokrat kesim tanıştırdı Türk halkını: "Ben Paris'teyken…" Uzun yıllar Batı'nın üstünlüğü, ona duyulan hayranlık, Avrupa görmüş olmanın getirdiği ayrıcalık, elit muhabbetlerde bu minik cümle ile zirveleşti: "Ben Paris'teyken".. Diğerlerinden üstün olduğunu, onlardan farklı olduğunu anlatmanın kendine has şifresiydi bu..

Aradan yıllar geçti. Avrupa'nın yerini başka bir dev aldı.

Beyinler gemilerle Avrupa'ya değil, uçaklarla Amerika'ya akmaya başladı. Meşhur cümle şekil değiştirip zamana uydu: "Ben Amerika'dayken..". Statünün, farklı ve öncelikli olmanın, seçkin olmanın adı Amerika olmuştu 21. yüzyılda Türk halkı için.

Zaman biraz daha aktı. Yeni kıtada birtakım insanlar çıktı ortaya. Dünyanın birbirine çok uzak ve çok farklı ülkelerinde olduğu gibi Amerika'da da birtakım insanlar belirdi. Kendisiyle ve kültürüyle barışık, geçmişiyle gurur duyan ve gelecek için umut vaat eden bir takım insanlar.. Rumi Forum isminde bir kültürlerarası diyalog derneği kurdular. Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin asırlar öncesinden gelen çağrısına kulak verip, dünyanın en gelişmiş ülkesinde, kendini modern çağın Roma'sı addeden Amerika'nın en seçkin kesimleri ile bir araya geldiler. Bilinçaltına uzun yıllardır pompalanan komplekslerin aksine tarihinden utanmadan, milletinden sıkılmadan, kültüründen gocunmadan. Onlara kendilerini, ülkelerini, parlak medeniyetlerini anlattılar. Binlerce yıldır yüzlerce farklı kültüre beşiklik etmiş olan memleketlerini, kapısına gelene kim olursa olsun, ona bu dünyadaki en samimi misafirperverliği gösteren insanlarını anlattılar.. Amerikan entelijansiyası onların bu çağrısına büyük bir heyecanla cevap verdi. Yeni Kıta'da ülkelerini anlatan Türkler, Amerika'nın en önde gelen insanlarını akın akın Türkiye'ye getirdi. Türk insanı ile tanıştırdı. Modern dünyaya hükmeden Amerika Birleşik Devletleri'nin üst düzey aristokratları, akademisyenleri, din adamları, politikacıları, Türk insanının gönlüne hükmeden anlayış, hoşgörü ve misafirperverlikle tanıştı. Anadolu'nun bağrında binlerce yıldır yan yana, kucak kucağa filizlenip serpilen onlarca medeniyetin hatıraları arasında gezip dolaştı.. Bu insanlar vicdanlardaki barış ve hoşgörünün anavatanında tam bir hafta geçirdi. Ve geziler sonunda Amerika'ya dönüp anılarını, görüp yaşadıklarını kaleme aldı.. Yeni kıtanın üst düzey entelijansiyası meşhur

cümleye son kez ve değişmemek üzere nihai şeklini verdi: "Ben Türkiye'deyken.."

Artık Amerika'da bazı arkadaş sohbetlerinde söze bu cümle ile başlanıyor. Türkiye'de yaşadıklarını gördüklerini anlatıyor dostlarına insanlar fırsat buldukça. Anadolu'da geçirdiği günleri anlatırken gözleri parlıyor bu insanların, duygulanıyorlar. Bakışlarında arkadaşlarından, dostlarından, meslektaşlarından farklı olmanın gururu kendini ele veriyor. Hem dilleri ile, hem halleri ile etraflarına Anadolu topraklarına ayak basmış olmanın heyecanını aktarıyorlar ve başlıyorlar anlatmaya: "Ben Türkiye'deyken…"

TÜRK LOKUMU

Patrick O'Connell

Rumi Forum'un davetlisi olarak egzotik ve tarihi Türkiye gezisine, yani hayatımın yolculuğuna çıkmak üzere bavullarımı toplamaya başladığımda takvimler 2006 yılının Mayıs ayını gösteriyordu. Yıllar boyunca daima, İslam ülkelerinde Amerikalıların pek sevilmediğine dair şeyler duymuştum. Bu nedenle, Türkiye'de nasıl bir muamele göreceğimi gerçekten merak ediyordum. Çoğunluğu Müslüman olan Türkiye'nin, diğer Orta Doğu ülkelerinden farklı bir yapıya sahip olduğunu biliyordum. Her ne kadar dili, dini inançları ve kültürel değerleri farklı olsa da, Türkiye ile Amerika çok uzun yıllardır birbirinin müttefiki iki ülke konumundaydı. Bu bilgi ile Rumi Forum'un nazik daveti ve çalışanlarının içten tebessümleri bir araya gelince, Türkiye'ye yapılacak geziye katılmaya karar vermek benim için çok zor olmadı.

Türkiye'ye vardığımızda, antik yerleşim yerlerinde eski adetleriyle adeta günümüzden 50 yıl öncesinde yaşayan insanlar görmeyi bekliyordum açıkçası. 'Gece Yarısı Ekspresi' veya 'James Bond' filmlerindekine benzer bir Türkiye göreceğimi sanıyordum. Bunu söylemekten nefret ediyorum ama bir Üçüncü Dünya Ülkesi ile karşılaşacağımı düşünüyordum. Ancak gördüğüm ve bu şekilde gördüğüme çok memnun olduğum Türkiye, eskiyle yeninin, Doğu'yla Batı'nın buluştuğu güzel ve modern bir ülkeydi. Yeni arabaların doldurduğu sokaklar, işe giden insanlar, okula giden çocuklar… Herkes gündelik yaşamın telaşıyla meşguldü.

Türkiye'ye ilk bakışım 1.500 metre yüksekliktendi. Uçağım iniş için alçaldıkça, artık altımda kıvrımlı, masmavi Boğaz'ın ikiye böldüğü, içinde milyonları barındıran muazzam bir şehir olan İstanbul'u görebiliyordum. İçerilerinde yolların muntazam bir şekilde ayırdığı bina ve evleri barındıran geniş alanlar, birbirinden güzel kubbelerle süslenmişti… Adeta rengârenk deniz kabukları ile bezenmiş kilden oluşan bir sahil gibi.

Havaalanında, güler yüzlü, cana yakın Türkler tarafından karşılandım. Gerek gümrük muamelelerini yapan görevliler, gerekse vize işlemlerimi halleden kişi Türkiye'de bulunmamdan dolayı memnun olmuş gözüküyorlardı. Bu arada, bavullarımı kaybedeceğim korkusu da boşa çıkmıştı. Bagajlarımı aldıktan sonra, Rumi Forum'un, bana ülkelerini gezdirip tanıtacak güler yüzlü temsilcileri tarafından karşılandım.

Türkiye'de yediğim ilk yemeği hatırlıyorum. Kısa zaman içerisinde kendisiyle yakın arkadaş olacağım Dr. Ali Yurtsever koluma girdi ve "Benimle gel, seninle İstanbul'daki en favori mekânımda yemek yemeye gidelim" dedi. Otelden çıktık ve önce kalabalık bir caddeden geçtik, sonra da şehrin tarihi bazı sokaklarından aşağıya doğru inerek küçük bir lokantanın bahçesine oturduk. Sadece birkaç dakika içerisinde, lokantanın sahibi ve kardeşinin güler yüzleri eşliğinde masamız birbirinden güzel yiyeceklerle donatılmıştı. Bana çok önemi biriymişim hissini veriyorlardı. Bir hazine niteliğindeki Türk misafirperverliğinin ve lezzetli Türk yemeklerinin tadına ilk defa o an vardım.

Aynı gün ilerleyen saatlerde kalacağım otele gittiğimde, Rumi Forum'un düzenlediği gezinin diğer davetlileri olan seyahat arkadaşlarımla tanıştım. Gezi grubumuz 10 Amerikalı ile 4 Türk'ten oluşuyordu. Laf arasında belirtmem gerekiyor ki hem bu otel hem de gezimiz boyunca kaldığımız diğer oteller gerçekten de muhteşemdi. Amerika'da ya da Avrupa'da karşınıza çıkacak türden, modern, temiz ve oldukça konforlu otellerdi hepsi de..

Türkiye'deki ilk akşamımızda otobüsle otelimizden alınıp,

yemekli tekne gezintisine çıkmak üzere Boğaz kenarına götürüldük. İstanbul Boğazı'nda akşam yapılacak yemekli bir tekne gezintisi, Türkiye'ye yönelik bir seyahatin vazgeçilmezleri arasında olmalı. Karşınızda göreceğiniz İstanbul silueti, Topkapı Sarayı, Dolmabahçe Sarayı ve sayısız cami manzaraları gerçekten muhteşem. Ve tabii ki lezzetli yemekleri de unutmamak gerek…

Türkiye'deki ikinci günümüz, Marriott's veya Hilton Otelleri'nde yediklerimden farksız olan açık büfe bir kahvaltı ile başladı. Daha sonra en güzel İstanbul aktiviteleri için yola koyulduk. Günün kalanında, Sultan Ahmet Camii'ni, Ayasofya'yı ve Topkapı Sarayı'nı gezdik. Vay canına!!! Bu yerlerin güzelliği ve ihtişamını tarif etmek için ne söylesem eksik kalır. Gerçekten insanın nutku tutuluyor.

Türkiye'de kalan günlerimiz de aynı şekilde yoğun ve muhteşemdi. Bursa, Manisa, İzmir, Kapadokya, Efes ve Kayseri'yi gezdik. İlkokuldan üniversiteye kadar, farklı düzeylerde eğitim veren okulları gezdik. Ayrıca bizlere evlerini ve kalplerini açarak varlığımızdan dolayı memnun oldukları hissini vermekle kalmayıp, bunun da ötesinde Türkiye'den ayrılmak istemememize sebep olan farklı aileler ile yemek yeme fırsatı bulduk.

Gezimizin en uzun günü, sabah saat 4 sularında Kayseri'ye gitmek üzere İzmir havaalanına doğru hareketimizle başladı. Günümüzün gece yarısına kadar süreceğini nereden bilebilirdik ki? Kayseri'den de otobüsle, antik, bu dünyaya ait olmadığı hissi veren ve tüf adı verilen volkanik kayalara oyulmuş evleri içinde barındıran Kapadokya'ya geçtik. İki bin yıl öncesine ait, onlarca metre yüksekliğinde ve Kızılderili çadırlarını andıran ancak onlardan farklı olarak taşların oyulması ile yapılmış iptidai evler düşünün. Gerçekten çok havalı bir görüntüleri var. Hele ki, bu garip evlerin birçoğunda halen oturulduğu düşünülecek olursa. Taştan yapılmış evlerle kaplı bu şehre nazır bir lokantada, muhteşem bir manzara karşısında lezzetli yiyeceklerle donatılmış bir sofrada öğle yemeğimizi yedik. Sonrasında ise, garip bir yerleşim

yerinden diğer garip bir yerleşim yeri olan Nevşehir Yeraltı Şehirleri’ne doğru yola koyulduk. Bugün her ne kadar bu yeraltı şehirlerinde kimse yaşamıyor olsa da, bu antik kentlerde, aynı anda yaklaşık yirmi bin kişinin birkaç ay boyunca yaşayabileceği tahmin ediliyor.

Yoğun geçen bu günün sonunda hepimiz bitap düşmüştük ve yatağımıza gitmeye can atıyorduk ki otobüsümüz ana yoldan ayrılıp iki yanı çalılarla kaplı, karanlık ve dar bir yolda ilerlemeye başladı. Halen uyumamış olanlarımız, bu yolun otelimize giden yol olmadığını hemen fark etti. Birkaç yüz metre daha çalılarla mücadele ettikten sonra otobüs güzel bir gece manzarasına sahip iki evin olduğu bir alana ulaştı. Şehir, adeta binlerce pırlantanın pırıltısı ile aydınlanmış gibi gözüküyordu. İki evin arasında ise, bizi karşılamak ve bize akşam yemeği ikram etmek için sabırla bizi bekleyen bir aile vardı. Sonrası mükemmeldi. Onlarla birlikte yemek yedik, şarkılar söyledik ve yüzlerimiz acıyana dek güldük. İşte inanılmaz bir gün daha.

Antik Efes şehrine yaptığımız ziyaret ise tam anlamıyla büyüleyiciydi. Kütüphanenin ve amfi-tiyatronun kalıntıları bugün için dahi son derece etkileyici. Hz. İsa’nın annesi olan Meryem Ana’nın, Efes yakınlarında bulunan evini de ziyaret ettik. Meryem Ana’nın hayatının son dönemini nasıl geçirdiğini hep merak etmiştim… Artık biliyorum. Her şeyin ötesinde, şunu belirtmek gerekir ki Türkiye’ye yaptığımız bu gezi, sadece egzotik yerlere yapılan ziyaretler ve büyük tarihi mirasın görülmesinden ibaret bir gezi değildi. Bu gezi esasen, Türk insanının kalbine ve ruhuna yapılmış bir seyahatti. Yaşadığımız şey, yabancılarla ve yeni edindiğim dostlarımla ziyafet çekmenin ötesinde bir deneyimdi. Bu daha çok, bana masalarında yer açan ve beni sıcak bir şekilde evlerinde ve kalplerinde misafir eden bir aile ile yemek yemek gibiydi.

Türkiye, insanın aslında hislerine yönelik bir ziyafettir. Orada eski ile yeniyi öğrenirsiniz. Türklerin farklı bir dil konuştuğu, farklı bir dine ve kültüre sahip olduğu doğru fakat işin gerçeği

bunun hiç mi hiç önemi yok. İnsanlar hangi dinden olursa olsun, hangi ırktan veya kültürden ya da milletten gelirse gelsin yine sonunda insandır. İnsanlık ailesinin fertleri olarak hepimiz sevinince güler, üzülünce ağlarız. Kimi zaman beğenir, kimi zaman nefret ederiz. Ailemizi sever, mutlu olmayı ister ve hayatın zevklerinin peşinden gideriz.

Son olarak şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Burada beni derinden etkileyen bir husus da, bu gezinin bana aynı zamanda çok büyük bir ders vermiş olması. Çok uzun yıllar boyunca hep Müslümanlar, Museviler ve Hıristiyanların barış içerisinde yaşayıp yaşayamayacağını merak edip durmuştum. Yüzyıllar süren ihtilafları gören ve sürekli günlük haberlere yansıyan acı ve ölüm dolu hikâyeleri duyan bir kişi olarak, bunun asla mümkün olmayacağını düşünüyordum. Türkiye'ye yaptığım geziyi ve her yerde kollarını iki yana açarak beni karşılayan insanları gördükten sonra artık bu konuda yeniden umutlandım diyebilirim. Biliyorum ki eğer bir gün farklı gibi görünen dinler ve kültürler arasında bir barış ortamının oluşması sağlanacaksa; bunun arkasındaki güç, Rumi Forum, Gülen Hareketi ve Mevlana Celaleddin Rumi'nin sevgi ve hoşgörüyü esas alan öğretileri olacaktır.

Rumi Forum'a bana verdiği bu muhteşem 'Türkiye' hediyesinden dolayı teşekkürler. Bu, benim hayattaki en büyük hazinelerimden bir olarak kalacak.

Not: Lütfen beni 'Pat-aturk' diye çağırın..

HOCAEFENDİM

Wendi See / İş Kadını

2008 yılının Ağustos ayına kadar, İslamiyet'e dair bilgim yok denebilecek kadar azdı. Sahip olduğum kısıtlı bilgi ise, medya tarafından özellikle 11 Eylül sonrası abartılarak resmedilen, militan İslam anlayışına dairdi. Dolayısıyla, Türkler tarafından yaşanılan İslamiyet hakkında hiçbir fikrim yoktu. Bu konu hakkında bilgi edinmek için yeni bir yol bulmaya çalışırken, böyle bir aydınlanmanın beraberinde ciddi bir değişimi de getireceğinin farkında değildim. O yılın yaz aylarını İslam dinini ve Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasındaki diyalog çalışmalarını incelemeye ayırdım. Bu ilginç seyir, Georgetown Üniversitesi Müslüman-Hıristiyan Karşılıklı Anlayış Merkezi tarafından düzenlenen 'IV. Hıristiyan-Müslüman İlişkileri Konferansı'na davet edilmemle başladı. Konferansa yedi Müslüman, yirmi üç Hıristiyan ilahiyatçı ve akademisyen katılıyordu. Program boyunca Hıristiyan katılımcılar, Kur'ân, Hz Muhammed'in hayatı ve İslam tarihi hakkında bilgilendirilirken; Müslüman katılımcılar da İncil'den seçilen bölümlerin[1] ışığında Hıristiyanlık hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmaya çalıştı. Tüm katılımcıların bir araya geldikleri oturumlarda da Amerika'da Hıristiyanlık ve Batı'da İslam konuları masaya yatırılarak, karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu. Ayrıca iki inanç sisteminin temel öğretileri ve bu öğretilerin günümüz dünyasında sosyo-politik pratiğe nasıl yansıdığı tartışıldı.

---

[1] Romalılar 12:2 - İncil

Georgetown Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bu konferansa katılmış olmak, bana aynı zamanda Türkiye'ye düzenlenecek bir kültürlerarası diyalog gezisinin de kapısını açmıştı. 1999 yılından bu yana Washington DC'de dinler ve kültürlerarası diyalog faaliyetleri yürüten Rumi Forum isimli kuruluş tarafından Türkiye'ye düzenlenecek olan bu gezi için, diğer üç katılımcı ile birlikte ben de seçilmiştim.

Sekiz günlük bu kültürlerarası değişim programı İstanbul Boğazı'nda, akşam saatlerinde, muhteşem bir tekne gezintisi ile ve şiir tadında başladı. Aynı zamanda hem tarihi, hem de çarpıcı bir şekilde modern olmayı başarabilen 'sihirli kent' İstanbul ile başlayan gezimiz, İzmir, Kayseri ve antik şehirler Efes ve Kapadokya ile devam etti. Gezi süresince görme imkânı bulduğumuz şehirlerin tadı, kokusu ve güzelliği beni büyüledi. Özellikle, Hıristiyan atalarımızın yüzlerce yıl önce gezdikleri topraklar üzerinde yürümek hiç beklemediğim kadar etkileyiciydi.

Bu yolculuğa başlamadan önce bilgi sahibi olmadığım bir diğer konu da, Rumi Forum'un ve gezi boyunca bize yardımcı olan diğer insanların, Gülen Hareketi'nin temsilcileri olduğuydu. Gülen Hareketi, İslamiyet'in hoşgörü temeline bağlı, M. Fethullah Gülen - ki kendisi Müslüman ve Türk, vaiz, entelektüel, yazar ve şairdir - takipçilerinin oluşturduğu bir akımdır. Bu geziden önce ne Gülen, ne de Gülen Hareketi hakkında hiç bir bilgi edinmemiştim. Bu büyük adamı, Fethullah Gülen'i, tanımaya sondan başlamak, yani önce onun yıllar süren çabalarının meyvesi olan gönüllülerle tanışıp, sonra o insanları motive eden sözler ve kitapları okumuş olmak bana halen ilginç geliyor.

Gezimizin İstanbul bölümünde önce özel bir okulu ziyaret ettik, ardından Fatih Üniversitesi'nin yöneticileriyle bir öğle yemeği yeme şansımız oldu. Bu iki kurum da Gülen Hareketi'nin gönüllüleri tarafından 'Sosyal Adalet'in sadece 'eğitim' yoluyla oluşabileceği düşüncesiyle kurulmuş müesseseler. Gülen'in düşünce yapısında eğitim, toplumsal sorunların çözüm noktası.

Kitlelerin kontrolünün, onları bilgiden mahrum bırakarak mümkün olduğunu vurgulayan Gülen, zulümden kurtuluşun ancak eğitimle gerçekleşeceğini savunuyor. Kaliteli ve kapsamlı bir eğitimin sonucu oluşacak 'Sosyal Adalet', korkunun, yerini bilgiye bırakmasına, karşılıklı toleransın yerleşmesine ve kişilerin birbirinin hakkına saygı göstermesine vesile olacak.

Gülen Hareketi, günümüz dünyasında üç ana problem olarak baş gösteren 'cehalet, fakirlik ve ihtilaf'ın ancak eğitim ile aşılabileceğini öngörüyor. Cehaletin eğitim aracılığıyla ortadan kalkacak ilk sorun olduğu aşikâr. Ancak eğitim, aynı zamanda yoksulluğun önüne geçerek üretken bir şekilde çalışmayı, kazanç sahibi olmayı destekler, fakirliği öldürür, ayrışmanın önüne geçerek korkunun yerini hoşgörüye bırakmasını sağlayarak toplumsal barışı ve adaletin temelini oluşturur.[2] Gülen Hareketi'nin odaklandığı başlıca tema, Türkler tarafından yaşanan İslamiyet'i küreselleşen dünyada hoşgörü, diyalog ve saygıyı vurgulayarak Batı'ya bir köprü olarak konumlandırmak.[3]

Gülen, sevenlerine bu hareketin birer üyesi olarak görevlerinin, dünya dillerini öğrenmek, değişik kültürleri tanımak, sosyal bilimler üzerine çalışmalar yaparak kendilerini inançlar arası diyaloğa adamak olduğunu telkin ediyor.[4] Otuz yıldan uzun bir zamandır da "Diyalog lüzumsuz ve boşuna bir çaba değil, zorunluluktur. Müslümanların, dünyayı daha barış dolu ve güvenli bir yer haline getirmek için yerine getirmesi gereken görevlerden biridir." diyerek din mensupları arası diyalog çalışmalarına öncülük ediyor.

B. Jill Carroll'a göre[5] "Diyalog, gerçek anlamda karşımızdaki

---

2 Ali Ünal ve Alphone Williams Advocate of Dialogue: Fethullah Gulen, The Fountain Press, Fairfax, Va s. 22-23.

3 Age-önsöz, s. vii

4 Age-önsöz,, s. viii

5 B.Jill Carroll. A Diallogue of Civilizations: Gulen's Islamic Ideals and Humanistic Discourse, The Light, Inc. (Somerset, NJ) and Gulen Institute at the University of Houston (Houston, TX, 2007).

insanlarla kuvvetli görüş ayrılığımız olduğunda bile – hatta özellikle o dönemlerde – temel yaklaşımımızın karşıdakinin insanlık açısından sahip olduğu değere odaklanmasıdır. Ayrıca, milliyet farklılıklarına rağmen müşterek noktaları vurgulamak, büyük ihtilafları olan insanları barış içinde bir arada yaşatabilecek ispatlanmış en iyi stratejidir. Diyalog, gerçekte zor olduğu zaman önemi ortaya çıkan bir iletişim biçimidir."[6]

Sağduyulu okurun, bu yüksek karakterli, idealist, hoşgörülü, erdemli insanların nereden geldiğini merak etmesi gayet doğal. Carrol, kitabında bu insanların 'Allah tarafından aramızda yaşamak üzere gönderilmiş kutsal varlıklar' olup olmadığından şüphelendiğini anlatıyorsa da, aslında onlar tamamıyla normal insanlar. Ben onları Türkiye'de, Gülen Hareketi'nin içinde yakinen tanıdım.

Onlar, tüm dünyaya yayılmış okullarda - ki biz Türkiye'de bir örneğini ziyaret etme şansına sahip olduk - nefret ve korkunun duvarlarını yıkan öğretmenler.

Onlar, bu sevgi zincirinin kırılmaması için çok değerli zamanlarını gönüllü olarak kendilerinden sonraki nesillerin yetiştirilmesine adamış üniversite öğrencileri. Tıpkı Fatih Üniversitesi'nde gördüğüm gençler gibi…

Onlar, bu hareketin finansal sorumluluğunu üstlenmiş, yemek masalarında tanıştığım, sohbet ettiğim, sevdiğim, benim yeni kardeşlerim ve başarı hikâyelerinin kahramanları olan işadamları.

Onlar bir sonraki neslin başarı öykülerinin kahramanları olmak için bilim, matematik, tarih, dil, edebiyat, fen ve sosyal bilimler üzerine bitmek bilmeyen bir gayretle çalışan çocuklar.

Onlar, gelecekte bilimle din arasındaki sahte ayrılığı onararak – nihayet - Batı'yla Doğu'yu bağdaştıracak yepyeni bir sosyal gerçekliğin öncüleri olan insanlar.[7]

---

5 Age s. 82
6 Age s. 82
7 Age s. 73

Tarihteki büyük liderler en tuhaf koşullarda ortaya çıkmışlardır. Hz. İsa, samandan yapılmış, hayvanlarla çevrili bir damda, acınacak şartlarda, bakire bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Hz. Muhammed, çölün ortasında yetişen, Mekkeliler tarafından tek tanrılılığa bağlılığından dolayı şüpheyle yaklaşılan bir yetimdi. Fethullah Gülen, kendisi hakkında öne sürülen bütün üstün tanımları ısrarla reddederek kendi hakkında şunları söyler: "Kendimi asla bir lider olarak nitelendirmem. Ben, basit bir adamım. Lider, birçok yeteneğe sahip bir dahi, karizmatik ve yüksek performanslı bir kişidir. Ben, bunların hiçbirine sahip değilim. Lider olmadığımı ısrarla vurgulamaya devam edeceğim. Bir insan, otuz yıl boyunca kürsülerden düşüncelerini paylaştığı, dinleyenlerin arasında da onunla aynı düşünceleri ve duyguları paylaşan insanlar çıktığı için lider değildir."[8]

Fakat kendisi ne kadar derin bir tevazu sahibi olursa olsun, Müslüman olan ya da olmayan milyonlarca insan onun sözlerinden etkilenmiş ve bu sözler onları sonsuza kadar değiştirmiştir. İtiraf etmeliyim ki başlangıçta benim de kafamda bazı şüpheler vardı. 21. yüzyıl'da yaşanan İslamiyet'le ilgili bilgilerimi, Türkiye'de tanıdığım bu modern, hoşgörülü versiyonla bağdaştırmam çok zordu. Sorulduğunda birçok insan, ilk anda barış, sevgi ve hoşgörüyü desteklediğini zaten dile getirir. Gülen, sanki benim bu şüphelerimi öngörerek şöyle der: "Birçokları insan sevgisi üzerine güzel kelimelerle konuşur. Bu sözler kulağa gerçekten çok hoş gelir. Ama öyle merak ederim ki bu sözleri kullanan insanların kaçı bu ifadelerini eyleme geçirebilmiş ve söylediklerinin temsilcisi olabilmiştir?"[9] Benim merak ettiğim de tam olarak buydu. Sözlerin, eylemlerle sentezini Türkiye'de, Gülen Hareketi'nde birebir yaşadım. Çok değerli Türk arkadaşlarım, sevgi ve hoşgörüyü kelimelerde

---

[8] Ali Unal ve Alphone Williams Advocate of Dialogue: Fethullah Gulen, The Fountain Press, Fairfax, Va . s. 34

[9] Gülen" Ideal Sprits,and Heroes of Love" s. 161

bırakmayıp, günlük ibadetlerinin bir parçası olarak pratiğe dökmüştü.

Benim İncil'im, sevgiyi bütün faziletlerin en yücesi olarak över.[10] Burada Hz. İsa insanın komşusuna duyduğu sevginin, Allah sevgisinden sonra gelen ikinci sevgi olduğunu işaret eder. Hıristiyanlık inancım, beni sevgiye çağırır ve aynı inancım hiç bir şekilde Gülen'in "dövene elsiz, sövene dilsiz"[11] mesajını yanlış bulmaz. Tam tersi.. Hoşgörülü Hıristiyanlar ve sevgi dolu Müslümanların üzerinde konuşup diyaloğa girecekleri, birbirlerine nasıl barış içinde yaşanabileceğini öğretecekleri çok şeyleri var.

İşte bu sebepledir ki ben de dünyadaki milyonlara katılıyor ve M. Fethullah Gülen'i 'Hocaefendim' olarak adlandırıyorum.

---

[10] 1. Korintliler 13, İncil

[11] Ali Unal ve Alphone Williams Advocate of Dialogue: Fethullah Gulen, The Fountain Press, Fairfax, Va . s. 1

EZBER BOZAN BİR HAREKET

Dr. Isabelle Kinnard / Amerika'nın İlk Özgürlüğü Konseyi
Eğitimden Sorumlu Başkan Yardımcısı

Yıllardır Türkiye'ye gitme hayali kurup duruyordum. Daha doğrusu dünya üzerinde gezip görülebilecek yerler arasında en çok Türkiye'ye gitmek için can atıyordum. Uzun yıllar boyunca Kapadokyalı atalarımız üzerine çalışmalar yapmıştım. Daha sonra üniversite öğrencilerine Yeni Ahit İncelemeleri üzerine ders vermiş ve bu vesileyle Havari Paul ve bölgeye yaptığı geziler hakkında yeni bilgiler edinmeye başlamıştım. Ayrıca Amerika'da yaşayan ve Chicago Üniversitesi'nde eğitim gören birkaç Türk ile tanışma fırsatım olmuştu. Bu insanlardan, leziz Türk lokumları eşliğinde birbirinden etkileyici Türkiye hikâyeleri dinleyip duruyordum. Tam bu sırada hiç hesapta yokken Rumi Forum'dan Türkiye'ye yapılacak bir gezi için davet aldım. Birkaç hafta gibi kısa bir süre içinde yola çıkıyorduk.

Hazırlıklarımı çok kısa bir sürede tamamlamıştım ama uçağa bindiğimde gerekli her şeyi yanıma alıp almadığımdan hâlâ emin değildim. Yolculuk saatlerce sürdü. İstanbul'a vardığımızda gezi arkadaşlarımın birçoğuyla tanışmıştım. Hepsi de kendisini benim gibi hiç beklemedikleri bir seyahat içerisinde bulmuş gibi gözüküyordu. Uçakta ve havaalanında geçirdiğimiz birkaç saat içinde, önümüzdeki yedi gün boyunca giderek güçlenecek bir dostluğun ve bu dostluğun başlangıcı olan sohbetlerin ilk adımlarını atmıştık.

Tüm gezi boyunca edindiğim deneyim bugün hafızamda sanki tarih öncesinden günümüze kadar olan tüm zamanı içeren

görüntülerin tamamından oluşmuş göz kamaştırıcı bir kolaj çalışması gibi... Kapadokya ve Efes gibi bazı mekânlara ait resimleri görmeden önce de onları kafamda canlandırabiliyordum belki ama bu kadar etkileyici olabileceklerini hiç beklemiyordum. Daha önce Roma, Güney Fransa ve Macaristan'a yaptığım gezilerde bu tarihi mekânlara kıyasla daha yakın bir zamana ait olan Roma döneminin epey harabeleşmiş kalıntılarını görmüştüm. Bu harabeler çoğunlukla, çevresi bir şeritle çevrilmiş, çok fazla yakınına girilmesine izin verilmeyen, sağa sola savrulmuş birkaç taştan ibarettiler. Efes'teki harabeler ise hem devasa hem de çok iyi korunmuş haldeydi. Efes halkıyla aynı yollarda yürüdük. Onların oturduğu yerlere oturduğumuzda sanki kendi aralarındaki konuşmalarını duyar gibiydik.

Kapadokya'daki tarihi manastır bölgesi de aynı şekilde, adeta keşişler bu bölgeyi terk edeli 1000 yıl değil de sadece 5-10 yıl geçmiş gibi bozulmamıştı. Okuduğum kitaplardan aşina olduğum birbirinden güzel fresklerin gerçek halleri, insanı hayretler içerisinde bırakacak kadar güzeldi. Zaman zaman keşişlerin ibadet esnasında söyledikleri ilahileri ve ettikleri duaları duyar gibi hissettim kendimi.

Mevlana'nın kabri ve Ayasofya ise Türkiye'nin farklı dinlere bağlı kişiler bakımından ne kadar önemli değerlere sahip bir ülke olduğunu bir kez daha gösterdi. Türkiye için din kavramı, sadece sınırlı sayıdaki kapalı toplulukların, büyük bir metropolün gürültüsü altında sessizce ibadet etmesi ile sınırlı bir kavram değil. Türkiye birçok kutsal mekânın yanı sıra, asırlardır binlerce hacıya da ev sahipliği yapan ve milyonlarca insanın dini inançlarına uygun yaşadıkları bir yer.

Türkiye aynı zamanda insan ruhuna da ilham kaynağı olan bir yer. Zamanında dervişlerin mekânı olan bir dergâha yaptığımız ziyaret sırasında, insanların dünyevi hayatlarını terk edip buraya geldikleri ve bir kaçyıl süren titiz ve zorlu bir eğitimin ardından tekrar dünyevi hayatlarına döndükleri bilgisiyle adeta

çarpıldım. Manevi hayatla dünya hayatının bu şekildeki birlikteliği Türkiye'de bugün halen varlığını sürdürüyor. Bu durum, dergâhın bulunduğu şehrin (Manisa) yerlisi olan ve asıl mesleği tıp doktorluğu olan rehberimizin, bize Mevlevi semalarındakine benzer bir ney dinletisi sunduktan hemen sonra kendi dünyevi hayatına ve tedavi için kendisini bekleyen hastalarına yeniden dönmesi örneğinde de görülebilir. Gene aynı hal, o günün hemen ertesinde ziyaret ettiğimiz ve bir yandan bu ulvi musıki üzerinde çalışırken, diğer yandan modern bilim yarışmalarındaki tüm madalyaları toplayan öğrencilerin okuduğu lisede de görülebilir.

Ankara'da bulunan Etnografya Müzesi'ne gerçekleştirdiğimiz ziyaret sırasında ise, hayatım boyunca hiç görmediğim, hatta daha önce hayal dahi etmediğim eski dönemlere ait tarihi eserleri görme şansını buldum. Gördüklerim, bana okulda verdiğim dersleri ve bulunduğum coğrafyanın medeniyetin başladığı yere tahmin edemeyeceğim kadar yakın olduğunu hatırlattı. Sonra da Türkiye'nin o güne kadar gördüğüm tüm ülkelerden daha köklü bir ülke olduğunu fark ettim.

Fakat bana en çok hayret veren şey, Türkiye'de hayatın gelişmeye devam ettiğiydi. İnsanlar sokakları, evler şehirleri dolduruyor; hastaneler en son teknolojiyle donatılıyor, gazetelerden güncel polemikler fışkırıyor. Kendi aydınları ve gazeteleri ile birlikte günümüzün tüm hayati konularına müdahil oluyor. Diğer bir deyişle, Türkiye'de her şey her zamanki gibi devam ediyor.

Bütün bu hareketliliğin içerisinde, bu ülkede yaşayan insanlara daha yakından bakma imkânım oldu. Sayısını hatırlayamadığım kadar çok yemekte, üstelik de büyük bir cömertlikle ağırlandım. Benimle, geleneklerini, müziklerini, evlerini ve camilerini paylaştılar. Varlığımdan memnun olduklarını bana hissettirdiler ve sanki onlardan birisi olduğumu düşünmemi sağladılar.

Sanıyorum bugün Türkiye için en önemli konu, ülkenin dini kimliğini nereye oturtacağı konusudur. Amerika Birleşik

Devletleri'nde dini özgürlükler konusunda çalışan biri olarak bu konu benim için ayrı bir önem arz ediyor. Bu gezide, Gülen Hareketi'nin bugün tüm dünyaya yayılmış, birçok taraftarı bulunan ve 'kişinin dini ihtiyaçlarını karşılamasına imkan sağlanması' düşüncesini esas alan bir hareket olduğunu gördüm. Ayrıca, Gülen Hareketi'nin ekonomik ve bilimsel konulara yaklaşım açısından yüzü geleceğe dönük, hoşgörü odaklı bir İslam anlayışını temsil ettiğini; ancak bunu yaparken bir yandan da varlığının kaynağı olan köklü dini mirasını yüceltmeyi ve onun gereklerini yerine getirmeyi istediğini anladım.

İslamofobi'nin birçok insanı, en temel dini özgürlüklerinden yoksun bırakmakla tehdit ettiği günümüzde umudum, Gülen Hareketi'nin İslam ile ilgili ezberleri bozmasıdır. Umarım Batılılar Türkiye'yi ziyaret etmeye ve görmeye devam ederler ve böylece, aslında hepimizin ana yurdu olan Türkiye'yi tanıyabilirler.

EZANIN ÇAĞRISI

Rev. Rick Howard

Allahu Ekber… Kulağıma, bir vadiden gün doğmasına yakın yavaşça yükselen bir sis bulutu belirsizliğiyle geldi. Eşhedu en la ilahe illallah… Acaba bu duyduğum, gördüğüm rüyanın bir parçası mıydı? Eşhedü enne Muhammeden Resulullah… Yavaş yavaş duyduğum şeyin gördüğüm rüyanın bir parçası olmadığını ve aslında benim dışımda geliştiğini fark ediyordum. Hayye ala`s-salat... Gözlerimi yavaşça odama sızan gri ışığa doğru açtım. Hayye ala`l-felah… Nihayet nerede olduğumun farkına varıyordum. es-Salatu hayrun mine`n-nevm… İstanbul'daki ilk sabahımda ibadete çağrılıyordum. Allahu Ekber… Hayatımda ilk kez, dogrudan doğruya uykumdan uyanıp Tanrı'ya ibadet etmeye çağrılıyordum Lailahe illallah!

Yatağımdan kalktım ve dua ettim. Muhteşemdi.. Daha sonra, kahvaltı için küçük otelimizin üst katına çıktım. Gördüğüm, Ayasofya, Süleymaniye, Boğaz ve ardındaki Asya manzarası karşısında adeta nefesim kesildi. Gözlerimize sunulan bu ziyafet, midemize sunulan kahvaltı ziyafetiyle uyum içindeydi!

Rumi Forum tarafından 2005 yılının Aralık ayında Türkiye'ye düzenlenen bu geziye katılmak, benim açımdan harikulade ve bir o kadar da aydınlatıcı bir tecrübeydi. Türkiye'de geçirdiğimiz her gün, birbirinden hoş sürprizlerle ve insana 'işte bu!' dedirten anlarla doluydu. Her adımda bizi iş yerlerine, camilerine, okullarına ve evlerine kabul eden insanların gösterdiği cana yakınlık vardı. Amerika Birleşik Devletleri'nin çeşitli bölgelerinde

ve hatta Almanya’da yaşamış biri olarak, yıllar boyunca farklı derecelerde misafirperverlik örneklerine veya misafirperverlik yoksunluğuna şahit oldum. Kendim bizzat ve devamlı suretle, kadim misafirperverlik sanatını icra etmeye çalıştığım gibi, yabancılara açık olmaya ve onları iyi bir şekilde karşılamaya da büyük önem verdim. Yeni Ahit’te (13:2), “Yabancılara misafirperverlik göstermeyi ihmal etmeyin. Bunu yaparak farkında olmadan melekleri ağırlarsınız” buyrulmuştur. Bu geziyle ilgili en canlı hatıram, tanıştığımız herkesin bize ısrarla gösterdiği ev sahipliğiydi. Nereye gittiysek, hikâyelerini açık yüreklilikle bizimle paylaşan ve bizim hikâyelerimizi dinlemeye can atan insanlarla karsılaştık. Bu hikâyeler, hayata, inanca, aileye, umutlara, hayallere ve hatta korkulara dair hikâyelerdi. Bizim onları, Türkiye’yi ve İslam dininin hayatlarını nasıl şekillendirdiğini anlamamızı istediler. Buna karşılık onlar da biz Amerikalı Hıristiyanların günlük yaşantımızda neler yaptığımızı ve inancımızın günlük yaşantımız içindeki rolünü anlamaya çabaladılar.

Gezdikçe ve konuştukça, ülkelerimiz arasındaki birçok benzerlik karşısında şaşırıp kaldık. Her iki ülke de, geleneksel olarak ‘din ve devlet’ arasındaki ayrımı kabul etmiş, resmi olarak da laik cumhuriyetlerdi. Bununla birlikte, hem Türkler hem de Amerikalılar için inançları, bugün için bizi biz yapan ana omurganın önemli bir parçası niteliğindeydi. Biz Amerikalılar, bir millet olarak geçirdiğimiz iki yüz yılın sonunda, inanç konusunda halen genellikle tarafsız ancak bazen de düşmanca davranan bir toplum ve kültür içinde, yönümüzü nasıl bulacağımızı öğrenmeye çalışıyoruz. Bence Türkiye de bizim gibi, inancın kamusal alandaki yerini belirleme ve tanımlama mücadelesi verdiği için bize paralel bir yolda seyrediyor.

Türkiye’yi gezerken ilgimi çeken şeylerden birisi de tanıştığım bazı insanların, laik bir devletin vatandaşları olarak hayatlarını inançlarına uygun yaşamak için nasıl gayret gösterdikleriydi. Dindar olmakla birlikte medya, tıp ve memuriyet

gibi birçok alanda başarılı bir şekilde varlık göstermeleri beni çok etkilemişti. Aynı şekilde, inanan ve hem Türkiye'de hem de diğer birçok ülkede yürütülen eğitim ve sağlık hizmetlerine büyük fedakârlıklarla maddi destek sağlamak suretiyle inancını hayatına yansıtan iş adamlarından da çok etkilendim. Kısacası, Gülen Hareketi'ne bağlı kişilerce yapılan tüm bu hizmetler çok etkileyiciydi.

Harvard Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde eğitim almış ve resmi olarak papaz ünvanı verilmiş Protestan bir Hıristiyan olarak, Türkiye'de bulunduğum süre zarfında Hıristiyanlığın Anadolu'daki tarihinden ne kadar da bihaber olduğumun farkına vardım. Aynı şekilde İslam dininin yüzyıllar boyunca Hıristiyanlığa ve 'ehl-i kitap' olarak isimlendirmek suretiyle Hıristiyanlara verdiği değerden ve gösterdiği saygıdan da neredeyse tamamen habersizdim. Bu iki inancın bu kadar çok ortak yanının bulunduğunu görmek çok etkileyiciydi.

Meryem Ana'nın evini ziyaret etmek, Efes'te, muhtemelen Hz. İsa'nın havarilerinden Paul'ün tam olarak Efeslilere vaaz verdiği noktada bulunmak, Kapadokya'daki bir yeraltı antik kentini gezerken yerin yaklaşık 100 metre altına inmek.. Tüm bunlar gerçekten de insanın hayatını değiştirecek türden deneyimlerdi. Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin adına düzenlenen şenlikler kapsamında Şeb-i Aruz törenlerine katılmaktan, kabrini ziyaret etmekten ve ayrıca Mevlevilerin kendilerine mahsus bir yolla yaptıkları o ibadet ve zikirleri izlemekten de onur duydum.

İzmirli iş adamlarının ev sahipliği yaptığı muhteşem akşam yemeğini nasıl hafızama kazıdıysam aynı şekilde Mevlana'nın ayakları altında serilen muazzam şehir manzarasına karşı geleneksel Türk müziği dinleyerek geçirdiğimiz geceyi de asla unutmayacağım. Bu geceyi benim için unutulmaz kılan olay, her ne kadar biz Türkçe, orada bulunan Türklerin birçoğu da İngilizce bilmese de, birbirimizle hayat hikâyelerimizi

ve inançlarımızı paylaşmış olmamızdı. Gezimiz bir bütün itibarıyla bakıldığında, insan hayatına zenginlik katan, hatta hayatını tamamen değiştiren türden bir gezi olmakla birlikte, o gece yaşadığım birkaç saatlik tecrübe benim için gezinin en önemli parçasıydı.

Türkiye'de geçirdiğim zaman dilimi bende Türkiye, Türk insanı ve inançları hakkında olduğu kadar genel olarak İslam ve İslam inancı konusunda da daha fazla bilgi sahibi olma isteği uyandırdı. Türkiye gezisinden döndüğümden bu yana Türklerle ve İslam'la ilgili konularla ilgilenme fırsatım oldu. Batı Virginia'daki Virginia Üniversitesi'ne veya Pittsburg şehrine eğitim veya çalışma amaçlı olarak gelmiş birçok Türk ile tanışma ve dostluk kurma fırsatı buldum. Mensubu olduğum ve bünyesinde hizmet verdiğim kilisede Ramazan ayında bir iki iftar yemeği verdiğimiz gibi ben de Pittsburg Üniversitesi'nde verilen bir iftara katıldım. 2006 yılının Haziran ayında ise, Georgetown Üniversitesi bünyesinde bulunan Pastör Yetiştirme Enstitüsü'nde, İslam üzerine yaptıkları çalışmalarıyla öne çıkmış birçok Amerikalı akademisyenle tanışmama imkân sağlayan bir haftalık bir seminere katıldım. Hatta şu sıralar, temel düzeyde de olsa Türkçe öğrenebilmek için ciddi çaba sarf ediyorum.

Katıldığım Türkiye gezisinin bir diğer sonucu olarak da, özelde Batı Virginialılara genelde ise tüm Amerikalılara, vurdumduymazlıklarını ve önyargılarını bir kenara bırakmaları gerektiğini; tıpkı ihlâsla inançlarının gereğini yerine getirmeye ve başkaları için fedakârlıkta bulunarak Tanrı'nın rızasını kazanmaya çalışan Hıristiyanlar olduğu gibi, tek istediği şey ihlâsla inançlarının gereğini yerine getirmek olan Müslümanların da var olduğunu ve esasen bu insanlarla zannettiklerinden çok daha fazla ortak yanlarının bulunduğunu anlatmaya çalışıyorum.

Hem Gülen Hareketi'ndeki ve özellikle de Rumi Forum'daki arkadaşlarıma hem de Türk insanına bize bahşettikleri bu lütuftan dolayı son derece minnettarım. Burada yeri gelmişken, bu

tecrübeyi yaşamamızı yaptıkları tercümelerle mümkün kılan Dr. Ali Yurtsever, Nihan Kaya ve Jena Luedtke'ye bir kez daha teşekkür ederim. Türkiye'yi, Türk insanını ve inançlarını daha iyi anlayabilme gibi çok değerli bir nimete mazhar olmama imkân sağladıkları için her üçünün de kalbimde daima özel bir yeri olacak.

Umarım yukarıda bahsettiğim diyalog çalışmalarımla bize harcadıkları zamanın, enerjinin ve masrafların karşılığını az da olsa geri ödeyebilmişimdir. Birbirimizin inançlarını, kültürlerini, ülkesini ve aslında Tanrımızı daha iyi bir şekilde tanıyıp anlayabilmeye yönelik bu 'geri ödeme' çabalarımı gelecekte de büyük bir memnuniyetle ve keyifle sürdüreceğim.

HARİKA BİR DAVET

Erik Weingardt / Aktör, Model, Müzisyen

Harika bir davet almıştım. Kabul edersem adeta Amerika Birleşik Devletleri'ni temsil eden küçük bir grubun parçası olacaktım ve buradan çok uzakta, Türkiye'yi kendi başına ziyaret eden hiç kimsenin algılayamayacağı bir deneyimi yaşayacaktık.

Yolculuğa karar vermeden önce açıkçası birtakım tereddütlerim vardı. Çünkü gezinin maksadından tam olarak emin değildim. Orada bir brifing vermem için bana ihtiyaçları mı vardı? Deneyimlerimi aktardığım bir konuşma mı yapacaktım? Gezinin gündemi tam olarak ne olacaktı? Fikir olarak bana tamamen ters bir teklif değildi kesinlikle, ama Rumi Forum ve bir grup harika Türk işadamının az sonra anlatacağım muhteşem deneyimi neden organize etme ihtiyacı duyduklarını çok merak ediyordum.

Ben bir profesyonelim. Birçok farklı alanda deneyim sahibi olmakla beraber, yeni bilgiler edinme isteğim daima var olmuştur. Amerikan donanmasında bir subay olarak görev yaptım. Bir müzik grubunda bateri çaldım. Bilgisayar mühendisiyim. Milli Güvenlik Bakanlığı'nda yöneticiyim ve bütün bunların yanında da bir aktörüm. Çok farklı sahalarda mümkün olan her şeyi öğrenmek konusunda hep çok istekli oldum. Çatışmayı sevmem. İnsanların kaba ve küçümser tavırlarından hiç hazzetmem ve tüm insanlığa hangi yolla olursa olsun bir katkım olsun isterim.

İnançları ve etnik kökenleri ne olursa olsun.. İnsanları mutlu etmekten, güldürmekten ve sevgiyi hissetmelerini sağlamaktan çok hoşlanırım.

Peki, bu geziden nasıl haberdar oldum? Kız arkadaşım, yıldızı parlamakta olan bir romancı ve gezi yazarı olan Jennifer Deitz, bu geziye davet edilmişti. Yazı dünyasıyla çok güçlü bağları vardı ve önemli kişileri tanıyordu. Kişilik ve yeteneklerimin gezinin konseptine uygun olduğunu düşünerek gezi grubuna katılmamı rica etti. Jennifer'in bu isteği Dr. Ali Yurtsever ve ekibi tarafından da kabul edilince çok sevinmiş ve heyecanlanmaya başlamıştım.

Dürüst olmak gerekirse, Rumi Forum'un internet sitesini ziyaret etmeden önce Türkiye'yi - en azından yakın zamanda - ziyaret etmek gibi bir niyetim yoktu. Bunun özel ve önyargılı bir nedeni bulunmuyordu belki ama, Türkiye özellikle ziyaret etmeyi düşüneceğim bir ülke de değildi. Kısmen sinema sektörünün içinde olmamdan kaynaklanıyor olsa gerek, Türkiye'ye yapılacak bir gezinin güvenliği konusunda sahip olduğum düşünceler biraz olumsuzdu. Kafamda canlanan tek şey 'Türk hapishaneleri' idi. "Sakın yanlış bir şey yapma çünkü Türk hapishaneleri berbattır ve bir girersen bir daha çıkamazsın." Bunları çok duymuş, özellikle de eski bir filmde seyretmiş olmaktan dolayı biraz da korkmuştum. Dolayısıyla ne kadar önyargılı olduğumu göremiyordum. (Türk hapishanelerinin durumu konusunda hala emin değilim. Dürüst ve kanunlara saygılı bir insan olarak tecrübe edip öğrenmeye de hiç niyetim yok).

Türkiye'ye gitme fikri, korkuyla karışık bir heyecan verse de, havaalanında tanıştığım diğer katılımcılar ile birlikte kısa bir süre sonra Türkiye topraklarına ulaştım. Ülkenin her yanındaki imar çalışmalarından ve mimari tasarımlardan çok etkilendiğimi hatırlıyorum. Özellikle İstanbul'da.. Bazı özel okullar, ulusal bir gazete ve diğer ziyaretlerimizden sonra artık Türkiye'nin gezmek için harika bir yer olduğunu biliyordum.

Konuk olduğumuz müesseselerde gördüğümüz kadarıyla son derece kıymetli teknolojik gereçlere ve bilgilere sahipler ve bunları paylaşmaya hazırlar. Türkler, sevgi dolu insanlar ve sadece İstanbul'da gördüğüm cami sayısına bakarak bile söyleyebilirim ki dini değerlere büyük önem veriyorlar. Benim şahsen hiçbir din ve mezhebe karşı olma gibi bir durumum yoktur ve Türkiye'de bu kadar çok insanın bu kadar odaklanmış ve adanmış bir şekilde dinlerine bağlı olmaları bence harika bir durum. Sabah ezanlarına alışmam biraz zaman alabilir aslında ama galiba ben de herkes gibi kalkıp o saatte ibadet etsem çok daha iyi olur (Gülüyor). Kısacası Türkiye'deki camiler muhteşemdi. Keşke Amerika'da da dini inançlar hayatın içinde bu kadar yoğun var olsalardı.

Gezinin hoşuma giden tarafları çok fazla. Dolayısıyla bunlardan sadece birini seçmek zor olacak. Tabii ki hepimiz, bize ikram edilen yemekleri, çayları ve tatlıları çok beğendik. Benim için biraz tuzlu olan 'yoğurt içeceği'ni (ayran) denemek başlangıçta zor oldu. Yediğimiz inanılmaz yemekleri anlatabilmemin ise imkânı yok. İstisnasız hepsini çok beğendim.

Mekânlar arasında beni en çok etkileyen camilerdi ama itiraf etmem gerekir ki Efes de harikaydı. Görmek ve hakkında bilgi edinmek için mükemmel bir yer. Ancak sanırım benim için gezinin zirveleri, tanıştığımız bazı ailelerin evlerine yaptığımız ziyaretlerdi. O insanlarla yaptığımız sohbetlerin tadı hala damağımda. Ben kişilik olarak biraz sosyalimdir. Bu yüzden sürekli dinlemektense karşılıklı muhabbete girmeyi daha çok severim. İnsanlarla, onların hayatları ve yaşadıklarıyla ilgili ilk ağızdan bilgi almaktan hoşlanırım. Tabii ki bu aile ziyaretlerinde tatlıları mideye indirmek de artık favorilerim arasında.

Kısacası gezi genel olarak çok başarılıydı. Evet, bütün katılımcılar mutlaka dinlenmek için yeterince vakit bulamadığımız konusunda hem fikir olacaklardır. Ziyaretler arasında dinlenmek için biraz daha vaktimiz olsaydı belki biraz daha sevimli

Amerikalılar olabilirdik. Umarım ev sahiplerimize karşı çok yorgun görünmemişizdir.

Gezi sona erdiğinde artık Türkiye'nin kültürü, ilişkileri, eğitimde ulaştığı kalite ve benzeri konularda çok daha fazla bilgi sahibiydim. Şimdi anlıyorum ki geziden önceki bilgisizliğim neredeyse utanılacak düzeydeymiş.

Genel olarak, Türkler tanıdığım en iyi, en dost canlısı ve dini değerlere en bağlı insanlar. Çoğunluğu Asya kıtasında olmak üzere birçok ülkeyi görme imkânım oldu ve çok farklı kültürlerle tanıştım. Türkiye'yi bu ülkelerin hepsinden çok daha fazla beğendim. Tanıştığım insanların hepsi son derece yardımseverdi. Beğendiğinizi gördükleri herhangi bir şeylerini size vermekte bir an bile tereddüt etmiyorlardı. O insanlarla tanışmak inanılmaz bir deneyimdi benim için.

Genel olarak, bu deneyim bence iki ülke adına büyük bir başarıydı. Keşke daha çok insana Türkiye'yi ve onun eğitim alanında, tıp sektöründe ve teknolojik açıdan ne kadar ilerlemiş bir ülke olduğunu anlatmanın daha iyi yollarını bulabilsem. Amerika'daki çoğu insanın bu konuda hiç bir fikri olmadığından eminim. Ama aynı şekilde eminim ki; birçok insan bu konuda bilgi sahibi olmayı isterdi. Yazarların bu konuda daha çok yazmasını, insanlara broşürler ve Türkiye'yi anlatan CD'ler dağıtılmasını önerebilirim. Tabii ki Rumi Forum'un internet sitesi bu bilgi paylaşımının olmazsa olmazı haline geldi.

Mesleğim dolayısıyla çok fazla yolculuk yaptığım için gezi grubumuzdaki insanlarla istediğim sıklıkta bir araya gelemesem de, Amerikalı ve Türk dostlarımla fırsat buldukça görüşmeye çalışıyorum. Özellikle yolculuk boyunca Gülşah ve Vedat'la kurduğum dostluk benim için çok önemli. İkisiyle de çok iyi anlaştık ve keşke onlarla daha fazla zaman geçirebilsem. Hatta beraber bir gezi daha yapma imkânımız olsa keşke. İkinize de bu gezi ve bu deneyimin benim için bu kadar özel

olmasına yaptığınız katkılardan dolayı çok teşekkür ediyorum. Sizinle yeniden bir araya gelmeyi dört gözle bekliyorum. Muhteşem ve sevgi dolu Ali, bu geziyi mümkün ve eğlenceli kılan kişi olarak sana teşekkür ediyor, bilgi düzeyini ve espri anlayışını ise takdirle anıyorum.

Bu muhteşem deneyim için sizlere tekrar teşekkür ederim. Lütfen bağlantımızı koparmayalım.

En sıcak selamlarımla.

DEĞİŞEN TÜRKİYE

Amira Rosenberg / Georgetown Üniversitesi

Türkiye, dünyanın her zaman ziyaret etmek istediğim köşelerinden biriydi. O ülkeyi hayalimde daima, belli belirsiz bir sis perdesinin arkasında, bir tutam romantizm ve gizem barındıran güzel bir filmmiş gibi canlandırdım. Güzel sanatlar öğrencisiyken tanıştığım Ayasofya'ya, teoloji okurken âşık olmuştum. Benim için Ayasofya, dini açıdan hem iyiyi hem de kötüyü temsil ediyordu. Muhteşem mimarisinin ve Tanrı'ya adanmışlığı simgeleyen güzelliğinin hemen yanı başında, ona sahip olma arzusundan kaynaklanan ve içinde sadece ölüm ve yıkım barındıran hatıralar bulunuyordu. Dolayısıyla Rumi Forum yetkilileri tarafından bana iletilen bu gezi davetini, içimdeki Ayasofya aşkı adına hemen kabul ettim. Ne bu davetin kimden geldiği ne de neden geldiği benim için hiçbir önem taşımıyordu. Doğrusu, dört çocuğumu geride bırakacak olsam da, geziye kocamla birlikte katılabilecek olmam hevesimi arttırıyordu.

Böylece kocamı ikna edip biletlerimizi de ayırttıktan sonra artık kendimizi geziye tam anlamıyla verebilirdik. Fakat, kendimizi vermeye bu kadar hazır olduğumuz bu geziyi düzenleyenler kimdi ve bize nasıl bir program hazırlamışlardı? Bu düşüncelerimi hemen bazı endişeler takip etti doğal olarak. İtiraf etmeliyim ki endişelerimin başında, kocam ve benim bazı dini kurallara çok sıkı şekilde uyan Ortodoks Museviler olmamıza karşın seyahat etmeyi planladığımız ülkenin büyük çoğunluğunun Müslümanlardan oluşması geliyordu. Ayrıca Rumi Forum neydi? Dinen

birçok emir ve yasağın muhatabı olan iki insanı gerçekten ağırlayabilecekler miydi? Acaba bu geziye katılmak, baştan bir hata mıydı?

Bu sorulara cevap bulma ümidiyle Rumi Forum’un Halkla İlişkiler Sorumlusu Jena Luedtke’den bir randevu talep ettim. Rumi Forum’un sevgi, diyalog ve hoşgörü kavramları üzerine özellikle vurgu yapan büyük çaplı bir hareketin, Gülen Hareketi’nin bir parçası olduğunu anlattı. Buraya kadar bir sorun yoktu. Ancak, dinlerarası diyalog adına pek çok faaliyette bulunmuş ve hemen her defasında başlangıçta aynı sözlere muhatap olmuş biri olarak beni diğer katılımcılardan ayıran önemli bir şey vardı: Dinim. Ortodoks bir dindar olmanın farklı inançlar arasındaki diyaloğu genellikle zorlaştırma eğiliminde olduğu ve bazen yakınlaşmadan ziyade ayrışmayı körüklediği söylenebilir. Bu yüzden aklımdaki soruları tek tek sordum. Rumi Forum acaba yalnızca Koşer gıdalar yiyebilen ve Cuma akşamından Cumartesi akşamına kadar dışarı çıkıp dolaşması dinen yasak olan iki kişiyi ağırlamaya gerçekten istekli miydi? Hiç ummadığım bir şekilde bize, bütün ihtiyaçlarımızın karşılanacağı, hatta bunun da ötesinde bizi kısıtlayan tüm kurallarımıza rağmen geziye katılmamızın Rumi Forum için önemli olduğu ve gezinin sorunsuz geçmesi için gerekeni yapacakları söylendi.

Bu görüşme sonucunda geziye biz de katıldık. Eşim ve ben, Museviler için önemi bulunan bazı mekânları gezmek ve Türkiye’deki Musevilere ait tarihi öğrenmek maksadıyla oraya, tur başlamadan bir gün önce gitmeye karar verdik.

Ertesi gün, saatler süren gecikmeden dolayı yorgun düşmüş olan grubumuz havaalanından otele geldi. Sonrasında İstanbul Boğazı’nda bir tekne gezisine çıktık. İşte o andan itibaren zaman bizim için farklı bir boyutta akmaya başladı. Modern zaman Musevi düşünürlerinden Heschel, “Kutsal Zaman”ı ve kutsal bir zaman diliminin nasıl farklı hissedildiğini, nasıl farklı yaşandığını ve farklı bir anlam içerdiğini anlatır eserlerinde. Ben

de buna şunu ekleyebilirim ki bu "Kutsal Zaman Dilimi" aynı zamanda çok farklı tonlarda deneyimleniyor. Bizim bu tekne gezisiyle birlikte girdiğimiz o "kutsal zaman dilimi", yolculuğumuz boyunca devam etti. Artık yeni bir ülkeyi gezen yabancılar değil, Canterbury'yi gezen hacılar gibiydik. Her birimizin kendi hikâyesi, kendi bakış açıları vardı ve herkes farklı bir hayat yolculuğundan geliyordu. Ancak, burada etrafımızı kuşatan büyük bir manevi atmosferin içine bir bütün olarak dalıyor gibiydik. İtiraf etmeliyim ki (eminim gruptaki herkes aynı şeyi düşünüyordur) bu gezideki arkadaşlarım ve ben eşine nadir rastlanır bir şey yaşadık. Hıristiyanların yaklaşımı ile bu adeta Tanrı'nın bir lütfuydü. Bu gezide yaşadığım duyguların ve kurduğum ilişkilerin kıymetini ömrüm boyunca bilecek ve bunları asla unutmayacağım.

Gezinin kendisi bizzat inanılmazdı ve ancak yaşanırsa anlaşılabilecek türden bir tecrübeydi. Geziye rehberlik eden, bizi kâh hediyelere kâh sevgi dolu kucaklamalara boğan, bunların ötesinde bizlere evlerinin kapılarını açan Gülen takipçilerinin diğergâm davranışlarını kavramak birer Amerikalı olan bizler için oldukça zordu. Hayatı vermek, destek olmak ve dostluk kurmak üzerine kurulu olan Türklerin, bilhassa da Gülen takipçilerinin, zihni yapısını biz Amerikalıların tam olarak anlaması çok da kolay değil. Zira bizim kültürümüzde, vermek için vermek pek yoktur. Yapılan iyilikler doğrudan doğruya kişilerin şahsi farkındalıkları ve nedenleri ile alakalıdır. Hatta en karşılıksız 'iyilikler'de bile bir beklenti mevcuttur.

Turistlerin gelişiyle birlikte canlılık kazanan birçok ülke, turistlerin ayrılışıyla tekrar eski sessizliğine döner. Ancak bunu Türkiye için söylemek mümkün değil. Türkiye'de karşılaştığımız insanlar, eski bir arkadaşlarına ne kadar sıcak davranırlarsa bize karşı da o denli sıcak davranıyorlardı. Bizim rahatımızı temin etmek için kendi düzenlerini bozdular. Eşimle birlikte Şabat'ın bitimine kadar otelimizde kalmamız gerektiği için gün batımında bizi havaalanına götürme işini Gülen Hareketi'nin

gönüllü takipçilerinden bir genç üstlenmişti. O gün için son uçak Şabat'ın sona ermesinden sadece 45 dakika sonra kalkıyordu ve otel ile havaalanı arasında 20 dakikalık bir mesafe vardı. Bu yüzden günbatımına kadar beklemek oldukça riskliydi. Bizi götürecek genç geldi ve bizimle birlikte Şabat'ı haftanın geri kalanından ayırarak yola çıkmamıza müsaade edecek üç yıldızı beklemeye başladı. Bu arada da, asla merak etmememiz gerektiğini, yeteri kadar vaktimiz olduğunu ve dini inançlarımızın her şeyden önce geldiğini tekrarlayıp duruyordu. Yıldızların görünmesiyle birlikte bizi havaalanına yetiştirmek için arabayı deli gibi kullanması biraz ürkütücü olsa da; tek bir kez bile inançlarımızı kendisine karşı savunmak zorunda hissetmemize sebep olmadı. Bizim için tamamen yabancı olan bu şahıs, Fethullah Gülen'in sözlerini hayata geçirerek bize bir barış, hoşgörü ve sevgi demeti sundu o akşam. Gülen'in ifade ettiği gibi, "Türk-İslam anlayışı, İslam'ın, kaynağını Kur'an ve sünnette bulan, temel ve değişmemiş prensipleri ile tarih boyunca Türkler tarafından yoruma açık hususlarda benimsenen ve tasavvufun eşlik ettiği anlayıştan oluşmaktadır. İşte bu nedenledir ki, Türk İslam anlayışı her zaman, daha şümullü, derin, hoşgörülü, kucaklayıcı ve sevgi temelli olmuştur."[12]

Kaç millet, İspanyol zulmünden kaçan Musevilere kapısını açmıştır? Kaç ülke, II. Dünya Savaşı başlarında yüzlerce Musevi'yi Almanya'dan kurtarmıştır? Kaç diplomat, Türk diplomatları gibi toplama kamplarına götürülmek üzere trenlere bindirilmiş, kendi ülkesinin vatandaşı olan Musevilerin serbest bırakılması için hayatını tehlikeye atmıştır? Türkiye ve Türkler dışında çok az millet, belki de sadece Türkler.. Dolayısıyla, Gülen'in bahsettiği sevgi ve hoşgörü, yalnızca sözde kalan kavramlar değil, bu kültürün bir parçası.

Bununla birlikte, Gülen her ne kadar yıllardır kürsülerde sevgi ve hoşgörü nasihatinde bulunsa da, Türkiye'de her şeyin

---

[12] Türk İslamı ve Laik Devlet, s. 223

bu çerçevede geliştiği pek söylenemez. Türkiye'yi anlamak için, bu ülkenin içinde bulunduğu açık çelişkileri ve siyasi çekişmeleri anlamak gerekiyor. Türkiye, gerek coğrafi, gerek politik açıdan tam bir köprü niteliğinde. Rusya ve eski Doğu Bloku ülkeleriyle bir sınıra sahip olmasının sonucu olarak Atatürk, ülkenin bağımsızlığını teminat altına almak için komünizme karşı katı önlemler alınmasını sağlamış ancak bu önlemler kendi sosyalist hisleri bulunan laik bir toplum oluşumuna yol açmıştır. Türkiye'de, Fransız tipi laiklik anlayışının benimsenmesi yüzünden, dini inançların kamusal alanda ifadesine hiçbir şekilde tolerans gösterilmemekte. Söz gelimi; din ve devlet işlerindeki ayırım öylesine aşırı ki, kamu binalarında, okullarda, üniversitelerde hatta Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde başörtülü kadınlara izin verilmiyor. Bu, Amerikalılar için, Hıristiyan bir milletvekilini boynundaki haçı çıkartmak veya Budist bir keşişi kot giymek zorunda bırakmakla aynı derecede haksızlık hissi uyandıran bir şey. Ancak bu aşamada, Uluslararası Af Örgütü'nü göreve çağırmadan önce, Türkiye'de her zaman gerek mecazi, gerekse gerçek anlamda bir karşı tarafın bunduğunu da göz önünde bulundurmak gerekiyor. Türkiye'nin Rusya'dan başka bir diğer sınırı da İran ile. Amerikan bakış açısı ile bu, Ilımlı İslam anlayışının son sığınağının, Radikal İslam tehdidinden sadece birkaç santim uzakta olması anlamına gelmektedir. Radikal laiklik anlayışındaki aşırılığın, dini fanatizmle mücadele için kullanılması çok da kötü bir şey olmayabilir. Bu arada Türkiye'deki çarşaflı kadın sayısı tahmin ettiğimden farklıydı. İstanbul'da, baştan aşağı bu şekilde örtünen kadın sayısı oldukça azdı ancak birçok başörtülü kadın vardı. Bunun, 'eskiden beri süregelen normal bir durum mu, yoksa dini inançların artan oranda dışa vurulmasının bir sonucu mu olduğu' sorusu aklımı kurcalıyordu. Sezgilerim ikincisinin doğru olduğu yönündeydi. Aynı zamanda, dış görüntüye yansıyan bu biçimin, daha farklı ve radikal bir İslam anlayışının göstergesi olup olmadığını da merak ediyordum. Konuştuğum herkes, 'Türkiye'de

radikal İslam'ın taraftar bulamayacağı, Türk halkının böyle bir şeyi asla kabul etmeyeceği konusunda emin olabileceğimi' ifade etti bana. Musevi'den 'laik'e, gazeteciden dindar Müslümana, çok farklı arka planlardan gelen bu insanların, 'Radikal İslam'ın Türk toplumunda gelişme ihtimalinin bulunmadığı konusunda kendilerinden ne kadar emin olduklarını anlatmam mümkün değil. Umarım haklıdırlar. Keşke ben de bu konuda onlar kadar emin olabilseydim. Ancak bir Amerikalı olarak 'Bir kere ısırılan iki kere dikkat eder' (ya da Türklerin söylediği şekilde 'Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer') anlamındaki deyimi unutmam da mümkün değil.

Türkiye'nin bir diğer sınırı ise Avrupa ile. Avrupa Birliği, Türkiye'deki gündemin sıcak başlıklarından biri ve ülkedeki herkesin bu birliğe girip girmemek konusunda bir görüşü var.

Peki, Türkiye'ye demokratik bir düzen mi yoksa askeri bir rejim mi hâkim? İlk önce İstanbul'a gidin ve kısa bir gezinti yapın. Demokrasi ile yönetilen modern bir Avrupa şehri göreceksiniz. Sonra da bir üniversiteye gidin. Kendinizi sosyalist bir düzende gibi hissedeceksiniz. Zira size orada ne giyebileceğiniz ve ne öğrenebileceğiniz dikte ettiriliyor. İfade özgürlüğüne yer yok. Gerçek Türkiye acaba hangisi? Tepeden tırnağa örtüye bürünmüş dindar bir çiftçi mi? Ekonomik gelişmelere ayak uydurmaya çalışan bir iş adamı mı? Yoksa toplum nezdindeki her türlü dini tezahür karşısında devreye girip onu ortadan kaldırmaya çalışan 'ordu' mu? Bilmiyoruz… Türkiye'yi nasıl bir geleceğin beklediği hakkında en ufak bir fikrim yok ve aslında sadece bizim değil, hiç kimsenin yok. Gelecek, Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı seçilmesiyle palazlanan dini bir devrime sahne olabileceği gibi, ordunun bir kez daha darbe yaparak statükoyu geri getirmesine de sahne olabilir. Türkiye belki sonunda AB'ye girer ya da belki kaderi daima Avrupa'nın dışında kalmaktır. Tüm bunların cevabını bilmiyoruz ancak kavramamız gereken bir şey var ki o da Türkiye'nin 'büyüme sancıları' çektiği ve benzer sancıları yakın

bir tarihte çekmiş bir millet olarak biz Amerikalılara düşenin, bu duruma anlayış ve sempatiyle yaklaşmak olduğudur. John F. Kennedy başkanlık için yarışırken, biz de az gerilim ve ayrışma yaşamadık. O günkü tartışmalar ile bugün Abdullah Gül ile ilgili olarak yapılan tartışmalar arasında bir fark var mı? Ya şu sıralar bireysel özgürlükler veya yasadışı telefon dinleme hakkında bizde yapılan tartışmalara ne demeli? Bu tartışmalarla Türk ordusunun rolüne yönelik yapılan tartışmalar arasında teorik olarak bir fark var mı? Türkiye'de bulunmak, bir yandan bir ihtilaf ve gerilim fırtınası içerisinde olma hissi verirken, diğer yandan Gülen ve öğrencilerinin gözü ile bakıldığında, gerçek hayatı bir an için dahi olsa görme ve bu hayatı sevgi, inanç ve hoşgörü ile yaşamaya olan ihtiyacı anlama fırsatını sunuyor. Gülen'in ifade ettiği üzere "İnsanlar bir bütün olarak, varlıklarının manevi boyutu ve ruhlarının ihtiyaçları göz ardı edilmeksizin değerlendirildiğinde... demokrasi, mükemmelliğin zirvesine ulaşabilir ve gerçek manada mutluluk getirebilir. İslam'daki eşitlik, hoşgörü ve adalet gibi ilkeler bunun böyle olmasına yardımcı olabilir[13]". Ben de Gülen'in kanaatlerine katıldığımı eklemek isterim.

---

[13] Türk İslamı ve Laik Devlet s. 224

TÜRKİYE'NİN NAKIŞI

Linda Kirchner / Öğretmen

Her bir hayat, Yaratıcı'nın elinden çıkmış bir nakış gibidir. Renginiz, mezhebiniz, inancınız veya hayattaki yeriniz ne olursa olsun, 'Kainatın Yaratıcısı' her bir hayatı, sahibine mahsus bir şekilde farklı renkler, tonlar ve desenlerle nakşeder. Bir renk, bir desen, bir zenginliğin benim nakışımın sadece görünüşünü değil aynı zamanda dokusunu da böylesine değiştirebileceğini asla tahmin edemezdim. Benim için artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Bu değişim, zarif olduğu kadar büyüktü de. Benim hayat nakışıma yeni renkler, yeni ilmekler ve yeni tonlar getiren bu değişimin nedeni ise yeni dostlar edinmeme ve insanlık alemiyle ilişki kurmama sebep olan Türkiye seyahatiydi.

Bütün bu olanları izah etmek oldukça zor. Kabiliyetten ve söz ustalığından yoksun birisi olarak, ümit ediyorum ki yaşadığım tecrübeyi bir nebze olsun bu yazı aracılığıyla nakledebilirim.

Sınıfımdaki öğrencilerden birinin velisinden gelen hiç beklenmedik bir e-posta ile başladı her şey. Öğle arasının telaşı içerisinde, bir yandan yemek yiyip, bir yandan e-postalara cevap vermeye çalışırken 'İnançlararası diyalog' için faaliyet gösteren bir kuruluş hakkında merak uyandıran bir e-postaya gözüm takıldı. 'Doğru olamayacak kadar güzel' olduğu için az kalsın göz ardı edeceğim bu davet mesajını, daha fazla vakit ayırabileceğim bir zamanda tekrar dönmek üzere bilgisayarıma kaydettim.

Daha sonra geniş bir zamanda e-postayı dikkatle inceledim.

İnançlararası diyalog için çalışan bir kuruluşun ilgimi çektiğine hiç şüphe yoktu ve muhakkak ki onların içerisinde bulunmak isterdim. Ancak bu Türkiye’ye seyahat işi… Öncelikle bu teklifin gerçeklik derecesini araştırdım. Aradığım cevabı, Rumi Forum’a yönelik gerçekleştirdiğim derinlemesine incelemeler, bu teklifi almama neden olan öğrencimin ailesiyle yaptığım muhtelif görüşmeler ve nihayet kuruluşun başında bulunan Dr. Ali Yurtsever ile tanışmam neticesinde buldum. Dünyanın öbür ucundaki bu ülkeyle ilgili olarak öğrendiğim her şey bana çok yabancı ve çok farklıydı. Ali ve diğer seyahat arkadaşlarımla tanıştıktan sonra şu açıkça ortaya çıktı ki, kalbim hayat nakışımda zenginlik ve belirgin tonlar oluşturabilecek bu şeye ısınmaya başlamıştı. Nakışlarımız, hayatlarımız bizi ifade eden ve tanımlayan belli bir tarz ve tona sahiptir. Bu seyahatin, sadece kim olduğuma dair değil aynı zamanda yaratılışla, Yaratıcıyla, insanlıkla ve en önemlisi inancımla olan münasebetime ilişkin getireceği açıklık, sağlamlık ve zenginlikle ilgili en ufak bir fikrim yoktu. İnanç geleneklerimiz (Hıristiyanlık ve Müslümanlık) bu kadar farklı iken bu nasıl olabilirdi ki?

Bu seyahat, ne kadar farklı olduğumuzdan ziyade birbirimize ne kadar benzediğimizi anlamama vesile oldu. Bu vesileyle, bu iki inanç sistemi, hatta tüm inanç sistemleri arasındaki paralellikleri tespit etmeye başladım. İlginç bir şekilde, inançlarımız, yaşadığımız yer ve hayat şeklimiz, dilimiz, dış görünüşümüz (benim mavi gözlü, çilli bir sarışın olmama karşılık Türklerin esmer ve koyu saçlı olmaları gibi) arasındaki tüm farklara rağmen, sürekli benzer yönlerimizi keşfediyordum.

Yıllar boyu mesleğim gereği küçük çocukları inanç konusunda eğitirken İsa’nın tüm insanları sevdiğini, hepimizi Tanrı’nın yarattığını, Musevi kardeşlerimizin mabetlerinin sinagoglar olduğunu, Baptist kardeşlerimizin kendi kiliselerinde ibadet ettiğini, Katoliklerin Pazar Ayininde ibadet ettikleri gibi ifadelere yer verdim. Müslüman kardeşlerimizden bahsettiğimi

hiç hatırlamıyorum ama tüm insanlardan Tanrı'nın yarattığı varlıklar olarak bahsettim hep.

Türkiye seyahatimde, birçok camiyi ziyaret etme ve birçok Türk ile tanışma fırsatına mazhar oldum. Açık yüreklilikleri ve meşhur misafirperverliklerinden çok etkilendim. Katıldığım bir akşam yemeğinde sadece bir Türk ailesiyle tanışmakla kalmayıp daha da önemlisi bir kardeşle tanışma fırsatı buldum. İsa'nın elbisesinin kenarına sadece dokunmakla hayatı ebediyen değişen kadının hikâyesinde olduğu gibi, bu zarif Türk hanımıyla tanışmak, tekrarlaya geldiğim sözlerin benim için gerçeklik haline dönüşmesine neden oldu. "Hepimizi Tanrı yarattığı için hepimiz kardeşiz". İlk andan itibaren, kesin bir şekilde daha önce hiç tanışmamış olsak da, bu hanımla kardeş olduğumuzu, onun benim kardeşim olduğunu kalbimde hissettim. Gerçekten de benim ailemin bir ferdiydi. Sanki bir aileyi yıllar sonra yeniden bir araya getiren bir akşam yemeğindeydik. Nihayet, uzun zamandır kayıp olan bir akrabamla buluşma ve onu kucaklama şansına erişmiştim. Bunu, kalbimde hissettiğim şekliyle tarif edebilmem gerçekten mümkün değil. Kalbimin bildiği ise sadece onun benim kardeşim olduğu. Bu buluşma vesileyle, hepimizin Tanrı'nın yarattığı bir ailenin fertleri olarak bir diğeriyle bir şekilde bağlantılı olduğu yolundaki inancım pekişmiş ve ete kemiğe bürünmüş oldu. Bu husustan tüm kalbimle emindim artık.

O akşam tanıştığım o kardeşimi tekrar görebileceğimi ve onunla tekrar yüz yüze muhabbet edebilme zevkine erişebileceğimi hiç sanmıyorum. Kayda değer diğer bir husus da, tercüman olmaksızın birbirimizle konuşamadığımız halde, karşı karşıya geldiğimizde birbirimize 'Sen benim ailemin bir parçasısın. Sonunda sana kavuştuğuma çok memnunum. Sen benim kardeşimsin ve seni seviyorum' şeklindeki duygularımızı iletebildik. Birbirimizle kucaklaşıp ayrılırken, onu hiç unutmayacağımı, kalbimde onun sevgisiyle ülkeme döneceğimi ve birbirimizi bulma hikâyemizi başkalarıyla paylaşacağımı fısıldadım.

O günden beri ne zaman bir fırsat doğsa, nakışımdaki renk zenginliğini etrafımdakilerle paylaşmaya gayret ediyorum. İnsanlara Türkiye’ye yaptığım seyahat ve ailemle daha da önemlisi sevgili kardeşimle buluşmam sonrasında hayatıma eklenen yeni renk ve desenleri göstermek için sabırsızlanıyorum.

Özel Not: Rumi Forum ve Gülen Hareketi ile irtibatlı olan tüm sevgili dostlarıma bu rüya gibi geziyi benim için gerçek kıldıkları için çok teşekkür ediyorum. Bir insanın hayatını baştan aşağıya değiştirecek bir tecrübeydi. Dualarımda sizlere de yer veriyorum. Tanrı’nın ailesindeki kızkardeşiniz Linda.

MUAZZAM İSTANBUL

Dr. Louis J. Cantori
(Uluslararası İlişkiler Profesörü, Maryland Üniversitesi)

Rumi Forum sponsorluğunda Türkiye'yi ziyaret etme fırsatını yakalamış olmanın benim için özellikle mesleki anlamda önemi büyük oldu. Ortadoğu Politikaları üzerine çalışan bir akademisyenim ve otuz beş yıllık gezi ve araştırmalarım sırasında neredeyse hep Arap ülkelerini ziyaret ettim ve hatta yaklaşık altı yıl boyunca bu ülkelerde yaşadım. Daha önce sadece bir kez Ankara'daki bir Siyaset Bilimi konferansına katılmak için Türkiye'ye kısa bir ziyaretim olmuştu. Dolayısıyla, Washington'da düzenli olarak görüşmekte olduğum ABD'li devlet erkânına ve diğer etkili kimselere aktarabileceğim pratik kişisel izlenimlerim yoktu. Halen araştırmakta ve yazmakta olduğum Orta Doğu politikalarıyla ilgili akademik kitabıma Fas, Mısır, İran ve Filistin'in yanı sıra artık Türkiye'ye ait bir bölüm de ekleyebiliyorum. Aynı zamanda İslam konusunda da uzmanlığım olduğu için, Fethullah Gülen Hocaefendi ve onun adıyla anılan hareketin misafiri olmak benim için özellikle heyecan verici ve önemli bir deneyimdi.

Ama daha da heyecan verici olan ve tüm samimiyetimle itiraf ediyorum ki beni en çok ilgilendiren şey, Türkiye'nin modern ve hızla gelişen bir ülke olduğu bilgisine yerinde şahitlik etmekti. Bu bilgi ziyaret ettiğimiz tüm kurumlarda ve evlerde tutarlı bir şekilde doğrulandı. Çoğunluğu kalkınma projeleriyle ilgili olmak üzere Orta Doğu'da çok gezdim ve Mısır ile Fas'ta toplam altı yıl yaşadım. Bu tip projeler hakkında bir uzman olarak rahatlıkla

görüş bildirebilir ve aralarında kıyaslama yapabilirim. Dolayısıyla, tüm Orta Doğu’da ancak İsrail’in kalkınmışlık açısından Türkiye ile kıyaslanabilir düzeyde olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Aslında Türkiye, birçok Avrupa Birliği ülkesiyle benzer kalkınmışlık düzeyine sahip.

Sanırım kalkınmayla ilgili bu söylediklerimin Türk halkının İslam dinine olan samimi adanmışlığıyla açıklanabilir olması beni en çok etkileyen noktaydı. Türk demokrasisi, samimi dindarlık ile laiklik prensibi arasındaki gerilimi büyük bir dikkatle izâle ediyormuş gibi görünüyor. Bu, hâlihazırdaki bazı gelişmelerin gazete manşetlerine yansımaya devam ettiği dinamik bir süreç. Benim bu satırları yazdığım şu anda bile Türkiye’nin demokratik uzlaşma yolunda daha olgun bir seviyeye doğru ilerlediğini söyleyebilirim.

Benim için özellikle etkileyici olan başka bir nokta ise klasik Yunan ve Roma’dan tutun, muazzam İslam mimarisine kadar dikkatle korunmuş tarihi kalıntıları ziyaret etme fırsatıydı. Resmin tümüne bakıldığında bu eserler, modern Türkiye’nin tarihi tablosunun ne kadar eşsiz olduğunu gösteriyor.

Fakat gezinin en mükemmel olan kısmı ülkenin her yerinde Türk insanının bize gösterdiği ev sahipliğiydi. Misafirperverlik sessizce, dikkatle, nazikçe ve cömert bir şekilde sunuluyordu. Hemen kucaklanmış ve bir kardeş olarak sıcak bir kabul görmüştük. Kendimizi, hoş karşılanmış ve rahat hissetmemiz için dikkatli ve sakin bir kararlılıkla yapılan tüm ikramlar ne çok fazlaydı ne de azdı. Her şey tam kararındaydı.

Şuna kesinlikle inanıyorum ki gezi boyunca gördüğümüz misafirperverliğin bu düzeye çıkmasına sebep olan şey, bu insanların arasındaki kardeşliğin meydana getirdiği ‘saygı’ydı. Ülke içinde gezip insanlarla tanıştıkça daha bariz bir şekilde anladık ki Fethullah Gülen Hocaefendi’nin öğretileri yüzlerce okul, hastane, yurt ve benzeri müessesenin kurulmasını sağlayan görülmemiş düzeyde bir cömertlik anlayışını, kişisel fedakârlık ve

gönüllülük esasına dayanan örnek bir davranış tarzını doğurmuş. Bu kuruluşların Türkiye'nin kalkınma mücadelesine ne kadar yardımcı oldukları aşikâr. Hocaefendi'nin takipçilerinin kendi cömertliklerine bakışları ise, içinde kendilerinden beklenen tevazuyu barındırıyor. Onlara göre bütün bunlar Allah'ın iradesinin bir yansıması.

Türkiye'ye gerçekleştirdiğimiz geziden bir süre önce Orta Doğu politikalarının anlaşılmasında kullanılabilecek yeni bir model geliştirmek üzerine çalışıyordum. Bu modeli 'Cumhuriyetçilik' olarak isimlendiriyorum. Türkiye, tabi ki bu kavram açısından bakıldığında 'Kemalizm' konseptinden kaynaklanan haklı bir üne sahip. Ancak, benim izlenimim, Kemalizm'in alt kümesi olan Cumhuriyetçi politik bir konsept olarak pek de gelişmemiş olduğu yönünde. Daha gelişmiş haliyle, Cumhuriyetçiliğin tanımı şunları içermelidir: 1) Bireye hükmeden değil, onun haklarını koruyan bir 'özgür devlet'in (civitas liberia) varlığı, 2) Sahip oldukları ayrıcalıkların halkın haklarını koruyor olmalarına bağlı olduğu bir politik seçkinler zümresi, 3) Vatandaşların birbirlerine karşı sorumluluk sahibi olmasıyla erdem kazanan bir politik kültür ve 4) Toplumun gelenekleriyle iç içe bir hukuk sistemi. Vardığım sonuç ise Fethullah Gülen Hocaefendi'nin aslında bu anlamda Cumhuriyetçiliği olduğu. Diğer bir deyişle Kemalizm 'Cumhuriyetçilik'in tanımını yapmış fakat Hocaefendi içeriğini geliştirmiş. Bu süreçte, Türkiye'nin politik kültürü dinamik bir şekilde olgunlaşıyor ve netlik kazanıyor.

TÜRK YEMEKLERİ, TÜRK DOSTLAR VE TÜRKİYE'DE ÖZGÜRLÜK

Brent Jones

2006 yılının Mayıs ayıydı. Eşim Andrea ve ben, baldızımın eşliğinde, nefes nefese ve ter içerisinde Richmond Havaalanı'na vardık. Yolculuğumuz Türkiye'yeydi. Bilet için gişeye ulaşmamız umduğumuzdan daha uzun sürmüştü. O panik içerisinde, sadece yanımızda bagajlarını gişeye teslim eden birisini fark edebilecek kadar bir süreliğine durakladık. O da bizim kadar koşturmuşa benziyordu. Amerikalı değildi ve bagajları oldukça ağır görünüyordu. Uçağımız için belirlenen kapıya doğru yönelirken, yanımızdaki kendisi zayıf ancak bavulları ağır yolcunun bir gün en yakın Müslüman dostlarımızdan birisi haline geleceğini elbette ki bilemezdik. Bu dost, bizleri Rumi Forum ile tanıştırıp onun prensiplerini kendi hayatında temsil etmekle kalmayacak, İslam'ın ihtiyaç duyduğumuz gülen yüzünü de bize gösterecekti. Bize, farklı dini görüşlere karşı saygılı bir duruşun nasıl olacağını da öğretti ki bu, gerek Türklerin gerek biz Amerikalıların kanunlarında ve uygulamalarında teşvik etmeye devam etmesi gereken şeydi.

Sözünü ettiğim kişi, uçuşumuzun her anında bizi takip ediyor gibi gözüküyordu aslında. Amsterdam Havaalanı'ndaki aktarma sırasında heyecanlı baldızım bunun sebebini bulmaya karar verdi ve onunla sohbet etmeye başladı. Zafer Uğur isimli bu delikanlı Virginia Üniversitesi Kimya bölümünde doktora yapıyordu ve uzun süren bir dönemin ardından ülkesine doğru

yola koyulmuştu. Kısa bir sürede Zafer ile arkadaş olduk. Sohbetimizin bir yerinde Türkiye'de geçireceğimiz tatilde bize yardımcı olmayı teklif etti. Tebessümüne kanımızın ısındığı bu genç adamın teklifini kabul etmiştik.

Seyahatimizle ilgili halen bazı küçük endişelerim olduğundan, kendisinden böyle bir yardım alacağım için mutluydum. Eşim, büyüleyici ve güzel bir ülkeye heyecan verici bir seyahat planlamıştı. Ancak bu plan benim tamamı Müslüman olan bir ülkede, kiralık bir arabayla tüm yolları gözü kapalı bulacağım varsayımı üzerine kurulmuştu. Daha önce de birçok Müslüman ülkede bulunmuştum ancak tek başıma seyahat etmeye cüret etmemiştim. Eşim, Türk seyahat acentemizin bu konuda sorun yaşamayacağımıza dair güveninin tam olduğunu söyledi. Bir an için, bize böyle bir şey söylemesi için acaba kendisine ne kadar ödeme yaptık diye düşündüm fakat Zafer, bu gezinin hayatımızda yaptığımız en iyi seyahat olmasını sağladı. Kendisi ve arkadaşları bizi önce havaalanından otelimize kadar götürdü sonra da güzel bir yemek ısmarladı. İstanbul'da birlikte yaptığımız kısa bir gezintinin ardından ise bize bir cep telefonu verdiler ve üç bin millik yolculuğumuz boyunca acil bir durum olması halinde kendilerini aramamızı istediler. Gerçekten de yolculuk boyunca birçok kez Zafer'i tercümanlık yapması için aradık. Ancak işin doğrusu, tüm bu süre zarfında bize yapacağı nihai satış hamlesini bekleyip durdum. Biz Amerikalılar, gösterilen sıcaklığın karşılığının mutlaka bir bedeli olduğunu biliriz. Görünüşte nazik ev sahipleri, nihayetinde kendilerine ödeme yapılmasını gerektiren bir hizmet sağlamış olduklarını açıkça belirtirler. Ancak bu kez bu bedel bizden hiç istenmedi. Zafer'in misafirperverliğinin bize hiçbir maliyeti olmadı. Yaptığı şey sadece samimiyet göstermekten ibaretti. Türkiye ve bilhassa da İstanbul bize çok sıcak geldi ve bu hoşnutluğumuzu büyük ölçüde Zafer'e borçluyduk. Ülkemize de bu harika duygularla döndük.

Aradan bir yıl bile geçmeden bizi yeniden Türkiye'ye çağıran bir davet aldık. Rumi Forum'un gönüllü destekçilerinden biri olan Zafer, Forum tarafından organize edilen Türkiye gezilerden birine katılmamız yönündeki daveti bize iletti. Biz de Müslüman Türklerle samimi bir diyalog kurmamızı sağlayacağını umduğumuz bu fırsatı hemen kabul ettik. Sınırlı dil yeteneğimiz, Türkiye'ye yaptığımız ilk seyahatte bizi anlamlı diyaloglar kurmaktan mahrum bırakmıştı.

Böylece 2007 yılının yazında kendimizi bir kez daha güvenlik kontrolünden geçip uçağımız için belirlenen kapıya doğru koştururken bulduk. İstanbul'da bizi bu kez farklı, ama en az ilki kadar samimi ve sıcak, başka bir Zafer karşıladı. Bizleri, 'Hıristiyan', 'Müslüman', 'Musevi' ve bu kimliklerin hiçbirini taşımayan birkaç kişiyi, on günlük diyalog yolculuğumuzun başlayacağı yere, Boğaz'daki bir teknenin yanına götürdü. Seyahatimiz, Rumi Forum'un başkanı olan Ali Yurtsever rehberliğinde gerçekleşiyordu. Bu neşeli ve içten Müslüman Türk, birlikte olduğumuz için gayet mutlu görünüyordu.

Bu seferki yol arkadaşlarımız, Türkiye'ye yaptığımız bu ikinci seyahatimizin ilki kadar keyifli ama bir o kadar da farklı ve özel olmasını sağladı. Güzel bir şekilde hazırlanmış çeşitli takdimlerle bizi, Gülen Hareketi ve Rumi Forum'u destekleyen gönüllüler ile tanıştırdılar. Bu insanların, hoşgörü ve diyaloğu öne çıkarmak için çok çalıştıkları görülüyordu. Ancak bunun da ötesinde, seyahatin muhtelif katılımcıları arasında gerçekleştirdiğimiz sohbetlerden çok keyif aldık. Bu tür fikir alışverişlerinde hakiki bir diyalog kurmayı gerektiren zorlu konuları gündeme getirme imkânı bulduk. Böyle olunca da en hoş sohbetlerimiz, tur otobüsünün arka koltuklarında, yemek bitince gelen baklavadan hemen sonra ya da Efes yakınlarında bir deniz kıyısında yeni arkadaşlarımız ve onların merak uyandıran düşünceleri eşliğinde gezinirken gerçekleşen sohbetler oldu.

Tabii ki ağızlarımız çoğunlukla konuşamayacak kadar dolu oluyordu. Hayatımız boyunca, her gittiğimiz yerde bizi bekleyen bu kadar çok, bu kadar güzel hazırlanmış ve bu kadar lezzetli yemeği tatmamıştık. Damaklarımız en çok Manisa'da yediğimiz kebapla ve Fatih Üniversitesi'nin aşçıları tarafından hazırlanan baklavalarla lezzet buldu. Amerika'dan ayrılana kadar hiçbir ilgimiz bulunmayan baklava, şimdi çok sevdiğimiz bir tatlı haline geldi. Seyahatimiz boyunca, ev sahiplerimizin cömertliği sayesinde, kendimizi baklava uzmanı sayacak kadar çok baklava yeme fırsatımız oldu. Kral ve kraliçeler gibiydik.

Manisa'daki yemeğimizin akabinde, Cuma namazını izlemek üzere bir camiye davet edildik. Bu deneyim bizi halen büyülemeye devam ediyor ve arkadaşlarımızın hayranlığı çektikleri fotoğraflardan takip edilebiliyor. İbadete henüz başlanmadan taşlar oyularak yapılmış, dönen, dar bir merdivenden bayanlar için ayrılmış olan bölüme çıktık. Erkekler asıl katta bir araya gelirken, bir bayan da bizim yanımızda kıldı namazını. Birçok fotoğraf çektik. Serinkanlılığımızı muhafaza etmek istiyorduk ancak bize sunulan bu imkânla o kadar onurlanmış ve burada bulunmaktan dolayı öylesine heyecanlanmıştık ki… Amerikalı Hıristiyan ve Museviler, Müslümanlarca kutsal sayılan yerlerdeki dini töreleri izlemek üzere nadiren davet edilir.

Kayseri'ye ulaştığımızda birkaç farklı aile tarafından sıcak bir şekilde karşılandıktan sonra, bu aileleri takibe koyulduk. Bu kez bizi bizzat kendi evlerindeki yemek masalarında konuk edeceklerdi. Müslümanlar için evler de pek tabii ki kutsal mekânlar olabilir, dolayısıyla biz de ziyaretlerimiz sırasında memnuniyetle ayakkabılarımızı dışarıda bıraktık. Önce nazik ev sahiplerimizin koltuklarında biraz vakit geçirdik. Sonra da evin beyi, hanımı ve diğer büyükleri bizleri sohbetleriyle neşelendirdi ve mutfaktaki ustalıkları ile kendilerine hayran bıraktı. Bol bol gülümsedik, fotoğraf çektik ve çocuklarıyla farklı şekillerde tokalaştık. Çocuklar bize güldükçe biz de onlarla beraber

güldük. En küçük olanı, farklı bir dil konuşan bu yabancılardan dolayı huzursuz olup zaman zaman ağladı. Ancak grup olarak bu evlerden, umutlu, yaşadığımız deneyimden dolayı mutlu ve aynı duyguların ev sahiplerimizce de paylaşıldığına olan güvenimiz tam olarak ayrıldık.

Yeni Türk arkadaşlarımız sıklıkla hoşgörünün ve dinler arası diyaloğun öneminden bahsediyordu. Bu tür sözler, kulağa hoş gelmekle ve insanı iletişime teşvik etmekle birlikte, bende ve eşimde bunun ötesinde yansımalara da yol açıyordu. Evet dini ve kültürel hoşgörü, asil ve ihtiyaç duyulan bir şeydir ancak 'hoşgörü' kavramının eşit olmayan bir güç ilişkisine işaret ettiği hususuna karşı da dikkatli olmalıyız. Bu kavram, gücü ya da çoğunluğu elinde bulunduranların, zorlayıcı nitelikteki otoritelerini, güçsüz olanları dinlemek maksadıyla askıya almaları zorunluluğunu ima edebilir. Maalesef böyle bir durumda da, güçsüz olanların savunması, çoğunluğun bu konudaki merhametine veyahut da otoritelerin 'hoşgörü' gösterme konusundaki istekliliğine bırakılmaktadır. Azınlığa ise otoriteyi elinde bulunduran çoğunluk tarafından her zaman merhamet gösterileceği konusunda bir garanti verilemez. Din ve politikanın kesiştiği bu noktada, eşit olmayan bağımlılık ilişkisinin korkuyu devamlı canlı tuttuğu ve iktidarı sıkı sıkıya elinde tutan laik Türklerin, Müslümanlığa böyle derinlemesine bağlı bir ülkede, ellerini gevşetme konusunda tereddüt etmelerinden kısmen sorumlu olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, eşim ve ben Türklerin 'mutlak dini özgürlük' kavramlarını artan bir oranda ve sıklıkta kullanacaklarını umuyoruz. 'Hoşgörü' kavramı kişisel ilişkilere yönelik kullanıldığında iyi sonuç verebilir. Ancak, politik manada, inançla ilgili konulardaki korkuyu sadece dini özgürlüklerin mutlak manada güvence altına alınması giderebilir. Özgürlük, basit bir hoşgörünün ötesinde medeniler arası eşitlik önermektedir. Zaman zaman, dindar Müslüman Türklerin, katı laiklik yanlılarının

yönetiminde bir kenara itildikleri veya kendilerine karşı ayrımcılık yapıldığı hissine kapıldığı görülebiliyor. Diğer taraftan, laikler de dindar Müslümanların gücü ellerine geçirmelerinden kaygı duyuyorlar. Laiklerin korkuları temelsiz olmamakla beraber, bu korku genellikle başka ülkelerde bulunan Müslüman nüfus içindeki bazı aşırı grupların faaliyetlerinden kaynaklanıyor. Bu iki grup arasındaki husumeti güçsüz konumdaki taraf haline gelme olasılığı beslemektedir. Her ne yaparlarsa yapsınlar, her iki grubun, bir diğerini inançların ve dini uygulamaların devlet eliyle desteklenmesi veya engellenmesi amacıyla kullanılmayacağı yönünde temin etmesi gerekiyor.

Laiklik yanlılarının ya da dindar Müslümanların, herhangi bir vatandaşa karşı sırf dini tercihlerinden veya herhangi bir dini tercihinin bulunmamasından dolayı bir şeylerin zorla yaptırılamamasının gerekliliğine kendilerini adamaları ve bu düşünce etrafında toplanmaları gerekiyor. Türkiye’nin Anayasası, vatandaşlarına dini özgülükler tanıyor ancak ABD İçişleri Bakanlığı’nca 2006 yılında hazırlanan bir rapora göre devlet, “Müslüman ve diğer bazı dini gruplara yönelik olarak ve Müslümanların dini inançlarını devlet kurumlarında ve aralarında üniversitelerin de bulunduğu devlet tarafından idare edilen kurumlarda ifade etmelerine yönelik olarak sınırlamalar getirmiş durumda”. Birçok dindar Müslüman bundan yara alıyor. Aynı rapora göre, Müslümanlar arasından din değiştirenler, zaman zaman arkadaşları ve çevrelerinden kaynaklanan şiddetle yüz yüze gelmektedirler. Türkiye’deki yerel otoriteler ayrıca, zaman zaman farklı dini gruplar üzerinde de dayatmalarda bulunabiliyorlar.

Tanrı inancı özgür bir seçimin sonucu olmadıkça samimi olamaz. Baptist Hıristiyanlar olarak kendi geleneğimiz, eşim ve bende bu prensibin yerleşmesini sağladı. Türkiye’den kendi ülkemize bu ideali bir kez daha benimsemiş bir şekilde döndük. Sonuç olarak, ümidimiz, Türkiye’deki laiklik yanlısı ileri gelenlerin ellerindeki gücü, siyasi ve iktisadi otoritelerin inanç ve

ibadet özgürlüğünü (bu ister İslam'a ister başka bir inanca ait olsun) engellemeyecek şekilde kullanmalarını temin etmeleridir. Devlet dinle ilgili konulara ancak, belirli dini eylemlerin, temel insan özgürlüklerini ihlal ettiği (üzülerek tanıklık ettiğimiz inanç kaynaklı olduğu iddia edilen terörist eylemlerde olduğu gibi) veya diğer vatandaşlara yönelik dayatmaların gündeme geldiği durumlarda müdahale edebilir. Amerikan eyalet anayasalarından dini ayırımcılık içeren düzenlemelerin çıkarılmasına yönelik verilen mücadele esnasında, kendisi de 19. yüzyılda yaşamış bir Baptist olan, John Leland, "Benim uğruna mücadele verdiğim özgürlük, hoşgörünün ötesinde bir şeydir. Hoşgörü kelimesinin bizzat kendisinde bir aşağılama mevcuttur ki o da, ister Musevi, ister Türk, ister Pagan veya Hıristiyan olsun, hepsinin eşit derecede özgürlüğe layık olmasının gerektiği bir yerde, belirli bir grubun diğerine müsamaha göstermesine esas teşkil edecek bir üstünlük sahibi olduğu varsayımından hareket etmesinden kaynaklanmaktadır" demiştir. Bu düşünce sonunda ABD'de gerek eyalet anayasalarında gerekse Federal Anayasa'da yerini buldu. Türkler gibi biz Amerikalılar da, bu kanunun gereken şekilde uygulamasını sağlamak için devamlı bir mücadele içinde olmalıyız.

Bir yandan Türklerden 'mutlak dini özgürlük' konusunda geniş katılımlı yeni bir adanmışlık duymayı ümit etmekle birlikte, Hıristiyanlık dininin mensupları olarak bu ülkeye yaptığımız seyahatin tamamında kendimizi tamamen özgür ve güvende hissettiğimizi de özellikle belirtmemiz gerekiyor. Türk misafirperverliği ile ilk tanışmamız Zafer Uğur sayesinde gerçekleşmişti. Sıcak Müslüman Türk insanı ile gerçekleştirdiğimiz ikinci ama daha derinlemesine karşılaşma ise Ali Yurtsever ve Rumi Forum'un diyalog yolculuğu daveti vasıtasıyla gerçekleşti. Halen Rumi Forum'un, Washington DC'de gerçekleştiği organizasyonlara ve Ramazan ayında Amerikan Kongresi'nde gerçekleştirdiği iftar yemeği gibi aktivitelere elimizden geldiği kadar katılmaya

çalışıyoruz. Ayrıca Charlottesville’de bu harekete gönülü destek veren yeni insanlarla da tanışma fırsatı bulduk.

Türkiye’de gördüğümüz unutulmaz misafirperverlikten söz ettiğimiz muzip bir Türk arkadaşımız bize hafifçe güldü ve Türklerin, ülkelerini ziyaret eden yabancılara karşı, birbirlerine gösterdiklerinden daha iyi muamele gösterdiklerini söyledi. Gerçekten de, başka ülkeleri ziyaret eden yabancıların çoğu bu yorumun dünya genelinde geçerli bir yorum olduğunu düşünebilir. Ancak, birçok yabancı ev sahibimizin bizi, bizleri güzel yemeklerle, sevgi dolu kucaklamalarla karşılayan ve orada harika vakit geçirmemizi sağlayan Türkler kadar saygı ve ciddiyetle ağırlamadıklarını ayrıca belirtmek gerekir.

ON GÜN

Robert Carlson / Washington Milli Katedrali

Washington National Cathedral'de gönüllü olarak çalıştığım 2006 yılı Haziran ayında, sonradan Rumi Forumun başkanı Dr. Ali Yurtsever olduğunu öğrendiğim birisinin başkanlığında gezdirilen bir grup Müslümanı fark ettim. Grubu karşıladım ve İslam ile Hıristiyanlık arasındaki benzerlik ve farklar hakkında konuşmaya başladık. Gruptan ayrılırken, Dr. Yurtsever, benim Rumi Forum'un düzenlediği Türkiye gezisine katılması faydalı olacak türden biri olabileceğimi söyledi. E-posta adresimi aldı ve beni bir sonraki geziden haberdar edeceğini söyledi. Sonra da sözünü tuttu ve ben o sonbahar kendimi Türkiye'ye giden grubun içinde buldum.

Türkiye'nin, Hititlere kadar uzanan farklı kültürlere sahip, zengin bir tarihi olduğunu biliyordum ama güzel manzarası, teknolojik ve sosyal gelişimi ve insanlarının cana yakınlığı hakkında hiçbir bilgim yoktu. Başlangıçta Amerika'nın, Irak ve Afganistan'da yaşananlar nedeniyle diğer Müslüman ülkeler ile yaşadığı gerilimden dolayı, Müslüman bir ülkeye gitmekle ilgili endişelerim vardı. Ancak itiraf etmeliyim ki bir Amerikalı olarak orada tek bir kötü niyetli hareketle bile karşılaşmadım.

Her ne kadar Rumi Forum'un amacının inançlar ve kültürlerarası diyaloğu geliştirmek olduğunu anlamış olsam da, on gün boyunca devam eden yolculuk ve sohbetlerimizde yaşadığım diyalogdakine benzer sıcaklıkta ve ciddiyette bir diyalogla karşılaşacağımı hiç beklemiyordum. Bir akşam yemeğinde yanıma

oturan Türk işadamıyla yaptığımız sohbeti hatırlıyorum. Kendisine Hıristiyanlar, Müslümanlar ve Museviler olarak birçok ortak noktamız bulunduğu, bunun göstergesinin de temel akidemizi tek tanrı inancına dayalı bir şekilde beyan etmemiz olduğu yönündeki düşüncelerimi aktardım. Gerçekten de, Müslümanlar bunu 'Allah'tan başka ilah yoktur' şeklinde, Museviler 'Ey İsrailoğulları dinleyin/itaat edin, Rabbimiz olan Allah birdir' şeklinde, Hıristiyanlar ise her Pazar İncil'den 'Tek Tanrı'ya inanırız' ayetini okuyarak ifade ederler. Söylediğim şeyler karşısında Türk işadamının gözleri parladı ve elimi tutarak "Evet, hepimiz kardeşiz" dedi.

Grubumuz, çok sayıda Müslüman ve farklı gruplardan gelen çok sayıda Hıristiyan'dan oluşuyordu. Birbirimize yabancı olarak başladığımız gezimiz boyunca, hayat hikâyelerimiz, tecrübelerimiz ve çektiğimiz fotoğrafları paylaştıkça aramızdaki engeller yavaş yavaş ortadan kayboluyordu. Akşam namazı sırasında bir camiye yaptığımız ziyaret, benim için gezi boyunca yaşadığım en unutulmaz olaydı. Camide bulunan Müslümanlar namaz kılarken ben de grubumuzdaki diğerleriyle birlikte bir kenarda durup kendi dinimde yer alan şükür ve farklı inançlara sahip tüm insanlar arasında sevginin tesisi için edilen duaları ettim. Hepimizin ibadet ve kulluk etmeye çalıştığı o 'Tek Tanrı'ya karşı içimde çok güçlü bir his uyandı.

Gezi ve sohbetle dopdolu bir on gün geçirdik. Bu gezi, kültürel ve dini farklılıklarımız karşısında, insan olarak dürüstlük ve sevgiye dayalı bir etkileşime ne kadar çok ihtiyaç duyduğumuzu bir kez daha anlamamı sağladı. Bu tür bir etkileşimin yokluğunda ise, insanlık tarihinde büyük bir leke olan şüphe ve ihtilaf devam edip gidecektir.

BENİM TÜRK LOKUMUM

Romanus Maduabuchi / Din Adamı

Kültürler ve inançlar arası ilişkiler konusunda birçok derse katıldım bugüne kadar. Fethullah Gülen tarafından ve onun hakkında yazılan birçok kitap okudum. Tüm bu derslerden ve kitaplardan edindiğim bilginin, inançların ve kültürlerin buluştuğu ve birbirini zenginleştirdiği, üzerinde yaşayanların hem geçmişinden hem de bugününden zevk aldığı bir ülkeye yaptığım geziden edindiklerim yanında okyanusta bir damla kadar kaldığını gördüm. Bu yazı, farklı inançlara karşılıklı anlayışla yaklaşılması bakımından önemli bir yeri olan Türkiye'ye yaptığım gezinin nakledilmesi düşüncesiyle kaleme alınmıştır.

Nijerya'da doğup büyümüş biri olarak, Türkiye hakkındaki yegâne bilgim milli ve kulüpler düzeyindeki futbol takımlarıyla sınırlıydı. Aslında bu bilgi daha derin değerlendirmelere de bir giriş niteliğindeydi. Buna göre eğer Nijeryalı futbolcular Türkiye'de futbol oynayabiliyor ve güzel bir şekilde karşılanıyorsa, Türkiye yabancıları ağırlamaktan memnun olan bir ülke olmalıydı. Lisansüstü eğitim için Amerika'da bulunduğum sırada katıldığım, farklı inançların mensupları arasında gerçekleştirilen aktivitelerden birinde hocalarımdan birisi beni Türklerle doğrudan temas kurmama zemin oluşturan Rumi Forum ile tanıştırdı. Bu ilk tecrübem, Türkiye'deki Nijeryalı futbolculardan hareketle vardığım sonuçları doğrular nitelikteydi. Türkler gerçekten de sıcak, cana yakın ve misafirperverdi. Türklerle olan ilişkim, bu ilk tanışma sonrasında gelişerek devam etti.

Şans kapıma kadar geldi ve ben de bu şansı değerlendirdim. 17-25 Mayıs tarihleri arasında Türkiye'nin altı şehrini ve bazı önemli yerlerini ziyaret edecek olan gruptaydım. Havaalanında güllerle karşılandığım an benim için unutulmayacak anlardan biriydi. Kendimi çok özel biriymişim gibi hissettim ve o an Türkiye'de tatil yapmak veya gezmek için değil belirli bir amaç için bulunduğumu fark ettim. Bu amaç, bir kültüre tanıklık etmek ve bu kültürü dünyaya yaymaktı. Bu kültür barış kültürüydü. Bu barış kültürü, cehaletin körüklediği ve dinin alet edildiği husumetlerle dolu dünyamızda, 'öteki'ne yakınlaşmanın sonucu ortaya çıkan diyaloğun bir meyvesiydi. Bu misafirperverlik hasleti, sadece Amerikalı Türklere mahsus olmayıp, Türkiye Türklerinin de bariz özelliğiydi.

Ayasofya'ya yaptığımız ziyaret esnasında huzur ile dolduğumu hissettim. Onunla alakalı kitaplar okuyup Hıristiyanlık Tarihi derslerinde hakkında çalıştığım, insanoğlunun tarih boyunca inşa ettiği en ilginç yapılardan biri olduğunu düşündüğüm bu eseri bizzat yerinde görme imkânını bu geziyle buldum. En eski kubbeli yapı olan ve üç ayrı dine hizmet eden Ayasofya, hala tüm ihtişamını koruyordu. Bu yapıdan neden bu kadar büyülenmiştim? Öncelikle, tarihsel olarak; Paganlara ait bir tapınak olan bu yapı önce bir kiliseye (Ana Kilise), sonra da bir camiye dönüştürüldü. Son olarak günümüzde de müze olarak hizmet veriyor. Bu yapıya duyduğum hayranlığın ikinci nedeni verdiği mesajdı. Bu mesaj ise hep birlikte bir arada varlığın sürdürülebileceği ihtimal dâhilinde olduğu mesajı. Ayasofya'da gezerken, birçok dine ve birçok kültüre ait resimlere bakıp, tüm inançların ve kültürlerin bu mekânda bir araya geldiğini düşündüm.

Gezimizin temasını kültürlerarası diyalog oluşturuyordu ve Ayasofya bizi gerçekten çok iyi tanımlıyordu: Farklı inanç sistemlerinden gelen, eğitim, aksiyon ve diyalog vasıtasıyla barışı tesis etmeyi arzulayan dinamik bir entelektüeller grubu. Biz,

öğrenmek ve varlığımızla öğretmek amacıyla gelmiştik. Ayasofya, âlicenaplığındaki ve ağırbaşlılığındaki mukaddes bilgeliğiyle benim en büyük hocam olmuştu. Bu güzel hocanın mümkün olduğunca çok fotoğrafını çektiğimden hiç şüpheniz olmasın.

Eğitim, hayata dair iki önemli anahtar sunar. Bunlar, nasıl düşünüp nasıl hareket edeceğimizi belirleyen mantık ve ahlak ikilisidir. Gülen Hareketi'ne bağlı okulları ziyaret etmek, gezinin benim için bir başka önemli parçasını oluşturuyordu. Okulun idarecilerinden eğitim felsefelerini dinlediğimde, tıpkı konuk olduğumuz evlerde birçok lezzetli Türk yemeğinin bize bir arada sunulması gibi bu okulda da mantık ile ahlakın öğrencilere bir arada sunulduğunu anladım. Gülen Hareketi'nin girişimiyle başlatılan ve yoğun bir çabayla sürdürülen bu eğitim hizmeti, kaliteli eğitimin yanında şu an olduğu gibi karşılıklı anlayışı da teşvik etmeye devam ettiği sürece, dünya barışının geleceği çok daha parlak olacaktır.

Türkiye, Türk insanı olmasaydı büyük ve boş bir kara parçasından başka ne olurdu? Bir yeri büyüleyici kılan o yerde yaşayan insanlar ve o insanlarda yaşayan zengin tarihtir. Tarih, o yere ve o yerdeki yapılara kazınır ve onu canlı kılar. Türk insanının cömertliği, bir tekne gezisiyle tadını çıkardığımız Boğaz'ın suları gibi sel oldu aktı. Her durağımızda bizi karşılayan insanların gösterdiği sıcaklığa müteşekkirim. Fotoğraf çekmek için konuşmalarımızı bölüp etrafımı saran çocuklar sayesinde, ünlü olmanın lezzetini tattım. Kimi beni golfçu Tiger Woods, kimi de ünlü bir futbolcu zannetti. Bana kültürlerinin kapılarının açık olduğunu ve inançlarının aslında barış dolu olduğunu öğrettiler. Her gittiğimiz yerde bunun tekrar ispatlanışına şahit oldum. Tüm bunlar, ABD'deyken Rumi Forumdan aldığım derslerde zaten vardı; fakat bu gezi sayesinde bunları hakiki Türk lokumunu sindirir gibi sindirme fırsatını yakaladım.

TÜRKİYE'Yİ YENİDEN KEŞFETMEK

İbrahim Arafat / Ortadoğu Uzmanı

2007 yılının Mayıs ayında Rumi Forum başkanı Dr. Ali Yurtsever Bey'den 7-14 Ağustos tarihleri arasında düzenleyecekleri gezi için bir davet aldım. Hemen kabul ettim ve gruba katıldım. Türkiye'de geçirdiğimiz bir hafta boyunca da farklı akademik alanlardan gelen saygıdeğer meslektaşlarımla çok sağlam dostluklar kurdum. Bu insanların dini inanışları ve dünyaya bakış açıları aslında ciddi manada çeşitlilik gösteriyordu. Buna rağmen, kelime hazineleri barış ve tolerans üzerine kurulmuş bu insanlarla anlaşmak için ortak zemin bulmak hiç de zor olmamıştı. Farklı geçmişlerden gelen bu insanları bir araya getirmek, Georgetown Üniversitesi'nde görevli önde gelen Orta Doğu uzmanlarından biri olan bir dostum vasıtasıyla tanıdığım Rumi Forum adına şüphesiz olağanüstü bir başarıydı.

Bu harika gezi bana Türkiye ile ilgili daha önceden kafamda oluşmuş birtakım imajları tekrar gözden geçirme fırsatı verdi. Bu imajlar, bu güzel ülkeye daha önce 1993, 1994 ve 1998 yıllarında yaptığım gezilerin bir sonucuydu. Türkiye'ye karşı tamamen yabancı olmamama rağmen, 7 Ağustos 2007 sabahı İstanbul Atatürk Havalimanı'na indiğimde kendimi nitelik olarak tamamen farklı bir yerde buldum. Sadece havaalanının genişletilmiş ve mükemmel bakımlı yeni hali bile 1998-2007 yılları arasında Türkiye'nin ne kadar gelişmiş olduğunun bir işaretiydi.

Sadece muhteşem bir şehir olan İstanbul ile sınırlı kalmış olan daha önceki üç ziyaretimden farklı olarak 2007 yılındaki

gezim beni Türkiye'nin hiç görmediğim Bursa, Manisa, İzmir, Kayseri, Kapadokya ve Efes şehirlerine götürdü. Seyahat programımız aralıksız gezi ve aktivitelerle doluydu ve şahsen benim için uzun süren yolculuk ve yürüyüşlere dayanıklılığım noktasında iyi bir test oldu. Bu geziye boynumdaki disk probleminden dolayı boyunluk takarak katılmak zorunda kalmama rağmen o beyaz minübüsle uzun yolculuklar yapmayı ve kesintisiz kilometrelerce yürümeyi başardım. Hatta, bütün bunların ötesinde Fatih Üniversitesi'nin İstanbul'daki kampüsünü ziyaret ettiğimizde Dr. Yurtsever'le yarışmak için arkadaşlarım tarafından teşvik bile edildim. Yarışı kaybetmeme rağmen bu çok değerli insanın samimi kardeşlik ve gerçek dostluğunu kazandığımı düşünüyorum. Ülkenin her yerinde gördüğüm muhteşem manzaralar ve yeni edinmiş olduğum dostlarımla girdiğim ilginç diyaloglar sırasında zamanın nasıl geçtiğini anlayamadım.

Sosyal bilimler alanında çalışan bir akademisyen olarak, gittiğim her yerde gözlemler yaparım. Özellikle bu gezide, Türkiye'nin 1998 ve 2007 arasındaki değişimini kıyaslamalı olarak gözlemleme imkanım oldu. Örneğin, 1998 yılında eski Türk Lirası'nın kullanımı oldukça kafamı karıştırmıştı. Birkaç saniye içinde milyoner olup tekrar bir kaç saniyede iflas etmek o zamanlar mümkündü. 2007'de ise Yeni Türk Lirası'ndan dolayı hesap işleri çok kolaylaşmıştı. Bunun yanında, genel olarak ülkedeki gelişme de rahatça görülebiliyordu. 1998 ile 2007 yılları arasında İstanbul'daki otomobil sayısı çok artmış olmasına rağmen şehirdeki hava kirliği ciddi manada azalmıştı. Bu bana göre çok önemli bir gelişmeydi. Aynı zamanda insanların hayat standardı da yükselmişti. Dünya Ekonomik Göstergeleri'nin yanı sıra benim kişisel gözlemlerim de bunun kanıtıydı. Sadece tek bir örnek vermek gerekirse, İstanbul caddelerinde dolaşan arabaların genel durumu bile 2007'de 1998'dekine kıyasla çok daha iyiydi. Bu da Türklerin alım gücünün ne kadar artmış olduğunu gösteriyordu.

Orta Doğu kökenli bir ziyaretçi olarak, benim için Türkiye'nin en ilgi çekici yönü İslam ve laikliği sentezleme noktasındaki yetkinlik ve arzusuydu. Bu hiç de öyle kolay ve problemsiz bir birliktelik değildi. Gene de Türk insanı bunu sakin ve sorumlu bir şekilde gerçekleştiriyordu. Ne kadar sancılı olursa olsun, ben Orta Doğu'lu Arapların din ve devletin nasıl bir arada olabileceği konusunda Türkiye'den öğreneceği çok şey olduğuna inanıyorum. Avrasya'nın kalbindeki bu topraklarda Türk laikliği, dini fanatizmin kök salmasına geçit vermezken, sıradan bir Türk'ün İslami değerlere olan bağlılığı, laikliğin Türkiye'yi İslami geleneklere saygısıyla bilinen bir coğrafyada yabancılaştırmasına izin vermiyordu.

Gezi boyunca konuk olduğumuz her yerde Türk insanının içtenlik ve misafirperverliği beni çok derinden etkiledi. İstanbul gibi bir metropolde bile insanlar sizi tebessüm ile karşılıyor ve sınırlı zamanlarının önemli bir kısmını size ayırma konusunda adeta birbirleri ile yarışıyordu.

Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nda, Zaman Gazetesi'nde ve Fatih Üniversitesi'nde gezi grubumuz içtenlikle ağırlanıyor ve sorularına samimiyetle cevap veriliyordu. Türkiye'deki misafirliğimizin sonuna gelindiğinde hepimizin kilolarındaki artış da Türk misafirperverliğine delil teşkil ediyordu. Özellikle kebap ve dolma karşı konulamaz lezzetteydiler.

Türkiye'de misafir olan bir insanın yaşayabileceği en büyük zorluk 'En çok nereyi beğendiniz?' sorusu ile karşılaşınca ziyaret ettiği yerlerden birini seçmek zorunda kalmasıdır. Ülkedeki Osmanlı mirası, özellikle İstanbul'da, bana muhteşem bir tarihi zenginlik hissi verdi. Gülen Hareketi'nin İstanbul ve Bursa'daki modern ve mükemmel donanımlı okulları da 'iş dünyasının sosyal sorumluluğu' ve 'sivil toplum örgütleri'nin kalkınmadaki rolü' konularının canlı birer örneğiydi. Tamamen kişisel anlamda ise en çok Kapadokya'dan etkilendim. Özellikle de yeraltı şehrinden. İnsanların çok eski zamanlardan beri tehlikeden korunmak

için, yeryüzünün 85 metre altında nasıl projeler geliştirmek zorunda kaldıklarını çok derin bir şekilde anladım.

Sonuç olarak, Türkiye’nin inanılmaz bir potansiyele sahip olduğuna inanıyorum. Stratejik bir noktada bulunuyor. Zengin ve canlı bir kültürü var. Hızla büyüyen bir girişimcilik ruhuna sahip ve bütün bunların ötesinde Doğu insanının son derece büyük sorunlarına cevap bulma noktasında ilham veren bir kaynak.

OLAĞANÜSTÜ İNSANLAR

Roy Meachum / Washington Post-Emekli Gazeteci

Rumi Forum, modern Türkiye'nin işlediği nakışı görmemiz için bizi dünyanın en eski köşelerinden birine; güçlüyü ve yoksulu, ihtişamı ve çöküşü görmüş bir bölgesine davet etti. İnsanlığın ilk kez Allah'ı (Thomas Aquinas'ın ifadesiyle 'İlk Sebep'i) aramaya başladığı topraklarda, Allah'ı aramaya gelen son hacı dalgasının bir parçasıydık.

Bir süre Mısır'da yaşamış ve birkaç kez Fas'ı ziyaret etmiş birisi olarak Akdeniz'in güney sahilinde gördüğüm hiçbir şeye benzemeyen aktivist bir İslam anlayışını keşfetmekten dolayı şaşkınlık içindeydim. Günümüz Türkiye'si dünya üzerindeki başka hiçbir yere benzemiyor çünkü tarihte bir iz bırakmış olan Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulmuş ve yıllarca yönetilmiş. Öyle ki ülkenin en ücra köşesinde bile bir portresinin size gülümsediğini görebiliyorsunuz.

Ziyaretimiz sırasında tecrübe ettiğime göre, Rumi Forum neredeyse tamamen Hz. Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) öğretileri ışığında çalışıyor. Heyacanını 'Allah'ın murad ettiği şey' soyutlamasından değil, Alah'ın elçisinin hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde insanlığa öğrettiği ve öğrenildiğinde insanlığın ilahi plana göre hareket edeceğinin garantisi olan derslerinden alıyordu.

Bunu görmek için bizim ziyaretimiz esnasında gördüklerimizin ötesine bakmaya hiç gerek yoktu. Gülen Hareketi'nin güçlü desteğiyle bir iletişim ağı, okullar ve hastaneler kurulmuştu.

Rumi Forum, Gülen Hareketi'nin yaptığı inanılmaz işlerin (yani insanların Allah'ın ismi ile hareket ettiklerinde dünyayı değiştirebilecekleri gerçeğinin) anlaşılması ve yayılması sürecini devam ettiriyordu. Türkiye'de geçirdiğim birkaç gün içinde anladığım en önemli şey buydu.

Şaşırmış mıydım? Karşılaştığımız olağanüstü insanlar, gençlik yıllarımdan hatırladığım bir gerçeği teyid ettiler.

II. Dünya Savaşı sonrasının en karanlık günlerinde, Tanrı tanımazların orduları, bizi şeytani hakimiyetlerini yaymakla tehdit ederken durduruldular. Direnişin merkezinde, Kore'de, Anadolu'dan gelen 50 bin savaşçı vardı. Türk askeri orada kararlılık ve zaferi müjdeleyen korkusuzluğuyla sorumluluğunu yerine getirdi. Fakat tüm başarılar Allah'ın adıyla geldi ve bunun bilinmesi Gülen Hareketi ve Rumi Forum'un doğru değerlendirilebilmesi için çok önemli. Kendi adıma, gezide gördüklerim beni Gülen Hareketi'yle ilişkili grupların bizimle aynı hedefi paylaştıkları konusunda tamamen ikna etti. Bence herkes onların kıymetini bilmeli.

Bu deneyim benim için tamamen büyüleyiciydi.

ŞİMDİ SIRA KALPLERDE

Trudy Conway / Felsefe Profesörü,
Mount Saint Mary Üniversitesi

Rumi Forum tarafından Mayıs 2007'de Türkiye'ye düzenlenen geziye katılmış olmak benim için çok büyük bir mutluluk. Türkiye'ye ilk ziyaretlerimi bundan birkaç yıl önce, İstanbul'un ev sahipliği yaptığı Dünya Felsefe Kongresi'nde bir sunum yapmak ve 'Günümüz Türkiye'sinde Din ve Siyaset' konulu bir seminere katılmak üzere gerçekleştirmiştim. Böylesine mükemmel bir ülkeye yapmış olduğum bu ziyaretlerden dolayı çok memnun olmakla beraber, bu gezilerde Rumi Forum tarafından düzenlenen gezidekinin aksine maalesef Türkiye'nin farklı toplumsal katmanları ile doğrudan ilişki kurma imkânı bulamamıştım. Bu gezi ise aralarında öğretmenler, doktorlar, gazeteciler, mutasavvıflar ve çeşitli ailelerin fertleri gibi farklı grupların bulunduğu farklı kesimlerle doğrudan ilişki kurmamı sağlamış olması nedeniyle Türk kültürü ve toplumunu çok daha kapsamlı bir şekilde tanımama imkân sağladı. İstanbul, İzmir, Efes ve Kapadokya gibi tarihi ve kültürel açıdan büyük önemi bulunan mekânlara yaptığımız ziyaretler elbette bizleri çok etkiledi; ama benim için bu geziyi unutulmaz kılan Türk insanıyla kurduğum karşılıklı münasebetti.

'Kültürlerarası Diyalog'u mümkün kılan şartlar üzerine felsefe alanında bir ders veriyorum. Özelde ise 'Batılıların Orta Doğu Toplumlarında Kadının Rolü ve Yerini Anlamaya Yönelik Teşebbüsleri' üzerine çalışıyorum. Öğrencilerimin Orta Doğu kültürünün kendine has özellikleri ile bu bölgede bulunan çeşitli

alt kültürleri anlaması için çaba gösteriyorum. Rumi Forum tarafından düzenlenen geziyle, bu derste incelediğimiz konuları çok daha derin bir şekilde anlama fırsatı buldum. Bu seyahat bizi hem doğrudan doğruya insanlığın ortak değerleri ve çeşitlilikten gelen kültürel zenginlik üzerine düşünmeye teşvik etti hem de karşılıklı anlayışı mümkün kılan bir sabrın, saygının ve etkili bir diyaloğun nasıl olması gerektiğini gösterdi.

Bize ev sahipliği yapan gönüllü Gülen Hareketi takipçilerinin şahsında, Orta Doğu toplumlarıyla ilişkilendirdiğim ve onlara hayranlık duymama neden olan tüm olumlu özellikler somutlaşıyordu. Gerçekten de bize karşı çok cana yakın, nazik, misafirperver, sabırlı ve sıcaktılar. Tüm bu seyahatimiz boyunca bizi en iyi şekilde ağırlayıp, Fethullah Gülen’in öğretilerinin özünde yer alan inanç ve davranışları bizimle paylaştılar. Buna ilişkin sorularımız varsa sormaya, düşünce ve tepkilerimizi ifade etmeye teşvik ettiler. Bizler için sıcak bir ortam oluşturmak suretiyle birbirimizin farklı yönlerini tanımamızı mümkün kıldılar. Yeri geldiğinde espriler eşliğinde yumuşak bir şekilde, yeri geldiğinde ise tutkulu bir yoğunluk içerisinde farklı bakış açılarını ve hayat tecrübelerimizden kaynaklanan fikirlerimizi dile getirmeye teşvik ettiler.

Kısa bir zaman dilimi içerisinde birbirimizi tanımaya, birbirimize yakınlaşmaya başladık. Hatta seyahatimizin farklı aşamalarında, zaman zaman birbirimizin düşünce ve tepkilerini tahmin eder hale geldik. Kimimiz derinlemesine eleştiren sorular sordu, kimimiz uzun uzadıya kitabi bilgilerini aktardı. Bazılarımız uykuya dalmışken, hararetli ve dur durak bilmeyen bir şekilde tartışmalara girenlerimiz de vardı, bir gezide sorulması asla akla hayale gelmeyen soruları soranlar da. Bu davranışlara grubumuz sadece değer verdi o kadar. Birbirine yabancı kişilerden oluşan bir grup iken, zaman içerisinde Mevlana’nın manevi iklimini ve O’nu derinden etkileyen kültürü anlamaya çalışan insanların oluşturduğu, ilginç ve eğlenceli bir kafile haline geldik.

Gezinin benim açımdan en unutulmaz anlarını Türk insanının kendi evlerinde hayatlarını bir parça olsun müşahede ederek, onlar için önem arz eden konuları dinleyerek ve geleceğe ilişkin umutlarını öğrenerek geçirdiğimiz akşamlar oluşturdu. Turistik seyahatler genellikle farklı şekillerde tezahür etmekle birlikte, ortak olan insani değerlerimizi görmemizi sağlayacak türden kişisel ilişkiler kurabilmeye pek elverişli değildir. İran'da yaşamış, Orta Doğu'da seyahat etmiş birisi olarak, Orta Doğu insanına mahsus gördüğüm iyiliğin, içtenliğin ve cömertliğin, içlerinden biri olduğum Amerikan halkına da gösterildiğine şahit olmaktan dolayı son derece memnunum. Türk halkı davranışlarıyla, bana İslami yaşam tarzına mahsus olan pek çok olumlu özelliği gösterdiği gibi, çoğunlukla medyanın yönlendirmesiyle ortaya çıkan korku, husumet ve yanlış anlamanın ancak böylesi birebir ilişkilerle azalacağına dair olan inancımı da teyit etmiş oldu.

Rumi Forum tarafından düzenlenen bu gezinin, kendimizi insanlara, sanki heybelerinde bizi memnun edecek hediyelerle geliyorlarmışçasına açmaya davet eden Mevlana ruhunu yansıttığını söyleyebilirim. Bu seyahat sayesinde pek çok yeni arkadaş edindik ve bu arkadaşlığımızı halen sürdürüyoruz. Ayrıca, doğrudan doğruya Rumi Forum'un âlicenaplığının ve cömertliğinin neticesi olan sohbetlerimizin ve ikili ilişkilerimizin gelecekte de devam etmesini umut ediyorum. Bu gezi Amerikalıların birçoğunun göremediği konularda gözümüzü açtı. Bu geziyi ve bu gezide öğrendiklerimi düşündüğümde, kendimi Rainier Maria Rilke'ye ait şu mısraları tekrarlarken buluyorum:

"Gözlerin işi tamam,
Şimdi sırada kalpte."

İNSANİ BOYUT

Russ O'Connell / İnşaat Mühendisi

Gezi öncesinde Türkiye, benim için hakkında pek az bilgi sahibi olduğum diğer ülkelerden biriydi. Daha önce Mısır, Kazakistan ve Özbekistan gibi ülkelerde bulunmuş olduğum için yabancı ülke kavramına çok uzak değildim. Ancak bu seferkinden farklı olarak saydığım bu ülkelerde ortama uyum sağlamama yardımcı olacak akrabalarım bulunuyordu. Türkiye gezisinde ise aynı gemide seyahat eden bir grup yabancıydık. Yaşayacaklarımız hakkındaki merakım endişelerime ağır basıyordu.

İstanbul havaalanından ayrıldığımızda, kendimi halen herhangi yabancı bir ülkede gibi hissediyordum. Trafik aynıydı ama trafik işaretlerini okuyamıyordum. Sonra bir tepeye doğru çıkmaya başladık. Tepenin üzerinde yer alan, Bizans döneminden kalma su kemerini görünce, zemin ve zaman bir anda muğlâklaşmaya başladı ve işte o an kendimi herhangi bir yabancı ülkede değil diğer tüm coğrafyalardan farklı bir ülkede hissettim. Su kemerini geçip tepeden Boğaz'a doğru inmeye başladığımızda, insanları bir yerden diğer bir yere götüren vapur, feribot ve çeşit çeşit teknenin oluşturduğu manzarayla karşılaştık. Evet, gerçekten Türkiye'deydim.

Acaba benim için gezinin en heyecan verici yanı neydi? Topkapı Sarayı mı, Ayasofya mı, Sultan Ahmet Camii mi yoksa Kapadokya mı? Evet, bunların hepsi baş döndürücüydü ama hepsinin ötesinde en çok heyecan verici olan tanıştığım öğretmenler, yazarlar, iş adamları, kısacası insanlardı. Bu insanlar

Türkiye’ye, kitaplarda okumakla asla anlaşılamayacak o ‘insani boyut’u katıyordu. Bir sıcaklık ve çeşitlilik hissi veriyordu.

Aklımdan hiç çıkmayan iki örnek:

Bir akşam vakti bir tepenin üzerinde bulunan bir camiyi ziyaret etmiştik. Caminin fotoğraflarını çekiyordum. Yanımda grubumuzdan kimse yoktu. Tam caminin içine girmek üzereyken, içeriden çıkan üç genç bayanla karşılaştım ve bu bayanlar bana hep bir ağızdan İngilizce olarak ‘Hoşgeldiniz’ dedi. İtiraf etmeliyim ki daha önce hiç bulunmadığım bir camiden çıkan, hiç tanımadığım üç genç bayanın bana ‘Hoşgeldin’ demesi beni şaşırtmıştı. Teşekkür edip İngilizceyi nerede öğrendiklerini sordum. Birbirlerine bakışıp gülüştükten sonra öğrenci olduklarını söylediler. Kendilerine tekrar teşekkür edip, isterlerse e-posta yoluyla benimle İngilizce pratik yapabileceklerini söyleyerek kartvizitimi verdim.

Caminin içinde birkaç fotoğraf çektikten sonra ayakkabılarımı alıp avluya çıktığımda, karşımda beni bekleyen dokuz genç bayan buldum. Az önce tanıştığım üç genç kız, arkadaşlarını alıp gelmişlerdi ve hepsi benimle konuşmak istiyordu. Sohbetimiz hala hayal meyal aklımda. Nereli olduğum, kim olduğum gibi genel konular dışında sorularını da cevapladım. Çok keyifli bir sohbetti benim için. Bunlar çevrelerinde olup biteni tanımaya ve öğrenmeyen çalışan, akıllı gençlerdi. Başlarını örten ama aynı zamanda dış dünyaya açık, cesur, meraklı ve korkusuz kimselerdi. Onları çok sevdim. Eğer biraz daha vaktimiz olsaydı bu vakti de onlarla birlikte geçirmeyi çok isterdim. Bu muhteşem gençler kalplerini ülkelerine, tanıştığımız onca önemli ve güzel insandan daha fazla vermişlerdi. Bu insanlar Türkiye’nin geleceğiydi.

Konya’da ise semazenleri izleme fırsatı bulan talihlilerdendik. Bu gerçekten de kayda değer bir tecrübeydi. Arabamızı park edip büyük bir alandan hızlıca geçerek oturacağımız yerlere doğru ilerlemiştik. Koltuklarımız tam ortada, sahneyi karşıdan

görebilen çok güzel bir yerdeydi. Vardığımızda sahnede bir sanatçı vardı ve onun seslendirdiği eserden hemen sonra kısa bir ara verildi. Verilen bu arada o kadar çok şey oldu ki… Aralarında biri Haham diğerleri farklı mezheplere ait birçok din adamının bulunduğu ve hemen arkamızda oturan bir grupla bizim grubumuz arasında koyu sohbet başladı. Dönüp yan tarafa geçtim ve izleyicileri gözlemlemeye başladım. Sonra yine farklı insanlarla sohbet etmeye devam ettik. Yanlış hatırlamıyorsam konu şapkamdı. İnsanlara yine kovboy olmadığımı ve sadece Amerikalı olduğumu izah etmem gerekmişti. Sonra yine birbirimize çektiğimiz bazı fotoğrafları, telefon numaralarımızı ve e-posta adreslerimizi vererek tekrar sahnedeki sema gösterisini izlemeye başladık.

Işıklar azaldı ve ufak tefek bir adam sahnenin ortasına doğru yavaşça yürüdü. Semazenlerin de gelmesi ile birlikte tören başladı. Daha önce Mısır'dayken de semazenleri görme fırsatım olmuştu ama oradaki gösteri dini maksatlı değildi. Orada, semazenlerin etkileyici bir hızla uzun bir süre boyunca döndüklerine şahit olmuştum. Burada gördüğüm şey ise çok farklıydı. Hem çok görkemli, hem insanın ilham alabileceği türden hem de ibadet endeksliydi. Her bir semazen bir yandan kendi başına kendi kendine dua ederek dönerken diğer yandan hepsi birlikte adeta tek bir vücut oluşturuyordu. Neden döndüklerini anlamasanız bile bunun bir ibadet olduğunu görebiliyordunuz. Bittiğinde ise insanda bir yandan coşku ve heyecan diğer yandan da boşluk hissi bırakıyordu. Onu yaşamıştınız ama sonrasında da elinizden gitmişti. Gördüğünüz şey hakkında ne kadar konuşsanız onu ne kadar anlatmaya çalışsanız da boştu.

Yemek… Yemek… Yemek… Gittiğimiz hemen her yerde akıl almaz yemekler ikram edildi grubumuza. Kuzu etini hiç sevmezken, aslında ne kadar güzel pişirilebileceğini ve çok da lezzetli olabileceğini Türkiye gezisinde öğrendim. Yediğimiz yemeklerle ilgili tek üzücü şey isimlerini ve içeriğini bilmememiz

nedeniyle bunları yapan bir restoran bulsak dahi sipariş edemeyecek olmamızdı. Tüm gezi boyunca tek bir kötü yemek dahi yediğimi hatırlamıyorum. Birçok kez haddinden fazla yedim. Tam bir yemek bitti derken arkasından başka bir yemek geliyordu. Sonra bir de tatlılar var ama bu konuya fazla girmek istemiyorum çünkü düşünmesi bile iştahımı kabartıyor.

Tanıştığımız tüm insanlar birbirinden nazik, keyifli ve ilginçti. Yakınları ve ülkeleri için duydukları kaygıyı, birbirlerine gösterdikleri ihtimamı, hoşgörüyü ve başarılarından dolayı duydukları gururu yüzlerinden okuyabiliyordunuz. Bunlar sizin insanları sevmenize, insanların da sizi sevmesine neden olacak şeyler. Hem birlikte yolculuk yaptığımız arkadaşlarımızla hem de Türkiye’de tanıştığımız tüm insanlarla dost olmuştuk. Bir daha göremeyecek olduklarımı hep takdirle anacağım gibi elimin ulaştığı yerlerde olanları da asla bırakmayacağım.

Bu seyahat, İslam dininin son dönemde gittiği yöne dair tüm algılarımı değiştirdi. Gülen Hareketi faaliyetlerine devam ettiği sürece bu yönün şiddete doğru olacağını düşünmüyorum. Türkiye’deki gelişmeler üzerine benim de kaygılarım var. Bazı kesimlerde İslami kuralların kendilerine de dayatılacağı korkusu var. Eğer bu algılamayı destekleyecek olaylar olursa korkarım daha önce olduğu gibi tekrar askeri darbe dahi olabilir. Hoşgörü ve birbirini olduğu gibi kabul etmeyi esas alan bir hareket olan Gülen Hareketi diğer ülkelere de yayılabilse dünya barışı adına büyük bir adım atılmış olur.

Geziden sonra düşüncelerimin değişip değişmediği şeklindeki bir soruya hem ‘evet’ hem ‘hayır’ diye cevap verebilirim. İslam dinini eskisine kıyasla çok daha iyi anladığımı düşünüyorum. Önyargılardan, insanları belli bir kalıba sokmaktan daha uzak, İslam’ı diğer insanlara karşı savunma konumuna daha yakınım. Fanatikler ve radikaller beni halen korkutuyor ama bu tür insanlar sadece Müslümanlar arasında yok. Bunun için Ku Klux Klan, Minutemen ve Greenpeace’e bakmak yeterli olur.

Böylesine çok sayıda ırkın ve dinin bulunduğu, nüfusun giderek arttığı bir dünyada fanatizmin ve radikalliğin tek başına teröre sebebiyet verdiğini kabul edemeyiz. Bu fanatik insanları eğitmemiz ve geliştirmemiz gerekiyor. Bu tür insanları terörist diye adlandırmaktan vazgeçip onlardan sadece 'suçlu' diye bahsetmemiz gerekiyor. Şiddeti ve öfkeyi öğretenleri tasfiye edip, 'On Emir'i tekrar hayata geçirmeli, barış ve hoşgörü merkezli hareketi geri getirmeliyiz.

Not: Sanırım bu Türkiye gezisi beni düşündüğümden daha çok değiştirmiş.

SESSİZ İHTİŞAM

Sally Ann Baynard / Uluslararası İlişkiler Profesörü,
Georgetown Üniversitesi

2005 yazının sessiz bir Haziran sabahında, önce havaalanına oradan da ülkelerine gitmeyi bekleyen bir grup Amerikalı, İstanbul Boğazı üzerinde güneşin doğuşuna tanıklık ediyordu. Türkiye ve 'Türklerin İslam anlayışı' konusundaki bilgilerimiz birbirinden farklı düzeydeydi. Aramızda Amerika'da doğmuş bir Türkçe profesörü ile yıllarca Orta Doğu uzmanı olarak çalışmış birçok akademisyen bulunuyordu. Bazılarımız hukuk bazılarımız uluslararası ilişkiler profesörüydü ve Türkiye veya Türk insanı konusunda çok az bilgi sahibi olarak gelmiştik buraya. Bununla birlikte, farklı geçmişleri olan bizler, ortak bir hisle Türkiye'ye ve Türk insanına karşı derin bir yakınlık hissi ile ayrılıyorduk. Başlangıçta birbirini dahi pek tanımayan bir grup Amerikalı iken gezi sürecinde bizlere eşlik eden Türkleri de içeren bir grup arkadaş haline geldik.

İstanbul'da teşvik edici bir konferansa katılmaktan, dünyanın farklı yerlerinden gelen akademisyenlerle sohbet etmekten ve kendi aramızda gerçekleştirdiğimiz iki yuvarlak masa toplantısından büyük keyif aldık. Konferansa ev sahipliği yapan otelin gösterdiği ihtimamla şımartılan bizler, önümüzde bizi beklemekte olan deneyime halen hazırlıklı değildik.

Efes'in muazzam kalıntıları arasında, yüzyıllar boyunca üzerine basıla basıla dümdüz hale gelmiş taşlar üzerinde yürürken adeta güneş ışıklarıyla yıkandık. Kapadokya'nın ünlü

freskleri, muhteşem bir mavi ile aydınlanan Sultanahmet Camii, Ayasofya’nın ihtişamı… Gözümüzü ve ruhlarımızı doyuran bütün o manzaralar… Engebeli yollardaki uzun otobüs yolculuklarında, sabahın erken saatlerinde yola çıkmaktan dolayı şaka ile homurdanıp durduk. Biz Ali’ye acımasızca takıldıkça o bize iki katıyla karşılık verdi. Türk yemekleriyle ziyafet çekip konuksever Türk aileleriyle sohbet ettik.

Nevşehir’deki bir parkta ay ışığında yürüyüp, Konya’da içinde Mevlana’nın türbesinin bulunduğu caminin sonsuz huzuruna daldık. Tanıştığımız belediye başkanı bizleri zarif kakmalı tabaklar hediye ederek uğurladı.

Daha sonra Güneydoğu Anadolu’ya geçip Mardin’de bir kervansaray iken modernize edilen, hayatımızda gördüğümüz en büyüleyici otelde kaldık. Mardin’in yıldızlarla bezenmiş gökyüzünün cazibesine kapılıp, geç saatlere kadar terasta sohbet ettik.

Şanlıurfa’daki bir caminin, birbirinden güzel çiçeklerle bezenmiş bahçesinde piknik yapan ailelerin etrafında gezinip, gülümseyen çocuklarla birlikte balıkları beslemek için göle doğru eğildik.

Grubumuzdan Türkiye’ye tekrar geleceğine söz vermeden ayrılan tek bir kişi bile olmadı. Türkiye sıra dışı bir ülke, Türk insanı ise onun da ötesinde. Gerçekten de gittiğimiz her yerde çok hoş karşılandığımızı hissettik. Türk ailelerinden yemek davetleri aldık. Gittiğimiz okullardaki Türk öğretmenler de bizleri çok hoş karşıladı. Gülen Hareketi tarafından desteklenen bir hastanede çalışan Türk doktorlarıyla bile tanışma fırsatımız oldu.

Çoğumuz Türkiye’ye bir daha gidecek, hatta bazılarımız gitti bile. Ancak şurası kesin ki, Türkiye’nin ve Türklerin sonsuza dek kalbimizde yeri olacak.

KUTSAL YOLCULUK

Yvette Moy / İş Kadını

> "Doğru ve yanlış fikirlerinin ötesinde bir yer var. Sizinle orada buluşacağım. Ruh yeşil çimenlere uzandığında, dünyanın artık fikirlerine ihtiyacı kalmayacak."

Dua ve ibadet hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaya, inançlar arası diyalogun bir parçası olmaya ve İstanbul, Efes ve Kapadokya gibi tarihi kentlerin havasını teneffüs etmeye yönelik hayat boyu sürecek yolculuğum, Türkiye'ye yaptığım kutsal yolculuk, devam ediyor. Hakikaten insanın maneviyatını güçlendiren türden bir tecrübeydi. Gerçek gibi görünen ancak asılsız delillere dayanan korkulardan sıyrılarak, medeniyetin beşiğine, huzur dolu kutsal beldeye "Tanrı'nın her zaman yardımseverliğin ve sevginin üstün geldiği yerlerde bulunduğu"nun bilinciyle girmek…

İlahi sanatın aynası olan eserlerine bakarken insan, O'nun birbirimizle nasıl ilişkiler kurmamızı istediğini ve aramızda tesis etmemizi arzu ettiği barışı anlamaya başlıyor. Meryem Ana Kilisesi'ne gerçekleştirdiğimiz ziyaret mesela… Ezanı duyduğumuz vakit tefekkür etmek için duruyor, biraz sonra kilisede bir mum yakıyor veya dışarıdaki duvara kâğıt kurdeleler bağlıyorduk. Daha sonra toplanıp yakılan bu kurdelelerin dumanı adeta gökyüzüyle buluşuyordu. Aşağıda, yeryüzünde ise, Kayseri yakınlarındaki koruluklar, bağlar ve bahçeler ya da Kapadokya'da bulunan peri bacaları arasından yükselen güvercinler bizi hayrete düşürüyordu.

Dindar Türkler, Tanrı'nın sayısız nimetlerine olan şükürlerini cemaat halinde yaptıkları günlük ibadetleriyle sunuyordu. Bu ibadet öncesinde, eller, yüz ve ayaklar yıkanıyordu. Esasen, sabah (kahvaltı), öğlen (öğle yemeği), ikindi (ikindi çayı), akşam (akşam yemeği) ve yatsı (gece atıştırması) olmak üzere günde beş vakit kılınan namazın bir yaşam tarzı olduğu söylenebilir. Gerçekten de manevi gıda ihtiyacı ile maddi gıda ihtiyaçları hemen hemen aynı zamanlara denk geliyor.

Gezi boyunca rehberliğimizi yapan ve kendisi de Müslüman olan Nihal Balcı, Türkiye'deki çocukların nasıl ibadet edileceğini henüz küçük yaşlarda iken aileleri aracılığıyla öğrendiğini söyledi. Türklerin birçoğu halen 3-4 neslin bir arada bulunduğu büyük aileler şeklinde yaşayıp sünnet, kına ve evlilik gibi birçok geleneğini sürdürüyor. Bazılarında maneviyat, binalar arasından yükselerek Tanrı'yı yücelten minareler gibi gelişip olgunlaşıyor. İstanbul'daki her buluşmamızda Balcı'nın başında örtüsü ve elinde dua kitabı bulunuyordu. Tanrıya yönelmiş olan kalbi, Risale-i Nur yazarı Said Nursi gibi birçok yazarın eserleriyle işlenen, Tanrı'nın nadide bir ihsanıydı.

Şeriat geleneği muhtemelen Talmud kaynaklıdır. Daha da doğrusu, Georgetown Üniversitesi'nde ders veren Haham Harold White'a göre, bilhassa da, kadınların evlenmesi, boşanması ve aile gibi konuların yer aldığı Mishnah kaynaklıdır. Mishnah'ta ayrıca ağaç dikilmesi, bayramların nasıl idrak edileceği, diyet, kurban ve insanı manevi açıdan arındıracak diğer kutsal şeylere ve kurallara yer verilmektedir. Bu yolla insanlar, yaşantılarıyla tesbih edip nimetlerini kazançlı bir şekilde sarf etmiş olurlar.

Topkapı Sarayında, Çin İmparatoru tarafından Osmanlı Sultanı'na aralarındaki dostluğu sürdürmenin bir sembolü olarak hediye edilmiş olan Çin işi porselen takımını büyük bir hayranlıkla izledim. İstanbul Boğazı'ndaki bu gezintimden önceki altı ay içerisinde Şanghay, Hangzhou, Pekin, Xian ve Hong Kong'daki dini hareketleri incelemiş biri olarak, Efes'e kadar uzanan İpek

Yolu'nun büyük bir insan topluluğunu ve birçok kültürü nasıl birbirine bağladığını çok daha iyi takdir edebiliyordum. Tarsus'un yerlisi bir âlim olan Aziz Paul'ün 24 bin'den fazla insana vaaz verdiği amfi-tiyatroyu görecek olmam nedeniyle ruhum büyük bir coşkuyla dolup taşıyordu. Aziz Paul bundan asırlar önce, kıskançlık, şüphe, güvensizlik, aç gözlülük, rüşvet ve şiddetin pençesinde çırpınan bir dünyada, Hz. İsa'nın aracılığıyla, sevgi, merhamet ve bağışlayıcılık hareketini burada başlatmıştı. Gerçekten de, toplumların materyalizm vasıtasıyla farklı katmanlara ayrıldığı günümüz dünyasında, hem insan ruhunda Yaratıcıyla olan ilahi ilişkiye duyulan bu ihtiyaç, hem de barışın tesisi en büyük mücadele alanı olarak kalmaya devam etmekte.

Bursa'da yediğimiz bir akşam yemeği sonrasında Dr. Ali Yurtsever'in babası Remzi Bey, Tanrı'nın bize sunduğu nimetleri nasıl paylaşmamız gerektiğini öğreten bir kıssa anlattı. "Her şey her zaman benim olsun" demenin adil olmadığını, bunun insanlar arasında kavgaya neden olduğunu söyledi. Remzi Bey, "Olma keser gibi hep bana hep bana, ol testere gibi bir sana bir bana. Allah'ın tüm insanlara sunduğu nimetleri paylaşmamız gerekir" diye özetledi anlattığı hikâyeyi. "Ekmeğimizi bölüp paylaşmak suretiyle aynı dünyada rahatlıkla huzur ve barış içerisinde yaşayabiliriz" diye de ekledi.

Bizim yaptığımız gibi toplumun farklı kesimlerinden insanlara, okullara, evlere, çeşitli müzelere ve medya kuruluşlarına yapılan ziyaretler insana böyle bir ortak gelecek vizyonu verebilir. Bununla beraber, bu vizyonun gelecek nesillere vaat ettiği hayatın gerçekleşmesi için hepimizin sorumluluk alması gerekiyor.

TEŞEKKÜRLER TÜRKİYE

Charlotte Daniel / İş Kadını

Türkiye, eşim Don ve benim her zaman ziyaret etmek istediğimiz bir ülkeydi. Anadolu'nun tarihi ve doğal güzellikleri bizi uzaktan hep çok etkiliyordu. Newport Deniz Harp Akademisi'nde İngilizce öğrettiğim yıllarda bir Türk'ü tanıma imkânım olmuştu. Ayrıca bir Türk subayı ve ailesine de vize için sponsor olmuştuk. Ülkeleri ile gurur duyan harika insanlardı ve itiraf etmem gerekiyor ki Türkiye'yi bu kadar çok görmek istememizde onların katkıları büyüktür. Dolayısıyla Rumi Forum tarafından böyle bir geziye davet edilmiş olmak bizim için bulunmaz bir şanstı.

Gezinin en ilginç kısmının hangisi olduğunu söylemek gerçekten çok zor ama özellikle ilk akşam Avrupa ve Asya kıtaları arasında yaptığımız boğaz turu, mükemmel cami ve saraylarıyla İstanbul, harika kaya oluşumlarıyla Kapadokya ile tarihi Mardin ve Urfa şehirleri listemizin en başında yer alıyor. Ancak tüm bunların dışında gezi esnasında bizi en çok etkileyen şey ev sahiplerimizin zarif misafirperverlikleriydi. Tanıştığımız herkes kendimizi evimizde gibi hissetmemiz için elinden geleni yapıyordu. Aynı şekilde ev sahiplerimizin eğitim ve kültürlerarası diyalog konularında yaptıkları çalışmaları öğrendikçe daha da derinden etkileniyorduk. Bu geziden önce Gülen hareketine dair hemen hemen hiçbir bilgimiz yoktu.

Yola çıkmadan önce yazar Orhan Pamuk'un Kar adlı romanını okumuştuk. Döndüğümüzden beri ise ben Mevlana

Celaleddin-i Rumi'nin şiirlerinin büyük çoğunluğunu okudum, eşim ise diğer birçok Türk yazarın kitabını bitirdi. Artık haber bültenlerinde ve gazetelerde yer alan Türkiye ile ilgili makalelere çok daha fazla dikkat kesiliyoruz. Dolayısıyla katıldığımız bu gezinin bizim Türkiye kültürüne ve politikasına olan ilgimizi ciddi manada artırdığını söyleyebiliriz.

Haberlerde Türkiye'yle ilgili çıkan makaleleri de artık daha dikkatli okur olduk, dolayısıyla gezinin bizim Türkiye'nin kültürüne ve politik sahnesine olan ilgimizi kesinlikle artırdığı söylenebilir.

Bize harika ülkenizi ziyaret etme fırsatını verdiğiniz için size müteşekkiriz. Hem Türk insanı ile hem de bu geziye katılan diğer Amerikalı dostlarımızla kurduğumuz dostluklar ve gezideki deneyimlerimiz bizim için birer hazine değerinde. Herkesle istediğimiz sıklıkta görüşme fırsatımız olmuyor ama Rumi Forum'un bu dostlarımızla bağlantımızı sürdürmemiz adına bize sunduğu diğer fırsatları da memnuniyetle karşılıyor ve elimizden geldiğince bunlara katılmaya çalışıyoruz.

MASAL ÜLKE, TÜRKİYE

Dixon Bartlett / İşadamı

Bir tarih aşığı ve bir güzel sanatlar öğrencisi olarak Türkiye, çok uzun zamandır ziyaret edilmesi gereken yerler listemin en başında yer alıyordu. Hemen hemen tüm kıtaları gezecek ve yer kürenin birçok kısmını görecek kadar şanslıydım ama Türkiye'yi ziyaret etme fırsatını hiç bulamamıştım. Bu yüzden Rumi Forum tarafından bu geziye davet edilir edilmez elime geçen bu fırsatın deyim yerindeyse üzerine atladım.

Türkiye'ye yüksek beklentilerle geldim, fakat karşılaştıklarım bu beklentilerin çok çok üzerindeydi. İlk olarak birlikte seyahat ettiğimiz grup arkadaşlarımız kesinlikle sıra dışıydı. Farklı hayat serüvenlerinden gelen, etkileyici özgeçmişlere, olağanüstü kişiliklere ve farklı dini inançlara sahip grup üyelerimiz geziyi bizim için çok daha eğlenceli ve verimli kıldı. Birbirinden bu kadar farklı insanların birbiriyle paylaştıkları izlenimler şüphesiz gezimizin unutulmaz olmasını sağladı. Şu an beni en çok üzen şey, farklı yerlerde yaşadığımızdan dolayı bu dostlarımla sadece internet aracılığıyla görüşebiliyor olmam.

Seyahatimiz boyunca o kadar olağanüstü şeyler yaşadık ki… Sanatsal açıdan İstanbul'un mükemmel kültürel zenginliği beklentilerimin kesinlikle çok ötesindeydi ve itiraf etmeliyim ki bu beklentiler, daha önce de değindiğim gibi çok yüksektiler. Estetik açıdan da birbirine hiç benzemeyen bir sürü eser hayatım boyu unutamayacağım kadar çok etkiledi beni: Topkapı Sarayı'nın padişah banyolarında yer alan İznik çinileri, Kapalı Çarşı'daki

fantastik halılar, Dolmabahçe Sarayı'nın şaşırtıcı güzellikteki avizeleri, Ayasofya'nın nefes kesen mozaikleri, çarpıcı Efes harabeleri… Unutulmazdı… Manevi açıdan ise Meryem Ana'nın evini ziyaret etmek, Konya'da Şeb-i Aruz törenlerine katılmak ve Mevlevi dervişlerin gösterisini izlemek, Ulu Cami'nin içinde olmak ve Antik Hıristiyan Kilisesi Kariye'yi görmek kelimenin tam anlamıyla ufuk açıcıydı.

Fakat tüm bu şaşırtıcı güzelliklerin ve deneyimlerin çok ötesinde gezinin benim için kesinlikle en dikkat çekici kısmı, sıra dışı Türk insanlarıyla kurduğumuz ilişkilerdi. Dünya üzerindeki birçok faklı kültürü tanıdım. Fakat Türkler kadar açık yürekli, misafirperver, olumlu bir ruha sahip ve keyifli insanlarla daha önce hiç karşılaşmadım. İster Mısır Çarşısı'nda bir balık satıcısı olsun, ister Zaman Gazetesi'nin editörlerinden biri… Bir üniversite hocası ya da bir hastane yöneticisi… Bir grup işadamı ya da ortalama bir Türk ailesi… Tanıştığımız tüm insanlar şaşırtıcı derecede sıcakkanlı idi. Bize daha önce şahit olmadığımız bir misafirperverlik gösterdiler ve herhangi bir konuda karşılıklı fikir paylaşımına ne kadar istekli olduklarını anlattılar.

Gülen'in teşvikleriyle kurulan okullar fazlasıyla etkileyiciydi. Seyahatimiz boyunca bize eşlik eden dostum Sıtkı ve tanıştığımız diğer tüm gençler bu okulların verdiği üst düzey eğitimin birer canlı ispatıydılar. Gülen hareketi bizi Türkiye'de ağırlamakla bence inanılmaz bir işe imza attı ve İslam dininin gülen yüzünü bize nezaketle ve sıcakkanlılıkla gösterdi.

Bana Türkiye'nin ve Türk insanının bu akıl almaz tarihini ve kültürünü tanıma olanağı verdiği için kendimi, Gülen Hareketi ve Rumi Forum'a karşı ölene dek borçlu sayacağım.

NİMETİN ŞÜKRÜ

Jeanne Clarkson

1985 yılıydı. Ailemle birlikte Kahire'de yaşıyordum. Bir dostumuzun oğlunun Kahire Amerikan Üniversitesi'ndeki mezuniyet törenine davet edilmiştik. Tören, Giza piramitlerinin hemen yanı başında düzenlenmişti. Okula veda konuşması yapması için seçilen öğrenci ise bir Türk genciydi. O gün, o piramitlerin altında, bu yeni mezun gencin Kemal Atatürk hakkında yaptığı konuşma zihnimin derinliklerine, bu genç adamın ülkesini görme arzusunu yerleştirdi. Bu arzunun hayata geçmesi için ise tam 23 yıl beklemem gerekti ama itiraf etmeliyim ki buna değdi.

Temmuz 2008'de Georgetown Üniversitesi'nde görev yapan Peder John Haughey bana Rumi Forum'un düzenlediği Türkiye gezisinden bahsetti. Türkiye'ye düzenlenecek bir gezi fikrini duyduğum an bu maceraya katılmam gerektiğini hissetmiştim. Rumi Forum başkanı Dr. Ali Yurtsever'le görüşmeye gittiğimde çok heyecanlıydım. Kafamda onlarca soru vardı. Acaba geziye kabul edilecek miydim? Ali bey gezi için yaşlı olduğumu düşünür müydü acaba? Belki de sadece işadamlarından oluşan bir grup planlıyorlardı. Belki de daha önceden İslamiyet hakkında bir şeyler öğrenmiş olmam beni dezavantajlı bir duruma düşürecekti. Bu düşüncelerle gittim görüşmeye. Ali bey bana Rumi Forum'u ve Gülen Hareketi'ni kısaca anlatınca tüm şüphelerim ortadan kalktı. Geziye davet edilmiştim.

Bu gezi öncelikle genç ve orta yaşlı ve yaşlı, Hıristiyan ve Müslüman ve Yahudiler arasındaki ilişkilere dair bir geziydi.

Beraber olduğumuz sürede hem birbirimiz, hem de bu antik kara parçası ve onun insanları hakkında yepyeni şeyleri bir aile sıcaklığıyla öğrendik. Gruptaki arkadaşlarımı ve onların hikâyelerini yakından tanıdıkça Allah'a, yarattığı bu çeşitlilikten ve güzellikten ötürü şükrettim. Grup arkadaşlarımdan Rana ve Fatina'nın neden İslam inancına göre örtündüklerini kendi ağızlarından dinlemek benim için oldukça aydınlatıcı olmuştu. Kendim de eskiden altı sene boyunca Katolik bir rahibe olarak özel uzun elbiseler içinde yaşadığım için onları anlayabiliyordum. 'Habit' ismi verilen o kıyafetin içinde kendimi hep özgür ve güvende hissetmiştim. Tüm sohbetlerimiz paha biçilemez fikir alışverişleriydi.

Türkiye'ye, İslam dinine zaten büyük bir saygı duyarak gitmiştim. Oğlum Müslüman bir kız olan Farah'la evlenmiş ve kendisi de İslamiyet'i seçerek Müslüman olmuştu. Kahire'de yaşadığım yedi yıl boyunca her sabah ezan sesiyle uyanmaya ve gün boyunca aynı çağrıyı duymaya alışmıştım. Hayatımın huzurlu dönemlerinden biriydi. Türkiye'ye ayak bastığımızda ezanlar bana Müslümanların hayatlarını nasıl ibadet eksenli yaşadıklarını hatırlattı. Nasıl oluyor da gün içinde sadece bilinçlerini, düşüncelerini ve kalplerini değil, aynı zamanda vücutlarını da bu ibadete verebiliyorlardı. Grup arkadaşlarımızdan Peder Conrad bu ibadeti sık sık onlarla paylaşma imkânı bulacak kadar şanslıydı ve bu şansını sonuna kadar da kullandı.

Bence bu gezinin en heyecan verici bölümü, Rumi Forum'la aynı idealleri paylaşan insanların ortaya koyduğu sosyal projeleri görmekti. Gezdiğimi okullar çok estetiktiler, hastane ise tam bir sanat eseriydi. Bunların Gülen Hareketi'ni destekleyen işadamlarının cömertliğiyle gerçekleştirilmiş olması bana şu sözü hatırlattı. "Kendisine çok verilenin çok vermesi beklenir" ("Nimetin şükrü kendi cinsindendir"). Bu söyleyiş kelimenin tam anlamıyla Gülen Hareketi'nin gönüllülerinde somutlaşmış olmalı.

Tanıştığımız Türk aileleri bize karşı çok misafirperverdi. Onları daha yakından tanıyabilmek için vaktimin ve Türkçemin

yeterli olmasını ne kadar da isterdim. Çocukların katıldığımız bütün yemeklere ve programlara iştirak etmesi çok hoştu. Bizim ülkemizdekinin aksine çocukların her etkinlikte bakıcılara bırakılmamasına bayıldım. Türkiye'de "aile" gerçekte olması gerektiği gibi her zaman birinci sırada.

Benim için en büyük sürpriz ise grubumuzdaki arkadaşlarıma ne kadar alıştığımı ve onlara ne kadar düşkün hale geldiğimi geziden döndükten sonra bizi yeniden bir araya getiren yemekte fark etmiş olmaktı. Elbette Ali'nin ailesine yeni katılan bebeğin haberini almak da harika bir sürprizdi. Şimdi yeniden düşünüyorum da… İstanbul boğazı üzerinde bir teknede her iki yakadan yükselen ezan seslerini dinlemek hayatımın en huzurlu dakikalarıydı. O akşam, kıtalararası bir uçuş yapmış olmanın da etkisiyle biraz sessizdim. Ama bu sessizliğimin asıl nedeni boğazın iki tarihi yakası arasında bir teknede salınıyor olmanın verdiği dinginliği içime çekmenin etkisiydi. Serin boğaz meltemi, havai fişekler, tarihi sarayların ve camilerin ışıkları beni bambaşka bir dünyaya götürmüştü ve ben o dünyada kalabildiğim kadar kalmak istiyordum.

Genel anlamda beni İstanbul'da en çok etkileyen mekan Sultanahmet Camisi idi. İşlenmiş camlardan geçip caminin içine süzülen ışıkların altındaki sessiz ziyaretçiler, zarif bir şekilde cennete uzanan minareler ve hepsinin ötesinde, babasının yanı başında namaz kılan bir çocuk hepimizin aynı Yaratıcının kulları olduğunu bir kez daha hatırlattı. Topkapı Sarayı'nı geziyor olmak ise mutluluk vericiydi. Binaların hepsi sultanların yaşantısını ve haremin yapısını yansıtıyordu. İlginç olansa haremin aslında sadece kadınlar için olmadığı, aynı zamanda bütün siyasal ve askeri cemiyetin bayanlarının eğitim aldığı mekân olmasıydı. Bu da askerlerin eve dönüşlerinde onları bekleyen bir aileleri ve evleri olduğunu bilerek kendilerini tümüyle görevlerine vermelerini sağlıyordu. Gezinin en büyük sürprizlerinden birisi de Kapadokya'ydı. Hayatımda hiç böyle bir yer görmemiştim. Hıristiyanlığın ilk kiliselerini böyle kayalıklar arasında bulmak

çok etkileyiciydi. Sanki bambaşka bir gezegendeydim… Günlerce kalmak isteyeceğim başka bir gezegende… Efes ve Meryem Ana Kilisesi de gezinin diğer muhteşem duraklarıydı. Bizim için çok önemli havarilerden biri olan Aziz Paul, Efes’teki Hıristiyan topluluğuna mektuplar yazmıştı. Bu mektuplardan birisi de Yeni Ahit’te yer almakta. Grup arkadaşlarımızdan Peder Conrad’ın Efes’te verdiği vaaz çok etkileyiciydi. Vaaz sırasında Fatina’ya baktığımda gözlerinden süzülen yaşlar bana bir kez daha hepimizin aynı Yaratıcının kulları olduğumuzu hatırlattı.

Bu dünyanın daha yaşanabilir bir yer haline gelmesi için Fethullah Gülen’in öğretilerine gönül vermiş gencecik Göktuğ ve Osman’la vakit geçirmek apayrı bir eğlenceydi bizim için. Ne Ali ne de Rumi Forum’a bu macerayı gerçek kıldığı için hakkıyla teşekkür etmem mümkün değil. Sizin bize cömertlikle sunduğunuz seyahat, programlar, mükemmel yemekler, muhteşem boğaz gezisi ve otobüs turları fazlasıyla etkileyiciydi. Zannediyorum bunlara karşılık tek yapabileceğim, bu tecrübemi bir şekilde diğerlerine aktarmak olacak.

Rumi Forum ve Gülen Hareketi ile ilgili olarak beni en çok şaşırtan ise net bir şekilde bir hiyerarşiye sahip olmamalarıydı. Küçük gruplar halindeki inançlı Müslümanlar bir araya gelerek dünyayı kendileri kadar talihli olmayan diğer insanlar için daha güzel bir yer haline getirmeye çalışıyorlar. Aynı zamanda diğer tüm inançlarla aralarında köprüler kurarak hoşgörü ve barış ortamı oluşturmaya çalışıyorlar.

Size bu gezinin benim için tam olarak neler ifade ettiğini tarif etmem imkansız. Sizi her zaman kalbimde taşıyor ve dualarımda hatırlıyorum. Şükran ve selamlar. Allah seni, aileni ve bu işe gönül verenleri hep korusun Ali…

BİR TEŞEKKÜR

Chad C. Causey

Rumi Forum tarafından organize edilen seyahate katılmadan önce, Amerika Birleşik Devletleri'nin Orta Doğu politikaları açısından Türkiye'nin ne kadar büyük bir öneme sahip olduğu hakkında iyi sayılabilecek bir bilgiye sahiptim. Türkiye'nin, hem bir metafor olarak hem de coğrafi olarak Doğu ve Batı arasında bir köprü ve Amerika'nın bölgedeki ilişkilerini ve ticaretini destekleyen bir müttefik olduğunu biliyordum. Bu ülke hakkında bilmediğim şey ise kültürü ve insanlarıydı. Geziye katılmak ve işadamları, eğitimciler ve milletvekilleri ile tanışarak Türkiye ile ilgili bilgilerimi artırmak için hevesleniyordum.

Amerikalı bir milletvekilinin başdanışmanı olarak, görevimi en iyi şekilde yapabilmek için dış politika hakkında geniş bir bilgi birikimine sahibi olmam gerekiyor. Başkent Ankara'ya gerçekleştirdiğimiz ziyaret Türk milletvekilleri ile çok yapıcı diyaloglar kurmamıza imkân verdi. Bu görüşmeler Türkiye'nin, Amerika Birleşik Devletleri'ni de etkileyen dış politika hedeflerine dair paha biçilmez bir tecrübe sağladı.

Tanıdığım tüm Türkler çok sıcakkanlıydı ve mümkün olan her an yardıma hazırdı. Kültür ise çok renkli ve dopdoluydu. Ankara'da bir Türk ailesiyle akşam yemeği yeme şansını elde ettik. Bu ziyaret, benim ve gezide beraber olduğum tüm arkadaşlarımın bir Türk ailesinin günlük yaşamı ile ilgili yakın ve şahsi bir tecrübe edinmesini sağladı. Bizi evlerinde ağırladılar. Bizimle muhteşem yemeklerini ve sıcak hayat hikâyelerini paylaştılar.

O akşam grubumuza hissettirdikleri duyguları aktarabilmem mümkün değil.

Bu harika seyahat aynı zamanda bana çok iyi bir dost da kazandırdı. Rumi Forum'da görevli Sıtkı Özcan ve ben çok iyi iki arkadaş olduk ve hâlâ sıklıkla görüşüyoruz. Türk-Amerikan ilişkilerine dair karşılıklı değerlendirmelerimiz benim açımdan paha biçilmez bir değere sahip.

MODERN TÜRKİYE

Andy Keiser / Kongre Üyesi Mike Rogers'ın Başdanışmanı

Rumi Forum tarafından düzenlenen bu geziye katılmadan önce Türkiye hakkında çok fazla bir bilgim yoktu. Bildiklerim sadece bu ülkenin zengin bir kültüre sahip olduğu, nüfusunun ağırlıklı olarak Müslümanlardan oluştuğu, Amerika Birleşik Devletleri'nin önemli müttefiklerinden biri olduğu ve bir zamanlar Roma İmparatorluğu'na ev sahipliği yapmış olduğuydu.

Gezi vasıtasıyla Türkiye'nin inanılmaz tarihini ilk elden tecrübe ediyor olmak heyecan vericiydi. Tüm o tarihi eserleri, eski çağlardan kalma cami ve kiliseleri ziyaret etmek hayatım boyu unutamayacağım anlar yaşattı bana. En çok etkilendiğim nokta ise Türkiye'nin modern, diğerlerine karşı hoşgörülü ve laik bir ülke olmasıydı. Bu ülkenin Amerika Birleşik Devletleri'nin ne kadar önemli bir müttefiki olduğu zaten hepimizin malumu. Türk insanı inanılmaz derece sıcakkanlı, cömert ve misafirperverdi. Gezi boyunca yaşadığım en büyük şaşkınlık ise modern Türkiye'nin ne kadar güçlü ve hareketli bir ekonomiye sahip olduğunu görmek oldu.

Türk insanını olağanüstü cömert ve Türk kültürünü fazlasıyla zengin buldum. Gördüğüm kadarıyla Türkler çok gururlu insanlar ve bunun için gerçekten çok haklı sebepleri var. Gezinin bana kazandırdığı önemli şeylerden biri de yeni dostum Sıtkı oldu. Amerika'ya geri döndükten sonra da görüşmeye devam ettik ve daima kontak halinde kalacağız. Katıldığım bu seyahat

dine olan bakışımı tamamen değiştirdi ve bana bir ülkenin, Türkiye’de olduğu gibi, İslam dinini tam anlamıyla kucaklarken aynı zamanda modern olabileceğini ve diğer dinlere karşı hoşgörü ile yaklaşabileceğini ispatladı.

Rumi Forum ve Gülen Hareketi hakkındaki düşüncelerim çok olumlu. Açıkça belli ki bu gönüllülerin amacı her din ve etnik kimlikten insanı bir diğeri hakkında bilgilendirip eğiterek cehaletin önüne geçmek ve karşılıklı anlayışı yaygınlaştırmak.

ÇARPICI BİR TECRÜBE

Sheryll Siddiqui / Sanatçı

Gerçekleştirdiğimiz Türkiye seyahati, antropoloji, tarih ya da dini ilimler üzerine derin bir uzmanlığı bulunmayan her hangi bir insan için şaşırtıcı, çarpıcı ve hatta insanın hayata bakışını baştan aşağı değiştiren bir tecrübeydi. Bu sayede, hemen karşımızda omuz omuza duran farklı din ve felsefelerin, hatta farklı zaman dilimlerinin insanlarını inceleme fırsatı bulduk. Genel izlenimim, Türkiye'nin hak ettiği saygıyı henüz göremediği yönünde. Bu ülkenin, karlı dağlardan güneşli kumsallara kadar uzanan akıl almaz bir çeşitliliğe sahip muhteşem bir doğal güzelliği var. Türk insanı bize en sıcak, en cömert ev sahipliğini sundu ve karşılaştığım en lezzetli ve en sağlıklı yemeklerle evini bize her gün, her öğün yeniden açtı.

Türk insanının ülkesini dünyanın en temiz, en düzenli, değerlerine en fazla bağlı ve ilerleyen toplumu haline getirmek için gösterdiği azim ve fedakârlık büyük bir saygıyı hak ediyor. Bazı eğitim kurumlarına yaptığımız ziyaretlerde gelecek neslin eğitimi için istisnai bir başarı yakalamış öğretmen ve idarecilerle tanıştık. Bu öğretmenlerin ortaya koyduğu iyi eğitimli, ilgili, prensipli ve dinamik insan modeli, öğrencileri sevgi ve ilgiyle eğitilmiş, mutlu, bilgiye doymayan ve topluluk içinde başarıyla yaşayan bireyler haline getiriyor.

Karşılaştığımız Türklerin en güzel İslami değerleri şatafattan uzak bir şekilde modern yaşamın gerekleriyle bütünleştirmiş olmaları beni çok etkiledi.

Farklı inançlara sahip Amerikalı dostlarımızla seyahat ediyor olmak, yol boyunca paylaşılan farklı anlayışlar ve sezgiler vasıtasıyla bu muhteşem deneyime derinlik, eğlence ve mana kattı. Grubumuzdaki her arkadaşımızın kendine ait bir tarzı vardı. Kimini fotoğraflarla, kimini tartışmalarla, kimini şakalarla, kimilerini ise şarkılar, yorumlar ve dualarla hatırlıyoruz. İtiraf etmeliyim ki o anların birçoğu kalbime ve zihnime silinmez bir şekilde damgasını vurdu.

UNUTULMAZ BİR MACERA

Tariq Shafi / Mali Müşavir

Eşim Lubna ve ben, İstanbul'a ayak bastığımız andan itibaren bu gezinin, unutulmaz bir maceranın başlangıcı olduğunu biliyorduk. Taksiye binip otele doğru birkaç dakika yol aldıktan sonra, Lubna benden şoföre Türkçe müzik çalan kanallardan birini açmasını söylememi istedi. Üçümüzün de memnun olacağı tercih buydu. Şoför bizi memnun ettiği için kendisi de çok mutluydu ve otelimiz olan Holiday Inn'e kadar yolda bayağı hoş vakit geçirdik. Yol boyunca şehrin geniş surlarını, sahil kenarına yayılmış dinlenen aileleri, parklarda ve halkın arasında gezinen kedi ve köpekleri gördük. Göz açıp kapayıncaya kadar Virginia eyaletinden tamamen farklı bir dünyaya geçiş yapmıştık. Çok heyecanlıydım.

Bu Türkiye'de yaşayacaklarımızın sadece başlangıcıydı. Türk insanlarının ne kadar nazik, ne kadar kibar ve her konuda yardımcı olduğunu öğrendik. Bir de elbette ne kadar misafirperver olduklarını…

Gezi boyunca Lubna ve benim en çok etkilendiğimiz şeylerin başında müezzinin günde beş vakit insanları namaza çağırdığı ezan geliyordu. Bu adeta ikimizin de çocukluk hatıralarını geri getirdi. Doğal olarak bu durum da bizi, camiye girip namaz kılmaya sevk etti. Işıklarla kuşatılmış Sultanahmet Camii ile etrafında uçuşan güvercin ve kumrular, ömür boyu unutulmayacak mistik bir deneyimdi.

Miniatürk ne kadar zekice düşünülmüş ve inşa edilmiş bir yer! Hükümet binaları, camiler, saraylar, Efes harabeleri, gemiler ve hendekler, Türkiye'yi tüm detaylarıyla beraber resmediyor. Bu minyatür yapılardaki bazı detaylar çok ince düşünülmüştü. Bir süre önce bozulan musluktan damlayan suların bıraktığı paslı izler gibi ayrıntılara kadar her şey mükemmel inşa edilmişti.

Zaman Gazetesi'nin yönetim binasına yaptığımız ziyaret sırasında, zor zamanlarda okuyucuları için bu işi cesaretle sırtlayan editörler ve gazetecilerle yaptığımız görüşme sonrası anladık ki, konuşma özgürlüğü gibi Amerika'da sahip olduğumuz bazı önemli haklarımızın değerinin farkında değiliz. İlk tanıştığımız Rüştü Bey, Rumi Forum'un kurucularından birisi ve kızımızın da 1999'da yanında staj yaptığı kişiymiş. Dünya ne kadar da küçük!

Kimse Yok Mu yardım derneğinde izlediğimiz film hepimize çok duygusal anlar yaşattı. KYM'de Gülen hareketinin bir parçasıydı. KYM'nin 2005 Pakistan'daki deprem mağdurlarına yaptığı yardım beni çok etkiledi (ve halen etkilemeye devam ediyor). Myanmar'daki kasırga sırasında, ülkeye girmesine izin verilen ilk hayır kurumunun KYM olması, bağlantıların derinliği ve kendinden çok başkalarını düşünen gönüllülerin karakteri hakkında çok şey anlatıyordu. Bu benzersiz ve unutulmaz gezimizde hakkında konuşulmaya değer daha birçok şey vardı: Fatih Üniversitesi'ne ziyaretimizde, sağlıklı bir kahvaltı yaptıktan sonra dekan ve profesörlerden enstitülerinden ne kadar gurur duyduklarını dinledik. Sonrasında konu hakkındaki sorularımıza cevap verdiler. Hatta grubumuzdan bazılarını, bu saygın üniversitede 1-2 dönem ders vermeye davet ettiler.

Ayrıca İstanbul'da Gülen Hareketi'ne ait bir anaokulunu ve liseyi ziyaret ettik. Hepimiz bu eğitimin kalitesini, öğrencilerden beklenilen başarıları ve içindeki tesisleri (laboratuarlar, tiyatro

salonları, spor salonu, yüzme havuzları vb,) takdir ettik. Bu Hareketin okullarında sadece kaliteli bir eğitimin değil, ahlakın, sporun ve hayatın başka alanlarındaki başarının da hedeflendiğini gördük.

Şifa Hastanesi de gerçekten etkileyiciydi. Kendini işine adamış, en gelişmiş teknolojileri kullanarak robotik cerrahi gerçekleştiren bazı doktorlarla bir araya geldik. Grubumuzdaki arkadaşlarımızın kalp ameliyatı gibi konularda sorularını cevapladılar. Doktorların misafirperverliğini ve harika hediye tabaklarını da çok beğendik.

Efes ve Meryem Ana'nın Evi, gerçekten ruhumuzu ferahlattı. Dolmabahçe ve Topkapı sarayları muhteşemdi. Kapadokya, manastır mağaraları ve müzisyen eşliğinde mağara restoranı içinde yediğimiz yemek asla unutamayacağım bir anı olarak zihnime kazındı. Kapalı Çarşı, Mısır Çarşısı, çatıdaki bir restoranda yaşadığımız nargile keyfi, yaptığımız alışveriş hepsi de hayatta sadece bir defa yaşanacak türden deneyimlerdi; özellikle de Lubna için.

Tabi bir de elbette Türk mutfağı var. Süper! Yolculuğumuz boyunca Türkiye'nin en lezzetli yemekleri ve özel içecekleri sunuldu. Osmanlıların gözde yemekleri bizim de favorilerimizdi; nereye gittiysek sultanlar gibi karşılandık. İzmir'deki evlerden birinde yediğimiz kızarmış alabalık, kuzu ve dana kebaplar, kasabadaki en iyi restoranlardan birindeki köfte, salata, taze meyve, fıstıklı dondurma ve şerbetli tatlılar, her yerde şahit olduğumuz olağanüstü misafirperverliğe verebileceğim sadece birkaç örnek. Hepimiz için yeni bir tat olan ayran, gezi boyunca bazılarımızın favorisi haline geldi. Ve tabi ki, hiçbir zaman unutulmayan Türk çayı… Bir sır vereceğim; Lubna ve ben ilk akşam yemeğine geç kalmıştık. Her ne kadar Ali bize pizza almış olsa da fazla yemeye fırsat olmadı. O gece eşim ve ben yiyecek bir şeyler bulma umuduyla yürüyüşe çıktık. Gazi'nin küçük restoranından geçerken mangalda

hazırlanmış tavuk aldık ve otele dönüp havuz başında yedik. O kadar güzeldi ki adeta parmaklarımızı da beraber yedik. Grubun geri kalanının uyuduğu esnada, koşudan dönen Hizami bize katıldı. Gecenin geç saatlerine kadar, onunla muhabbete koyulduk. Sonuçta üçümüz iyi birer arkadaş olduk ve bu dostluğumuzu sürdürdük.

HARİKA BİR HAFTA

Márta ve Géza Nemeth / Macaristan Elçiliği

Türkiye'de harika bir hafta geçirdik. Yaşadıklarımızı sizinle paylaşmak istiyorum.
Büyük bir heyecan ve umutla, Mayıs 2009'un güzel bir gününde İstanbul'a vardık. Yeni bir yere gelindiğinde ne yapılacağını bilmiyorsam eğer, havayı koklar ve hissetmeye çalışırım. Koku ve hisler güzeldi. İstanbul'un çok hareketli bir hayatı var, ritmini hemen hissedebiliyorsunuz. Çok güzel bir otel odamız vardı. Eşyalarımızı topladıktan sonra ilk yemeğimizi yedik. Heyecan vericiydi! Pek çok farklı yemekten tattık. Hepsini hatırlamamıza imkân yok. Bazıları bizim alıştığımız tatlara benziyordu ama bazıları da tamamen farklıydı. Benzerlik bizim ortak tarihimizden kaynaklanıyor olabilir. Ne de olsa Macaristan 150 yıl Osmanlı İmparatorluğu'nun idaresi altında kalmıştı.

Boğaz turundan çok hoşlandık; Haliç bir harikaydı. Ev sahibimiz çok kibardı; tıpkı diğer tüm ev sahiplerimiz gibi. Ev sahibimiz namaz kılsın diye durduğumuzda, biz de camiye girip müezzinin hoparlör olmadan o güzel sesini dinleme fırsatı bulduk. O an unutulmaz bir andı. Bizler yabancıydık ama ezandaki güzel dilekleri ve lezzeti hissedebiliyorduk.

Pek çok tarihi yer gördük. Hepsi iyi korunuyordu. Sadece turistlerin değil öğrencilerin de tarihi yerleri dolaştıklarını gördük. Onlar da tarihi yalnız kitaplardan değil yaşayarak öğreniyorlardı. Çocuklar çok cana yakınlardı, pek çoğu İngilizce konuşabiliyordu.

Ayasofya'nın, kiliseden camiye çevrildiğinde orijinal dekorasyona sadık kalınarak düzenlediğini görmek hepimizi şaşırttı.

Efes'in harabeleri arasında yürümek harika bir histi. Tek hayal kırıklığına uğratan şey Avusturya'nın harabelerin korunması için yaptığı yardımlara dair İngilizce notlar düşmeyi unutmuş olmasıydı. Notlar sadece Almanca ve Türkçe yazılmışı.

Bakire Meryem'in evinde mum yakmak mutluluk vericiydi. Kaynak suyundan içtik ellerimizi de onla yıkadık. Hıristiyan tarihi eserlerinin çok iyi durumda olduğunu görmek bizi rahatlattı.

Çömlek fabrikasına yaptığımız gezi de çok eğlenceli geçti. Tasarımlar hem antik hem de moderndi ve elde boyanmış tabaklar, fincanlar ve benzeri eşyalar her evde kullanılabilirdi.

Kapadokya büyülü bir yer. Mağaralardan geçmek ve antik zamanlarda orada hayatın nasıl olduğunu keşfetmek heyecan vericiydi. Duvarlardaki resimlerin hala canlılığını koruması çok güzel. Allah'tan kameramız iyiydi, flaş çalışmasa da resimler güzel çıktı.

Kariye Müzesi o zamanın sanatçılarının ne kadar yetenekli olduğunu anlatıyor. Antik aletlerle öyle değerli eserler üretmişler ki; onlarla bugünkü aletlerle bile yarışmak zor.

Süleymaniye Camii'nin çok sayıda depreme rağmen hiçbir hasar görmediğini öğrenmek çok ilginçti. Camii mimari bir şaheser…

Kapalı Çarşı'nın içinde ise kaybolduk! Onu birkaç saatte çözmek imkânsız.

Yahudi Müzesinde de Japon bir adamla tanıştık, girişte oturuyordu ve kendisinin Japonya'dan gelen birkaç Yahudi'den biri olduğunu söylüyordu.

Topkapı Sarayı'nı Dolmabahçe'den daha çok beğendiğimizi söyleyebilirim. Topkapı bize daha sıcak geldi. Dolmabahçe güzel fakat biraz hüzün verici ve çok fazla değerli eşyaya boğulmuş bir havası var.

Miniatürk de çok güzel bir fikir. Pek çok önemli binayı ya da yeri bir arada sergiliyor.

İşadamı Mustafa Dugral'ın evindeki akşam yemeğini unutmak da mümkün değil. Yemek enfesti. Ev sahibimiz balığımızı bizzat hazırlamıştı. Bize hoş vakit geçirmek için müzisyenler çağırmıştı. Ev sahibimizin de eğlendiğini görmek çok güzeldi. Eminim ki bu onlar için alışıldık bir geceydi. Herhalde bu tür aile toplantılarını sık sık yapıyor olmalılar. Böyle bir akşamın parçası olmak mutluluk vericiydi.

Okulları ve üniversiteyi ziyaret ettik. Buralarda dillendirilen şiddete karşı olma fikri benim çok hoşuma gitti. Biz şiddete ve savaşa karşıyız. Hoşgörüye ve karşılıklı uzlaşma yoluna inanırız. Eğer çocuklara farklı kültürleri, kıyafetleri, yolları hoş görmeyi öğretirsek dünyada suçun ve savaşın yerini kahkaha ve sevinç olacaktır.

Fethullah Gülen'in vizyonuna göre çalışan birkaç organizasyonu ziyaret ettik. Her bir organizasyon çok iyi düzenlenmişti. Bu organizasyonların yöneticileri ise pırıl pırıl insanlardı. Her yerde samimiyet ve dostluk hissettik. Bu çok güzel bir histi. Dağıtılan kitapçıklar, Gülen Hareketi'nin amacı hakkında bizleri aydınlattı. Şimdiye kadar internet aracılığıyla bulduğumuz, seyahat sırasında duyduğumuz ve tecrübe ettiğimiz fikirleri çok beğendik. Budapeşte'de bir okul olduğunu bile öğrendik. O okulu arkadaşlarımıza tavsiye edeceğiz.

Kimse Yok Mu derneğine yaptığımız ziyaret felaketlerin nasıl insanları bir araya getirdiğini bize gösterdi. Ev sahibimizin yaptığı konuşma ilginç ve duygu yüklüydü. Gazeteciler ve Yazarlar Derneğine yaptığımız ziyaret gruptan bir arkadaşımızın söylediği gibi oldukça eğiticiydi. Onların barış ve kardeşlik adına yaptıkları çalışmalar hakkında bilgilendirildik. Onlara gelecekte de başarılar diliyoruz.

Bizim grubumuz kültürlerarası bir gruptu. İçinde Amerika, Bahama, Macaristan, Suriye ve Tacikistan uyruklu insanlar vardı.

Gezinin sonuna doğru artık sadece bir grup insan değil birbirine değer veren bir arkadaş topluluğu olmuştuk. Grupla birlikte seyahat eden, on aylık Ömer adında bir erkek bebek de vardı. Onun vesilesiyle dayanışma daha hızlı gelişti ve grup üyeleri arasında beraberlik hissi daha kuvvetli bir hale geldi.

Tanıdığımız herkes (garson, trendeki yolcular, pazardaki insanlar ve benzerleri) gezi sırasında çok cana yakın davrandılar. Hepsi de bize karşı çok nazikti. İzmir'deki güzel gülleri asala unutmayacağız. Gazeteciler ve Yazarlar Derneği'nde hediye edilen kahve fincanlarını kullanırken, zihnimizde güzel anılar tekrar canlanacak.

Rehberlerimiz çok iyi eğitim almış ve çok sıcakkanlı insanlardı. Bizim saçma sorularımızı cevaplamaktan usanmadılar. İngilizceleri harikaydı. Onların rehberimiz olması çok güzeldi.

Herkese Türkiye'yi ziyaret etmelerini ve bu olağanüstü misafirperverliği tecrübe etmelerini öneririz. Tekrar gelip bu ülkeyi görmeyi çok istiyoruz. Ziyaret ettiğimiz bütün güzel yerleri oğullarımıza göstermeyi planlıyoruz. En yakın arkadaşlarımız Eylül'de Türkiye'yi ziyaret edecekler, büyük bir hevesle bizim çektiğimiz resimleri görmeyi ve deneyimlerimizi dinlemeyi bekliyorlar.

Bu güzel hatıra için Rumi Forum'a ne kadar teşekkür etsek azdır.

SİLİNMEYECEK İZLER

Marcia

Rumi Forum'la birlikte yaptığımız Türkiye seyahatinin hatıraları benim için unutulmaz. Özellikle de ev ziyaretleri. Gezi programı dâhilinde iki farklı ailenin evinde misafir olma şansına kavuştuk. Ev sahiplerimizle beraber akşam yemeği yedikten sonra, kahve ve tatlı servisi sırasında başka arkadaşlar da bize katıldı. İçinde bulunduğumuz ortamlar bana, Türk insanının en önemli özelliği olduğunu öğrendiğim sıcaklık, cömertlik ve misafirperverliği ilk elden tecrübe etme fırsatı verdi. Onların evlerini görmek, çocuklarıyla tanışmak ve onlarla Türkiye'de yaşam hakkında konuşmak; nefes kesici camiler, gösterişli saraylar ve resmi ziyaretlerden oluşan gezimize kişisel bir dokunuş kattı. Konuşmalarımız bende, bu insanların ailelerine ve dostluğa kendilerini ne kadar adamış oldukları konusunda silinmeyecek izler bıraktı.

Öyle inanıyorum ki Gülen Hareketi ve Rumi Forum bu değerlerin eşi görülmemiş bir şekilde güçlenmesini sağlıyor. Ziyaret ettiğimiz birçok eğitim kurumunda da bu değerlerin altının güçlü bir şekilde çizildiğine şahit olduk. Gezinin her anında, Gülen Hareketi'ne olan içten bağlılığı hissetmek, bizde kalıcı izler bıraktı.

UNUTULMAZ BİR HATIRA

Joe Martinez

Rumi Forum tarafından Türkiye'ye düzenlenecek bir geziye davet edilmiş olmaktan dolayı kendimi ne kadar şanslı hissettiğimi kelimelerle anlatmam mümkün değil. Böyle emsalsiz bir geziye katılma fırsatı ve sadece kendisini değil aynı zamanda ailesini, içinde yaşadığı toplumu ve tüm insanlığı aydınlığa kavuşturacak bir bilgi kaynağına ulaşma fırsatı insanın eline her zaman geçmez. Bana bu fırsatı sunan insanların, bu geziyi mümkün kılan finansmanı sağlayanların, kısacası Türk insanının, cömertliğine mazhar olmuş biri olarak, gördüğüm ve yaşadığım onca güzel şey beni gerçekten çok etkiledi. Farklı kültürler ve farklı inanç sistemlerinden gelen insanların oluşturduğu bir topluluk içerisinde bu farklılıkları keşfetmek, bu farklılıklardan takdir, saygı ve övgü ile bahsetmek gerçekten inanılmaz bir ayrıcalıktı. Bize bir yandan tarihi ve güncel bilgiler sunuluyor diğer yandan ise bu bilgilerin yorumlanması, hazmedilmesi ve bunlardan sonuçlara ulaşılması bize bırakılıyordu. Sonuç olarak, bu geziyi düzenleyenlere ve Türk insanına duyduğum minnettarlığı ifade etmeyi kendime bir borç addettim.

İstanbul'a varır varmaz içimi bir huşu kapladı. Daha önce hiçbir şehirde böylesine güzel camiler görmemiş, sokakların bu camilerden yükselen ve ibadete davet eden seslerle yankılandığını duymamıştım. Ayasofya'ya, Topkapı Sarayı'na, Sultan Ahmet Camii'ne, Dolmabahçe Sarayı'na ve Yerebatan Sarnıcı'na yaptığımız geziler, bu olağanüstü şehrin zengin tarihini keşfetmek

için duyduğum iştiyakı artırdı. Boğazın iki yakası boyunca yaptığımız tekne gezintisi, Mısır Çarşısı ve Kapalı Çarşı ziyaretleri İstanbul gezisinin benim için unutulmaz hatıraları arasında yer buldu.

Ziyaretlerimiz sadece İstanbul ile de sınırlı kalmadı. Urfa’ya yaptığımız seyahat sayesinde Harran Kalesi ve civarı ile Halil-ur Rahman’da (Balıklı Göl) gezinti yapma ayrıcalığını yaşadık. Duraklarımızdan biri olan İzmir ise benim için çok ayrı bir yeri olan Efes’i içinde barındırıyordu. Büyük İskender ve Jul Sezar gibi isimleri içeren bir tarihle böylesine çevrelenmek adeta insanın nefesini kesiyordu. Meryem Ana’nın en son ikamet ettiği yer olduğuna inanılan eve ve St. John Bazilikası’na yaptığımız ziyaretler de yine bende unutulmazlar izler bıraktı. Antalya ve Konya’ya yaptığımız ziyaretler de inanılmazdı. Roma dönemine ait, yeryüzünde en iyi korunmuş tiyatro olan Aspendos’un çevresinde yürüyüş yapmak ve Mevlana’nın kabrini ziyaret etmek bizim için büyük keyifti. Konya ziyaretimiz, Şeb-i Arus’a, yani Mevlana’nın Allah’a kavuştuğu gün anısına yapılan ve sema gösterisini de içeren kutlamalara denk geldi.

Şahsen bir öğretmen olarak bize Fethullah Gülen’in teşvikleriyle açılmış birkaç okulu ve bir hastaneyi ziyaret etme imkânı verdikleri için ayrıca müteşekkirim.

Gezinin tamamına baktığımda ise, halen bugün dahi üzerimdeki etkisi devam eden, baştan aşağıya bilgi ve tecrübeye doyduğum keyifli bir on gün geçirdiğimi görüyorum. Bu gezi tüm yönleriyle, umduğumun ötesinde ve beklentilerimin çok üzerindeydi. Türkiye’de edindiğim tecrübe halen ilham kaynağım olmaya devam ediyor.